

Privat

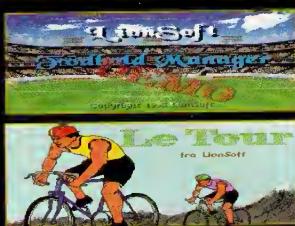
Computer

Discovery på CD-ROM:
**I SELSKAB MED
HAJER OG
HVALER**

Afsløring:
**WINDOWS 95
KLAR TIL SALG!**

Konkurrence:
**VIND EN REJSE
JORDEN RUNDT!**

PC
DISK
6

TO SPIL I DENNE MÅNED!
"LE TOUR" og
"FODBOLD-MANAGER"
100% SPILBAR!

MANGLER DISKETTEN?
SPØRG DIN BLADFORSHANDLER!

Diskette leveret af Euro Power Pack A/S

5 708890 000302

AMIGA

Acceleration

BLIZZARD 1220 4MB 28.5MHz 2598,-
BLIZZARD 1230-III 50MHz 2998,-
CYBERSTORM 040/40 A4000 9998,-

GVP A1230 40MHz 4MB-RAM 4298,-
GVP A1230 50MHz 4MB-RAM 5798,-
GVP A1230 40MHz 1MB-RAM 2798,-
GVP A1230 50MHz 1MB-RAM 4298,-
GVP G-FORCE 030 40/40/40 6998,-
GVP G-FORCE A4 04/04/04 12998,-
SUPRATURBO 28 A2000 1195,-

Bøger

AMIGA TIL ANDET END SPIL 198,-
AMIGA BILLEDGUIDE WB2&3 258,-
AMIGA DOS CLI 248,-
C FOR BEGYNDERE 248,-
DPAINT IV DK MANUAL 299,-
AMIGA ORDBOGEN 149,-
AMIGA GRAFIK TIL DPAINT 98,-
TEGN & MAL MED AMOS 248,-
AMIGA TIPS & TRICKS 148,-
GRAFIK & MUSIK 298,-
THE AMIGA GURU BOOK 598,-
INTRODUKTION WB 3 248,-
AMIGA ANIMATION (AMOS) 198,-

Blade

AMIGA FORMAT. INKL.DISK 95,-
ONE AMIGA. INKL.DISK 95,-
CU AMIGA. INKL.DISK 95,-
AMIGA USER. INKL. DISK 89,50
MEGABYTE. NORSK 39,-
AMIGA MAGAZIN. TYSK 45,-
AMIGA GAMES. TYSK 29,-
AMIGA CD32 GAMER. ENGELS 99,75
COMPUTER GRAPHICS WORLD 59,50
AMIGA BLADET 29,75
AMIGA SHOPPER. ENG. 59,50
DATABLADET. NORSK 47,50

Diskette drev

EXT. HD AMIGA DREV 3,5" 1198,-
ALFA DATA DREV FDD EXT. 798,-
INT. DREV TIL A500/A500+ 695,-

Grafikk & Animation

SD64 EGS-KORT 2/4MB RING!
PHOTGENICS. A1200/4000 598,-
REAL 3D v2.4x. AMIGA 4398,-
GVP CINEMORPH 598,-
VISTA PRO 3.0 PAL 779,-
IMAGINE 3.0 PAL 4998,-
ALLADIN 4D v3.0 3698,-
ART DEPARTMENT PRO 2.5 2198,-
BRILLIANCE 1.0 **TILBUD** 498,-
KID PIX Tegneprogram (børn) 299,-

Harddisk kontroller

FASTLANE Z3. SCSI-2 3998,-
OVERDRIVE PCMCIA A1200 998,-
SQUIRREL PCMCIA SCSI 698,-
ALFAPOWER AT-KIT A500(+) 1398,-
DATAFLYER XDS A600/1200 998,-
DATAFLYER 1200 SCSI PLUS 898,-

TANDEM CD+IDE

A1200 OVERDRIVE PCMCIA RING!
A1200 XDS KABINET RING!
A500(+) ALFAPOWER RING!

Hjælpe programmer

AMIGA FIRST AID. DANSK 198,-
AMIGA FIRST AID 2. DANSK 198,-
AMIGA LOTTO - MED 36 TAL 179,-

AMIGA VIKING LOTTO
TRADITION
VILDE KRAV
AMI BACK 2.0
AMI BACK PLUS TOOLS

AMIGA OS 3.1 FRA
OPUS DIRECTORY v.1.12 998,-
EDGE - TEST EDITOR 798,-
598,-

CD32 JOYPAD COMP. PRO 249,-
ZIPSTIK STANDARD 198,-
COMPETITION PRO 5000 198,-
COMPETITION PRO 199,-
ARCADE - JOYSTICK 249,-

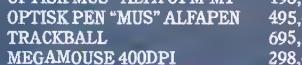
GRAVIS SWITCH JOYSTICK 348,-
TERMINATOR "HÅNDGRANAT" 99,-
THE BUG. AMIGA JOYSTICK 199,-

AUTOSCAN 1438 3498,-

OPTISK MUS - ALFA OPM-MT 498,-
OPTISK PEN "MUS" ALFA PEN 495,-
TRACKBALL 695,-
MEGAMOUSE 400DPI 298,-

MEGAMIX MASTER 598,-

725,-

AURA 12 BIT SAMPLER A6/1200 898,-
CLARITY 16 BIT SAMPLER 1298,-
MEGALOSOUND SAMPLER 398,-
TOCCATA 16BIT LYDKORT 2998,-
AUDIO MASTER IV 598,-
DELUXE MUSIC 2 998,-
MIDI INTERFACE 498,-

Programmeringsprog

AMOS INTOS EXTENSION 389,-
AMOS THE CREATOR 419,-
AMOS COMPILER 289,-
AMOS 3D 339,-
AMOS PROFESSIONAL 549,-
EASY AMOS 339,-
AMOS PRO COMPILER 349,-
DEVPAC 3 798,-
HIGH SPEED PASCAL AMIGA 998,-

HISCH BASIC
version 2

exPress
yOur Self

RAM
RAM
RAM
RAM
RAM

512MB RAM A500/500+ 290,-
2MB ALFARAM A500 1698,-
1MB RAM A500 PLUS - ALFA 298,-
1MB RAM A600 MED UR 595,-
MRX 1200x 50 MHz 668832 1898,-
MRX 1200x 14MHz 668831 998,-
2MB RAM A2000 1898,-

Scans
Scans
Scans

ALFACOLOR 2998,-
ALFASCAN800 1498,-

Digitizer

VIDI-AMIGA 12 998,-

VIDI-AMIGA 12 SOUND 1098,-

VIDI-AMIGA 12 REAL TIME 2498,-

VIDI-AMIGA 24 REAL TIME 3498,-

PROGRAB 24 REAL TIME 2298,-

V-LAB Y/C 3698,-

V-LAB MOTION 10698,-

Tekstbehandling & DTP

PAGESTREAM v3.0 2498,-
INTEROFFICE v2.0 598,-
FINAL COPY II 798,-
INTERWORD v2.0 298,-
FINAL WRITER III 1098,-
PEN PAL 539,-

Tipster

OVERDRIVE CD PCMCIA 1200 2998,-
COMMUNICATOR III m/MIDI 829,-
VORTEX 486SLC2 25/50MHz 6498,-
AUTO MOUSE JOY OMSKIFTER 198,-
STØVLÅG A1200 BLØDT 49,-
STØVLÅG A600 BLØDT 49,-

898,-

ROADKILL A1200 269,-
ALBERT 2 SPL FOR 8ÅR+ 179,-
LION KING. A1200 249,-

1298,-

CRYSTAL DRAGON 299,-
DAWN PATROL 299,-
TOP GEAR 2. A1200 229,-

SHADOW FIGHTER 219,-

DREAMWEB. A1200 299,-

SUBWAR 2050. A1200 349,-

SHAO FU 249,-

TOP GEAR 2 229,-

MORTAL KOMBAT 2 249,-

SENSIBLE WORLD OF SOCCER 249,-

CrystaLion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

Top Gear 2

Mortal Kombat 2

Sensible World of Soccer

Crystal Lion King

Crystal Dragon

Shao Fu

PC

Member	
HITACHI 15MVX VALUE	3795,-
SONY 15	4495,-
TULIP 15 XVGA MPR-II	3500,-
TULIP 17 MPRII	6998,-

Mouse JoyStick & Controller

FLIGHTSTICK	479,-
FLIGHTSTICK PRO	799,-
LOGITECH	
SCANMAN 32WIN	1098,-
WINGMAN EXTREME	449,-
WINGMAN JOYSTICK	298,-
VIRTUAL PILOT JOYSTICK	299,-
WINGMAN 32WIN	1098,-
WINGMAN 32WIN SP	799,-

Tilbehør

ADAPTEC 2675 SCSI 2VLIB	1450,-
ADAPTEC ALTRA 150 160 SCSI	598,-
DATA STATION AT 683 30	499,-
DATA STATION AT 683 60	499,-
DATA STATION AT 683 65	595,-
DATA STATION NET 683 6A	595,-
DATA STATION NET 683 6B	795,-

Multimedia CD-ROM

BACKPACK CD-ROM DR SPEED	3740,-
CDD-120 ATAPI CD-ROM DB-S	998,-
CREATIVE CD-ROM UPG. KIT	1398,-
CREATIVE DISCOVERY CD16	2498,-
CREATIVE MIDIKIT	398,-
CREATIVE SBS300E HØJTTAL.	798,-
MITSUMI QUAD FX 400 CD-ROM	1798,-
MOVIE MACHINE	2999,-
MOVIE MACHINE M-JPEG OPTION	4999,-
MOVIE MACHINE PRO	4999,-
ROLAND SCD-10	1898,-
ROLAND SCD-15	2698,-

SOUND BLASTER 16 VAL. ED.

SOUND BLASTER 16 VAL. ED.	798,-
SOUND BLASTER AWE 32	2198,-
TOSHIBA 3601B CD-ROM SCSI	3998,-

PC Backup

BACKPACK 250 MB PAR.PORT	3595,-
COLORADO 125MB INTERN	1295,-
COLORADO 700MB INTERN	2998,-
CONNER 250MB INTERN	1298,-
DC 2120 FORMAT. 120/250MB	119,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-
DTP/Grank/CAD	
ARTS & LETTERS DRAW	98,-
CD 7000 CLIPART IMAGES	249,-
COREL DRAW 5.0 UK CD-ROM	4998,-

WordPerfect

WORDPERFECT XXX-6.1 WIN	1098,-

<tbl_r cells="2" ix="3" maxcspan

CONDOR MULTIMEDIA PC 486DX/2-80/420

- Minitower kabinet, DEMKO PSU med Lownoise
- TrueGreen VESA-bundkort
- 4 Mb. RAM (1 stk. 72 pin)
- 32 bit VESA skærmkort, med 1 Mb. RAM + Acc.
- 32 bit VESA Multi I/O kort, til 4 ATA/IDE harddiske
- 420 Mb. Harddisk og 3½"-1.44 Mb. diskdrev
- 14"0.31, SVGA farveskærm, kant til kant
- Seriel Mus og 102 tasters Dansk tastatur.
- 16 bit's Stereo lydkort / Dual-Spin CD-ROM drev
- 15 Watt's højttalere med tone og volume reg.
- MS-DOS 6.22 samt Windows 3.11 DK
- 4 CD plader med masser af programmer.

Pris uden DOS/Windows
og installation af drivere **8.995,-**

CONDOR FamilyLine

CONDOR 486DX/2-66

- Minitower kabinet, med DEMKO PSU, og Lownoise
- TrueGreen VESA-bundkort, med 3 VESA slots
- 4 Mb. RAM (1 stk. 72 pin)
- AMD 486DX/2- 66 MHz CPU
- 32 bit VESA skærmkort, med 1 Mb. RAM + Acc
- 32 bit VESA Multi I/O kort, til 4 ATA/IDE harddiske
- 420 Mb. Harddisk
- 3½"-1.44 Mb. diskdrev
- 2 serielle- 1 parallel- og 1 gameport
- 14"0.31, SVGA farveskærm, MPR-II, kant til kant
- Seriel 2-knaps mus
- 102 tasters Dansk tastatur.
- MS-DOS 6.22 samt Windows 3.11 DK
- MS-Works, Tekstbehandling- Regneark- og Kartoteks program

Samlet systempris **8.495,-**

Uden Mus/DOS/Windows/ Works/Support, og instal. af drivere

Samlet systempris **6.995,-**

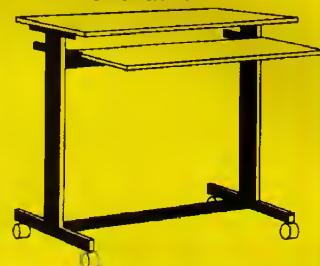

MÅNEDENS PRISBOMBE

KISS 16bit Stereo lydkort
Med 4 forskellige CD kontroll. **KUN 495,-**

486DX/2-80 MHz TrueGreen VESA bundkort
Plads til 3 VESA kort, 4*30 og 2*72 pin SIMM
incl. CPU og CPU køler **KUN 1.595,-**

SIS-Terminalbord ECOtotal 4

KUN 995,-

MULTIMEDIA KIT

- Trust, dual speed CD-ROM drev
- Trust, 16 bit's stereo lydkort
- Trust, 15W. Soundwave højttalere
- 4 CD plader med masser af software

SPAR 348,-
KUN 1.895,-

TRUST SCANNERE

256 gråtoner, håndscanner	KR 695,-
18 bit farve, håndscanner	KR 1.295,-
1200 dpi farve, A4 flatbed	KR 3.995,-
2400 dpi farve, A4 flatbed	KR 4.995,-

STRUER DATA

Industrivej 3, 7600 Struer, Tlf.: 97 84 01 02, Fax.: 97 84 02 66
STYDTHY AFDELINGEN: Bredgade 125, 7760 Hurup, Tlf.: 97 95 33 02, Fax.: 97 95 28 02

Alle priser er incl. 25% moms,
men excl. fragt og efterkrav
gebyr. Der tages forbehold for
trykfejl, prisændringer samt
udsolgte varer.

Chefredaktør:
Christian Martensen, DJ

Redaktion og medarbejdere:
Christian Sparrevoahn (spilred.), Niels Lassen (nyhedsred.), Anders Christensen (Amigared.), Lars Jørgen Helbo, Kenneth Friberg, Jakob Sloth, Bjarne Tveskov, Thomas Ellegaard, Marshal M. Rosenthal, Mads Pedersen, Jesper Fleron, Klaus Pontoppidan, Lennart Svenstrup, Søren Bang Hansen (DJ), Lars Jørgensen, Torben Kjær

Abonnements-service:

Telefoniid: 11-00-1615
Telefon: 33 91 28 33
Telefax: 33 91 01 21
Postgiro: 9 71 16 00
Årsabonnement inkl. PC-disk hver måned kr. 387,50
1/2-års abonnement kr. 217,50
Hvis bladet er enten forsinket eller udelivet, bedes du rette henvendelse til dit lokale postkontor.

Annoder:

Forlaget Audio Media A/S
St. Kongensgade 72
1264 København K
Telefon: 33 91 28 33
Telefax: 33 91 01 21
Annonce-chef: Lars Bo Jensen
Produktion: Anne Riber
Salgschef: Klaus Wiedemann

Redaktion og udgiver:

Ansvarshavende udgiver: Klaus Nordfeldt
Forlaget Audio Media A/S
St. Kongensgade 72
1264 København K
Telefon: 33 91 28 33
Telefax: 33 91 01 21

Vigtigt:

Artikler og fotos i "Privat Computer" må ikke udnyttes i annoncer eller anden kommersiel sammenhæng, uden forlagets skriftlige acceptans. Citater med tydelig kildeangivelse accepteres. Forlaget påtager sig intet ansvar for eventuelle fejl.
Artikler og -ideer er altid velkomne.
Husk at vedlægge returkuvert med porto.

Produktion:

Stampé & Stampé
Partner Repro
Dimensia II GraFX
ColorPrint North

Fotos:

Tobisch & Guzzmann, Nordfoto og andre

Distribution:

Danmark: DCA, Avispostkontoret
Norge: Narvesen

Medlem af:

Dansk Fagpresse

Tilmeldt:

Dansk Oplagskontrol og Gallups DRB index.

COM-BBS:

"Privat Computer"’s Bulletin Board System kører 24 timer i døgnet, 7 dage om ugen, med 1200/2400/9600 Baud, 8 databit, 1 stopbit og ingen paritet. Brug ikke dit abonnements-nummer som password, men et efter eget valg.
Følg instrukserne på basen for at blive registreret som bruger.
"COM-BBS", telefon: 33 13 20 03
SysOPs: Claus L. Jeppesen & Hans Henrik Bang

DAN-BBS:

"Privat Computer"’s abonnenter kan få speciel høj adgang til Danmarks største BBS, DAN-BBS: 43 62 39 90 (8N1), ved at indtaste navn, adresse og abonnementsnummer i en speciel Privat Computer-menu under "Fil-områder".
ISSN: 0909-1777

INDHOLD

Privat Computer 5/95

6 Nyheder

Dialt får konkurrence fra Microsoft, børn laver software til børn, CD-ROM kan nu køre 6 gange så hurtigt - frisk med det hele, også med nyhederne!

12 Garanteret fremtid på hylderne

- Alle andre biblioteker er fortidsbiblioteker, siger de på Fremtidsbiblioteket i Århus.

16 Alt om din forside-diskette

Så er der underholdning! Slå straks op og se, hvad du får med denne måneds diskette.

18 Foto-realistic grafik

"Photogenics" sætter en ny standard for grafik på Amiga.

22 I selskab med hvaler

En kendt videnskabs-kanal satser kraftigt på det voksende CD-ROM-marked, til glæde for alle, der vil vide mere.

26 Lav et spil og vind en jordomrejse!

Hvis du har en fantastisk ide til et computerspil, har du nu alle muligheder for at vinde en rejse Jorden rundt - eller en Multi-medie-PC fra ICL!

28 Tips og tricks til Windows

Få fuld (og lettere!) kontrol over dine programmer fra Windows med to shareware-programmer.

30 Secret Service

Få tips og snyde-koder til dine spil, så Game Over er en saga blott!

34 Gameplay

Her er siderne du har ventet en hel måned på! Og det har været ventetiden værd: du får 10 sider sprængfyldt med test af de nyeste spil!

44 Mailbox

Privat Computers brevkasse, hvor du kan få luft for din kritik, dine forslag eller hvad du måtte have på hjertet.

47 Teknisk brevkasse

Leserne får svar på de tekniske spørgsmål.

48 Databaser i bevægelse

To populære database-programmer er blevet gevaldigt forbedret: Paradox og dBasis.

50 Windows 95 klar til salg!

Eksklusivt for Privat Computers læsere kan vi afsløre, at den nye Windows er 100% færdig.

52 Programmer til familien

De koster kun kr. 99,- og så kan man lægge budget, kørselsregnskab, madopskrifter og meget mere. Vi tester nogle nye programmer.

54 Langt ude!

Sjove dingenoter, underlige sager og totalt ubrugelige genstande. Kig med på produkter, der kan få latteren frem.

57 Privat Computer nye BBS!

Som fugl Føniks genopstår PrC's BBS som et endnu flottere, hurtigere og bedre Bulletin Board System - ring straks op!

58 Computergrafikkens A-Z

I computer-grafikkens verden vræmmer det med frække fremmed-ord og underlige termer - lær hvad de betyder her.

61 Hurtigere, højere, bedre

Mini-test af et nyt CD-drev, der både er godt og billigt.

65 Christians Klumme

Er OEM-udgaver af software ved at ødelægge software-markedet i Danmark?

66 Næste nummer

Glæd dig til næste nummer af Danmarks bedste EDB-blad!

PENTIUM-PRISER FALDER

Både Hewlett-Packard og Compaq har annonceret Pentium-modeller til meget lave priser. Begge firmaers maskiner er med de mellem-hurtige 75Mhz processorer - maskiner, der for blot få måneder siden kostede over 25.000 kroner.

Men ikke længere: Hewlett-Packards Vectra 5/75 VE koster, inklusiv 8Mb hukommelse og 210Mb harddisk, for 16.250 kroner inkl. moms.

Compaq har en lignende model for cirka 20.000 kroner, hvor hardskinen er 270Mb. Det er meget store maskiner, men det virker besynderligt at begge firmaer har valgt en så forsvindende lille harddisk til dem - det svarer nærmest til en Folkevogn med Ferrari-motor. Så enten køb maskinen med større harddisk, eller forbered dig på at løbe tør! Maskinerne skulle være i handlen nu.

CD-ROM I OVERHALINGSBANEN

Plextor nye CD-ROM drev kører med 6 gange normal hastighed. Det giver mulighed for at overføre 900 kb/sek. - en forøgelse på 300 kb i forhold til de hurtigste eksisterende cd-rom drev.

Firmaet Plextor lancerede deres 6PleX SCSI cd-rom drev på CeBit-messen i Tyskland. Bagtillen gemmer der sig et 6 gange hastighedsdrev, hvor overførsels-hastigheden nu siger 900 kb/sek. - godt 300 kilobytes mere pr.

sekund end de hidtil hurtigste 4 dobbelt hastighedsdrev. Trods den store overførsel, er problemet med den tid, CD'en bruger på at finde oplysningerne, endnu ikke løst. På 6PleX er 'finde-tiden' 145 ms. - stadig et pånt styk-

ke fra harddisken. Det forventes, at andre firmaer om kort tid lancerer lignende CD-ROM drev. Henvedelse angående 6PleX hos Actebis - telefon 43-558888.

Barbie-telefonen må køres som årets hædegave 1995.

HALLO, ER DER OVERHOVEDET INGEN HJEMME?!

Når Bang & Olufsen designet en telefon, sørger de for, at den er flot og funktionel. Firmaet MSA har brugt den stik mod-satte metode: smagløs og upraktisk. Et par eksempler: et rack-system til stereoanlægget, formet som en dåse-cola, en Barbie-telefon der får selskab af en Harley-Davidson telefon. Og hvis du er til musik, kan du købe en Jeep-formet radio eller en guitarformet cd-holder! Der er gudskejov ingen planer om at importere produkterne til Danmark.

HP 5/75 VE - mellemstør Pentium for billige penge. Men hardskinen er for lille.

SEGA, SATURN OG MICROSOFT

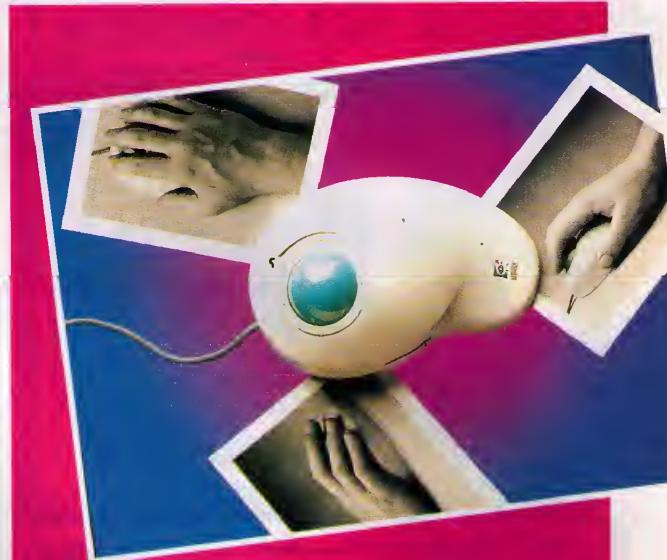
Umiddelbart en underlig blanding, men der er en sammenhæng. Segas kommende spillemaskine hedder Saturn, og til udviklingen af 3D grafik vil Sega bruge Microsofts program Softimage 3D, som også blev brugt til effekter i filmen "The Mask" og spil som "Wing Commander 3". Segas Saturn kommer til at konkurrere mod Nintendos Ultra 64, men hey ... vi har rigtige computer! Hvad rager det os?!

Hvis du har fået lyst til at købe Softimage 3D skal det lige med, at det koster adskillige tusinde kroner, og det kræver en Silicon Graphics maskine med minimum 64 megabyte hukommelse! Velbekomme.

"Rain Forest" er lavet af Zival, Houdek&Kurek med Softimage 3D. Og flot ser det ud.

Toshiba har nu parat med en bærbar pc med indbygget cd-rom drev. Modellen hedder T2150CD, og som det fremgår af billedet, sidder cd-rom drevet i siden af maskinen. T2150CD er bygget op om en 75Mhz 486dx4 processor med 4-32Mb hukommelse, og enten 250 eller 500 Mb harddisk. Hele herligheden vejer 3,2 kilo. Der er forskellige skærme at vælge mellem, så få yderligere oplysninger hos din forhandler. Prisen er ikke kendt ved redaktionens afslutning, men billig, det bliver den nok ikke!

Logitech har taget konceptet fra de bærbare pc'ers trackball, og lavet en bordmodel til stationære maskiner (dvs. til din store PC hjemme på bardet). En trackball er en "omvendt mus", hvor man styrer pilen på skærmen ved at dreje kuglen, istedet for musen, hvor kuglen sidder under bunden. Hvad der er bedst må betegnes som en smagssag. Prisen for TrackMan, som den betegnes, er 600 kroner.

Danbit gør Microsoft og Apple i bedene med deres nye ergonomiske tastatur. Tanken med de ergonomiske tastaturer er, at ved at bue tasterne kan hånden placeres i en mere naturlig position end med almindelige tastaturer. Det er stadig Apple der har lavet den smarteste løsning; her kan tastaturets krumming justeres af brugeren. Men det kræver man har en Macintosh. Danbit - telefon 53-662020.

BÆRBÅR SVEJTSERKNIV

Alt-i-en. Canon BN120 ligner en almindelig bærbar pc men der er indbygget printer!

Canon har, trods en høj pris, haft stor succes med deres notebook-serie hvor der er indbygget printer. Såtorsucces, at de nu har lavet model BN120, der skal afløse premiermodellen BN110. BN120 vejer 3,9 kilo og består af en 486sx processor, 120-340Mb harddisk og printeren er en 360 dpi inkjet printer. Yderligere oplysninger hos NewTronic - telefon 44-882222.

DIATEL FÅR HÅRD KONKURRENCE

Diatel får det ikke let: Microsoft Network (billedet) - er computergiganten Microsofts svær på en On-line service - og den styrer direkte mod de danske stuer. Andre firmer er også ved at lægge sidste hånd på Online-services o. la Diatel.

Det danske Diatel projekt, der netop er blevet søsat, får det ikke nemt. De store kommercielle online-servicer er ved at komme til Danmark, og er kendt for bl.a. Compuserve og America On-line.

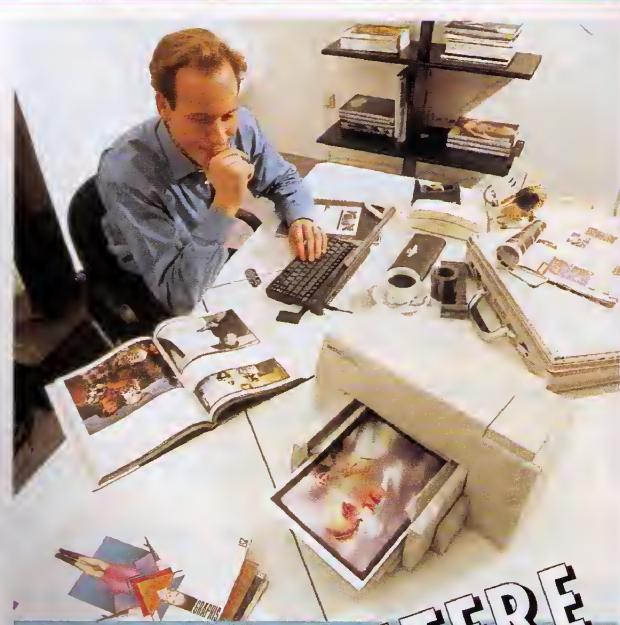
Diatel er et dansk Online-projekt, hvormen kan betale sine regninger, bestille teaterbilletter og slå op i nyhedsgrupper. Ud over de kommercielle dele, byder Diatel også på Internet adgang. Diatel er lavet i samarbejde mellem flere danske virksomheder, bl.a. JTAS og Kommunedata.

Computermastodonten Microsoft har længe haft planer om en On-line service, der er gået under titlen Marvel, og det ser ud til, at Microsoft Network, som tjenester nu hedder, bliver til noget. Ene-

ste problem er, at Microsoft Network er planlagt til at virke sammen med det kraftig forsinkede operativsystem Windows 95, som nu er programsat til august i år. Så Diatel har stadig et par måneder!

Et samarbejde med bl.a. den engelske mediegigant Pearson Group (udgiver af bl.a. Financial Times) har ført til projektet Europa Online, hvor teknikken er leveret af det amerikanske firma Ziff-Davis, et af verdens største computerbladsforlag.

Europa Online har økonomiske kræfter nok til at blive et seriøst alternativ til Microsoft, og tjenesten bliver primært centreret omkring Europa.

HPs nye Deskjet 660C printeren.

NYE PRINTERE

Hewlett-Packard har lanceret en billig inkjet farveprinter til en pris omkring 2.800 kroner, inkl. moms. For de penge kan man printe ud i 600x300 dpi (sort/hvid) eller 300dpi (farve). Der er tre års garanti og printeren er forberedt til Windows 95. Colour-kit til farveudskrift koster 350 kroner. Modelbetegnelsen er Deskjet 540, men der kommer også en model 660, der skal afløse deres 560C. 660 er mere økonomisk i brug og hurtigere end forgængeren, og prisen bliver cirka 4.500 kroner.

Fra den typiske printer til en multi-printer! Rank Xerox har kombineret de mest almindelige kontorfaciliteter i deres nye Xerox 3006 printer, hvori der også er telefax, kopimaskine og scanner i samme enhed. Printeren fås med eller uden scanner til henhedsvis 13.250 og 10.480 kroner ex. moms.

Det meget roste grafikkort Matrox er nu kommet i en billigere udgave, som kommer til at koste lige under 3.000 kroner. MGA Impression Lite - som det hedder - forøger hastigheden for pc'ens grafiske del - både i styresystemer som Windows og OS/2 men også i visse spil. Yderligere information hos JAI - telefon 42-918888.

Sådan her kender vi American Laser Games: skyd ølt hvad der bevæger sig! Men nu har de bebuldt, at de vil til at lave spil til piger, under en label som hedder "Games for Her". Fordi det er til piger, må der ikke være vald med, og den første titel bliver Modisan High, som umiddelbart minder om Beverly Hills 90210, overført til computer. Men med titler som Mod Dag McCree 1 og 2 (vist på billede) bog sig kan det ikke gå meget værre.

Nyt fra AmiTech - MultiMedia computere med 100MHz under låget

Ovenstående
programmer er
installeret på PC'en
eller bliver med-
leveret på CD-ROM.

Kom ind til din lokale AmiTech forhandler. Herunder ses et udvalg.

2000 Frederiksberg
Alcotini Compucenter
Falkoner allé 52
tlf. 35 36 35 99

2100 København Ø
Alcotini Compucenter
Strandvejen 18
tlf. 31 20 73 20

2400 København NV
Bingo Special
Frederikssundsvej 26A
tlf. 31 83 35 00

Alt dette
for kun **12.999,-**

AmiTech multimedia computere fås fra kun 9.999,-

MultiGros A/S

2610 Rødvre
Bingo 2
Roskildevej 284
tlf. 36 70 03 62

3300 Frederiksberg
Expert NC RADIO ApS
NordCentret
tlf. 42 12 42 42

3450 Allerød
Allerød Computer
M.D. Madsensvej 12
tlf. 48 17 18 50

4400 Kalundborg
AT Kontor og Data
Elmegade 27
tlf. 53 51 00 81

4800 Nykøbing F
Expert Studio 14
Langgade 17
tlf. 54 85 55 88

5000 Odense
Alcotini Compucenter
Tn.B.Thrigesgade 28
tlf. 65 90 71 36

5610 Assens
Expert
Torvet 2-4
tlf. 64 71 16 06

5800 Nyborg
Nyborg Foto
Nørregade 11
tlf. 65 31 44 44

7100 Vejle
Byskov Foto A/S
Nørregade 24
tlf. 75 82 30 88

7500 Holstebro
Foto Jensen
Østergade 10
tlf. 97 42 49 49

7700 Thisted
Dam Foto Thisted
Frederiksgade 8
tlf. 97 92 39 92

7800 Skive
Chr. Richardt Foto
Nørregade 16
tlf. 97 52 44 66

7900 Nykøbing M.
Dam Foto Nykøbing M.
Vestergade 4
tlf. 97 72 39 72

8000 Århus C
Alcotini Compucenter
Nørre Allé 55
tlf. 86 13 98 22

8541 Skodstrup
Expert Løgten
Grenævej 766
tlf. 86 99 11 00

8600 Silkeborg
Inter-Data
Østergade 15
tlf. 86 80 57 44

8800 Viborg
Dam Foto Viborg
Sct. Mathiasgade 62
tlf. 86 61 58 99

8900 Randers
Expert Randers ApS
Dytmaørskens 5-7
tlf. 86 42 26 77

9000 Aalborg
Alcotini Compucenter
Maren Turisgade 12
tlf. 98 12 77 66

9700 Brønderslev
Dam Foto Brønderslev
Nygade 36
tlf. 98 82 07 70

MultiMedia **400VL**

**POWER
LINE**

Drømmer du om...

at din PC er hurtigere end en Pentium 60?
at lave flotte farvestrålende fødselsdagskort, invitationer ol.?
at komme på ekspedition i dyrernes vilde verden?
at se videoklip i flotte farver og imponerende stereolyd?
at lære verdens største filmstjerner at kende?
at dit leksikon kan lade dig høre alverdens instrumenter?
at kunne kommunikere med hele verden via Internet?
at din PC er lige så nem at bruge som en videobåンドoptager?

Så skulle du måske kigge lidt på de nye AmiTech multimedia PC systemer, der leveres med alt det nødvendige udstyr, bunker af programmer og letforståelige danske manualer.

Kom ind til din AmiTech forhandler og hent det nye spændende "drømme" katalog, hvor du kan læse meget mere om de uendelig mange muligheder et komplet multimedia PC system fra AmiTech giver.

Powerline Multimedia 400VL systemet giver dig mere for pengene end noget andet multimedia system. I fakta-boxen til højre kan du se hvor stærk 400VL er, og til venstre kan du se hvilke programmer du får med.

Incl. stereohøjtalere
med forstærker, mus,
14" HiVision farve
skærm og danske
manualer

MICROSOFT TAGER BØRNENE MED UD I NATUREN

Børn kan nu selv opleve de tusindvis af fascinerende og pragtfulde steder, dyr og planter i hele verden, med "Microsoft Explorapedia - The World of Nature".

Sammen med tudsen Thaddeus Pole, føres børnene gennem hele verden, og oplever de mange interessante steder på kloden, med i alt 18 timer med lyd, billeder og tekst.

For at børn skal kunne synes at det er interessant, har Microsoft haft børn til at redigere stoffet! "The World of Nature" er den første titel i en nye serie interaktive opslagsværk for børn, i alderen 6 til 10 år. Der kommer snart flere titler, bl.a. "The World of People", der også bliver redigeret af børn, for børn.

Prisen kommer til at ligge omkring de 500 kr.

Microsoft, tlf: 44 89 01 00 anviser nærmeste forhandler.

I Microsofts nye serie "Explorapedia" kan børn drage ud på deres livs flotteste ekspedition, med farvestrålende billeder, sjove animationer, video-klip, musik og masser af lyde fra naturens verden. Og så er serien redigeret af børn!

TRAVLE PSYGNOSIS

Pyrotechnica ser måske ikke ud af meget men det skulle være hurtigt! Et actionspil af den klassiske slags.

Efter Psynopsis blev overtaget af elektronikkiganten SONY, har de virkelig fået vind i sejlene. Der er en stribe nye titler på vej - i sidste nummer fortalte vi om Discworld, men der er flere. Combat Air Patrol er en flysimulator, der foregår under Golfkrigen. Men der er mere end blot fly-delen; der er også missions-planlægning, hvor du skal dirigere fly fra dit hangarskib, USS Roosevelt.

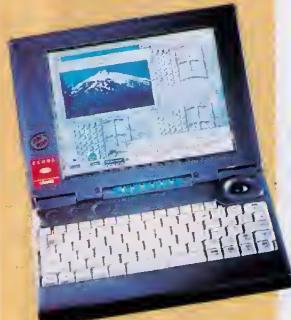
Darker er endnu en Doom-klon, mens Guilty virker lidt mere original. Guilty er et voksen-eventyr, og udfra pressemeldelsen er det stort set umuligt at finde ud af, hvad det handler om! Det vi ved er, at man kan styre enten manden Jack eller kvinden Ysanne i kampen om at redde galaksen! Der er brugt mange skuespillerne, og spillet kommer kun på CD-ROM. Damocles er kendt af de fleste garvede Amigaejere, som ved, at Damocles er fortsættelsen til en af alle tiders klassiske spil, Mercenary. Nu kommer det vektor-baserede strategi/actionspil til PC. Endelig er der Pyrotechnica som er et 3D skydespil. Alle de nævnte spil kommer før sommeren.

FRANKENSTEIN IGEN-IGEN

Den nye filmversion af Frankenstein har sat nogle tanker i gang hos Interplay. For titlen "Frankenstein through the eyes of the Monster" tager ikke kun kegler for sin lange titel, men skulle gerne kunne tjene nogle penge på filmens popularitet. Og det selvom programmet, som betegnes som en "interaktiv historie" ikke er en officiel licens over filmen. Ifølge Interplay skal man i spillet/historien tage stilling til nogle moralske værdier, om menneskets ret til at lege med Moder Natur. Ja ja, det er nok godt nok! Frankenstein spillet kommer til sommer.

Kenneth Branagh og Helena Bonham-Carter fra filmen Frankenstein.
(C) TriStar Pictures, Inc.

LILLE OG LET

Olivetti Echos 20 - en pc på under 2 kilo.

Olivetts Echos 20 og 20C, med tilføjelsen Ultra Light (ligesom smøgerne!) notebooks vejer henholdsvis 1,6 og 1,8 kilo - farveskærmen til 20C er åbenbart 200 gram tungere end monocromskærmen på model 20... Maskinerne byder på stand-by funktion, hvorfod man sparar strøm og begge modeller er udstyret med en 486sx/33Mhz processor, 4Mb hukommelse og model 20 kommer med en 170Mb harddisk, mens 20C har en på 240Mb. Priserne for Echos 20 11.000 kroner og 20C 17.500 kroner, begge inklusiv moms.

Diamond Data har udsendt "Doom Developers Kit vol. 1" hvor der er over 800 nye levels til spillet Doom. For de 149 kroner, cd'en koster, er det billigere end selv at hente dem via Internet, hvor der også er hundrede afbaner. Vores råd? Drop Doom, betal lidt mere og køb Dark Forces eller Descent. Det er nyt og bedre! Diamond Data - tel. 35-364141.

Månedens bogudgivelser: Fra Borgen: Lynstart Microsoft Access 2, 182 sider, 175 kr.

QuarkXpress 3.3 til Windows, 230 sider, 269 kr.

Lav dine egne stereogrammer på din PC, 53 sider, 98 kr. inkl. diskette - God fornøjelse!

Motorola er kommet på World Wide Web med informationer om deres PowerPC, udviklet i samarbejde med Apple og IBM. Adressen er: <http://www.mot.com/PowerPC/>

Komprimeringsprogrammet Stacker er nu kommet i en version 4.0 til DOS og OS/2. Komprimeringerne blevet forøget så istedet for den tidligere versions 2:1 komprimering er det nu 2,5:1. Stacker 4.0 skulle være i forretningerne nu.

Swanholt, 44 92 93 93

Første kontrakt i Europa på Windows 95 - 100% danske Multigros A/S har, som en af de første PC-producenter i Europa, indgået en kontrakt med Microsoft om at installere det kommende Windows '95 på alle sine Amitech PC'er. Der er tale om en ganske stor ordre, da Multigros A/S forventer en produktion på over 15.000 PC'er i år.

"Vi har haft Windows '95 til testin næsten et år, og vores maskiner er gennemtestet med Windows 95. Så nu venter vi kun på, at produktet bliver frigivet", udtales direktør Lars Bjerg fra Multigros A/S.

SD Merchandise, som vi beskrev i sidste nummer, går nu for alvor ud til forbrugerne: priserne på deres software ligger fra kr. 190,- og opover. Typisk er softwaren på CD-ROM, og

KORT NYT

her er vi vant til priser på omkring de 5-600 kr. Så nu kan det være, at det langt om længe bliver billigere at være PC-ejer.

700 uddannelses-institutioner indtil nu har købt OS/2 Warp - for 80 kr. stykket! Tilbuddet er et led i IBMs Software- og undervisningsprojekt, der kører samtidigt i de europæiske lande.

En ny software-pakke til job, hjem og skolen har set dagens lys. ClansWorks 3.0, der indbefatter tekstd behandling, regneark, legneprogram, kartotek og meget mere, og som er baseret på at det skal være let at bruge, og som skal ette arbejdet for den enkelte, med de inngående opgaver. Prisen er 120 kr. inkl. moms.

Cirka et halvt år siden Dansk udvalg gav ud med den rapport, der fik titlen "Informationsmarkedet i 1993". har regeringen nu fået det til handling. Kort fortalt gav rapporten ind på områder som folkeskolen, hvor der er få computere, og derfor skal skolerne, ifølge handlingsplanen, have bedre mulighed for selv at bruge maskinerne. "Samfundsnettet", i den form det nu må tage, skal også udvides, ligesom de offentlige institutioner skal på nettet. Det kan eventuelt blive det nylig lancerede Dialtet der bliver hovedsystemet i statens indgang på informationsnettet. Den nye rapport for dog på punkten fra flere i EDB-bran- chen, bl.a. Compaq, der mener at rapporten ikke er visionær, når man taler om 1 computer pr. 10 elever, hvilket Compaq sammenligner med en lommerechner til 10 elever.

Software Publishers Association Europe (SPA) har lanceret en meget foruroligende rapport, hvori de konstaterer at piratkopiering i 1994 kostede softwareproducenter 8,08 milliarder dollars - over 40 milliarder danske kroner.

Sagt på en anden måde er cirka halvdelen af samtlige pro-

grammer, der blev brugt i 1994 piratkopier. Og så skal det endda ses som fremskridt! I 1993 var tabet til pirater 1,9 milliard dollars større, men den mindre sum skyldes hovedsagligt, at programmerne er blevet billigere. Så piratkopiering i enheder er øget 14%, stadigvæk ifølge SPA.

Hvisviser på Danmark, er det ikke så slemt mere. I 1993 var omkring 69% af alle programmer piratkopier - et tal der i 1994 var nede på 31%, formodentlig på grund af den kraftige vækst i salget af CD-ROM skiver, der er sværere at kopiere.

Værst står det til med Thailand, Kina og Rusland, hvor der i alle tre lande bliver kopieret på livet los; over 90% af samtlige programmer, der blev anvendt i 1994, var kopier!

Creative Labs - holdet bag Soundblaster lydkortet - har lavet en udvidelse til deres Soundblaster 16 og AWE32 lydkort, dog ikke Soundblaster 16 Value Edition. Wave Blaster udvidelseskortet sættes på lydkortet, og så får man adgang til 16 MIDI-kanaler, 32 samtidige stemmer, 128 instrumenter og seks trommesæt - faciliteter, hvor de fleste i forvejen er i AWE32. Wave Blaster kan som sagt også bruges med AWE32 men det er kun nogle tekniske fordele, nemlig to MIDI-porte med hver 16 kanaler og 64 samtidige stemmer. Roland har lavet et lignende kort til Soundblaster lydkortet med titlen Sound Canvas. Wave Blaster koster omkring 1.300 kroner inkl. moms.

Så er der fjernsyn for mig. For et par numre siden kunne du på disse sider læse om nye instruktionsvideoer til nogle af de mest kendte programmer. IIC Data har lavet lignende videofilm, hvor man i ro og mag kan blive undervist i programmer som Windows, DOS, OS/2 og mange flere foran tossekkassen. Videoerne koster fra cirka 400 kroner op til godt et par tusinde for de dyreste. Du kan få yderligere information om, hvilke programmer, der er videoer til på telefon 45-827707.

GARANTERET FREMTID PÅ HYLDERNE

- Alle andre biblioteker er fortidsbiblioteker, siger de på Fremtidsbiblioteket. Her kan man følge med i de sidste nye trends.

af Torben J. Kjær

Fremtidsbiblioteket gemmer sig på 3. sal i en baggårdsbygning midt i Århus. Isammebygning findes ungdomsprojektet frontløberne, en multimedieuddannel-

se ved navn Space Invaders, og et eksperimenterende multimedieværksted som kalder sig Mouse-House. Hvis man bevæger sig op på øverste etage finder man, hvad

der ved første øjekast bare er en lille filial af Århus Kommunes biblioteker. Men det lille lokale kan, uden at overdrive betegnes som verdens første (og hidtil eneste) Fremtidsbibliotek.

En bogbus på speed

- Alle andre biblioteker er fortidsbiblioteker, siger Anne Stæger, der er bibliotekar og leder af Fremtidsbiblioteket: - Vi er mere fremadrettede. Mens andre bibliotekers formål er at opmagasinere fortiden i form af bøger, så for-

søger vi at vise hvilke tendenser der er i tiden, og hvordan fremtiden kan udfolde sig.

Fremtidsbiblioteket er 90 etnes svar på bogbussen: Det dækker det meste af hvad der sker inden for film, musik, computerteknologi, arkitektur, Internet, tegneserier og meget andet. Og biblioteket breder sig også over mange medier. Der er bøger og tidsskrifter, men også musik, CD-ROM'er, tegneserier, TV, video, computere og adgang til Internettet. I modsætning til et almindeligt bibliotek kan man ikke låne materialene. Til gengæld er de aldrig

TID

Foto: Nordfoto

udlånt, og man kan finde bøger og blade som er garanteret på for- kant med udviklingen. Og biblioteket følger hele tiden med udvik- lingen, så når et nyt medie duk- ker op, varer det ikke længe før fremtidsbiblioteket har det.

Ligesom bibliotekarerne på de almindelige biblioteker, må Anne Stæger også forsøge at besvare de mange spørgsmål hun får fra lånerne. Nogen gange kan det tage en hel aften og kræve opslag i adskil- lige databaser, at finde svaret på et spørgsmål.

Hun er blevet spurgt om alt, lige- fra computertekniske spørgsmål,

til hvor man kan købe neonfar- vede snørebånd.

Garanterede nyheder

- Vi gør især meget i tidsskrifter, fortæller Anne Stæger. - Det er der man finder de nye tendenser. Først et helt år senere kommer der en bog om samme emne.

Fremtidsbiblioteket er til for folk der ikke vil vente med at høre om forskningsresultater, ny teknolo- gi eller nye kulturelle strømmin- ger. På hylderne står trendsæt- tende computermagasiner som

Er Fremtidsbiblioteket et offentligt bibliotek? JA! Men ikke med stov og bittersmå- bogstaver. Fremtidsbiblioteket er liv og nyt og vildt fedt og helt i front. Danmarks eneste Fremtidsbibliotek lægger ikke fingre imellen, når de skal beskrive sig selv.

Wired, The Edge og Mondo 2000. Der står 1995 på forsiden af disse blade, men artiklerne er skrevet som om årstallet var 2005. Man opdager hurtigt, at i disse blade er man nogen hvis man ikke har en net-adresse. Her fremmødes en verden hvor virtual reality, mikro- skopiske robotter og CyberMon- ey allerede er gamle nyheder. Som en helt naturlig ting står det amerikanske hacker-tidsskrift 2600 også på hylderne. Heri lærer de gamle hackere viltig deres tricks fra sig, og læserne kan skrive ind og fortælle om deres egen oplevelser med at bryde koder eller snyde telefonvæsenet. Her bliver man en helt, hvis man kan fortælle hvilken frekvens man skal fløjte for at bilde en argentinsk mønttelefon ind, at man har betalt.

Foruden de rene computerbla- de er der trendtidsskrifter som i- D og The Face. Heri kan man læse om solbrillemode til sommer, og hvor man skal pierces for at være in.

Mange af bladene bliver købt løst, for at biblioteket ikke skal være bundet af et abonnement. - Så kan vi lynhurtigt skifte kurs, ligeså snart vi hører om noget nyt, forklarer Anne Stæger.

Selv om der er tale om et frem- tidsbibliotek, har de dog ikke helt droppet bøgerne. Men de fleste bøger er enten meget surpræg- de eller udpreget trendy. Her står bøger om særlig rollespil side om side med encyclopedia of science fiction (på 1400 sider!). Og en lille sag ved navn Den fraktale bo- gie står og lener sig op ad infor-

mationessamfundet år 2000. Tidens kultromaner som William Gibsons Neuromantiker eller Generation X er her naturligvis også.

Det eneste der mangler er fak- tisk bøger der endnu ikke er skrevet - men selv her kan fremtids- biblioteket hjælpe! Der er nemlig også bøger om at lære at skrive, så eventuelle forfatterspirer er godt hjulpet.

Computere

Men tidsskrifterne er kun en lille del af tilbuddene på Fremtidsbiblioteket. Det mest spændende foregår i computerafdelingen, som dog indtil videre kun består af tre maskiner. Spredt ud på bordet lig- ger et udvalg af de nyeste CD- ROM'er. Og det er ikke Pacman der ligger på computere.

- Vi er interesseret i de CD-ROM'er der leger med mediets mulig- heder, siger Anne Stæger. Hvis man er til tageindhyllede øer og besynderlige bygningsværker, kan man for eksempel finde kultspillet MYST i samlingen. Eller Peter Gabriels Explora, der eksperi- menterer med at blande musik, video og tekst i interaktion med brugeren. Og lige ved siden af TAFKAPsudgivelse i samme ge- nre (TAFKAP er et ord jeg har lært ved at læse Wired: Det er opfundet af amerikanske journalister der, ligesom jeg, heller ikke har et kærlighedssymbol i deres eks- tbehandling: Det ordet erganske simpelt en forkortelse for The Artist For- mely Known As Prince).

Ud på Internettet

Biblioteket har også en modemtilslutning til Internettet. Selvom det ikke er nogen særlig kraftig tilslutning, betyder det dog, at bibliotekets brugere har mulighed for at prøve mange af de spændende muligheder på nettet. Det er et af de få steder i landet hvor alle kan komme og prøve at arbejde med Internettet helt gratis. Det er en enestående mulighed, som benyttes af mange, der ikke har deres egen Internet-forbindelse. Nogle kommer her fast, fordi de skriver sammen med andre på Internettet. Takket være fremtidsbiblioteket kan de opretholde en kontakt til nettet, uden selv at have en forbindelse.

Det er tanken at biblioteket i fremtiden skal udvides med mange flere computere, og en direkte, fast Internetttilslutning. Så får man lige pludselig alle Internettets mange muligheder med billeder, lyd og film.

Fremtidsbiblioteket er ikke stort, men det er et bibliotek med fast forward-knappen i bund. Og med større computere, nye medier og en konstant finger på pulsen, bliver der nok også i fremtiden god grund til at besøge Fremtidsbiblioteket.

Virtuel Reality, mikroskopiske robotter og CyberMoney er gomle nyheder på Fremtidsbiblioteket. Her kan man også læse i bløde, udgivet af gamle hackere, der indgående ofslører hvordan man bryder koder og snyder telefonvæsenet.

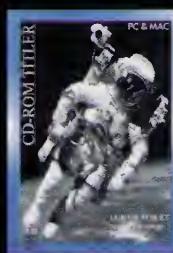

FAKTA:

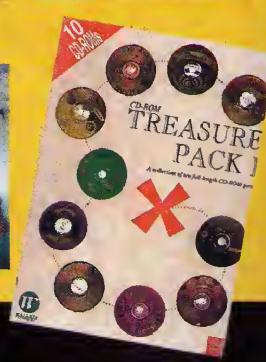
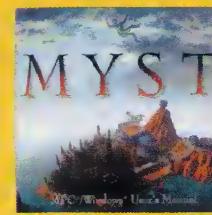
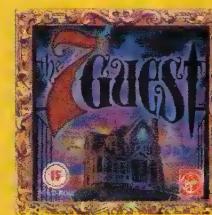
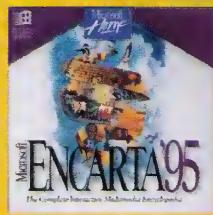
Her finder du fremtidsbiblioteket:
Mejlgade 35, 3.sal
8000 Aarhus C
86131067

Biblioteket er et af de få steder i landet, hvor alle kan komme og prøve at arbejde med Internettet helt gratis. Det er en enestående mulighed, som benyttes af mange, der ikke har deres egen Internet-forbindelse.

CD-MARKEDET ER I EKSPLOSIV UDVIKLING!

FORHANDLER-SERVICE:
Gratis farve-kataloger til dine kunder!

DD
DIAMOND DATA
Distribution

Flerne seriøse forhandlere søger - vær med i vort stærke team - kontakt os allerede i dag!
Intet salg til private, men vi henviser gerne til nærmeste forhandler!

TELEFON 35 36 41 41 • TELEFAX 35 36 11 41

HER ER EN PC

SOM OGSÅ ER TELEFAX, STEREOANLÆG, TELEFONSVARER, MULTIMEDIACOMPUTER OG MEGET, MEGET MERE...

AT&T Globalyst 310

- 486DX2 processor, 66 MHz
- 4 MB RAM, 420 MB harddisk
- AT/VESA bus
- Local bus grafikadapter m. 1 MB RAM
- 256 KB cache
- 2 serielle, 1 parallel, 1 VGA og 1 mini-DIN port
- 4 ISA og 2 VESA udvidelsesporte
- 2 stk. 3.5" og 2 stk. 5.25" drevpladser
- MS-DOS 6.22, Windows for Workgroups 3.11 DK
- Mus, tastatur og 14" SVGA lavstrålningsskærm

Multimedia & Kommunikation:

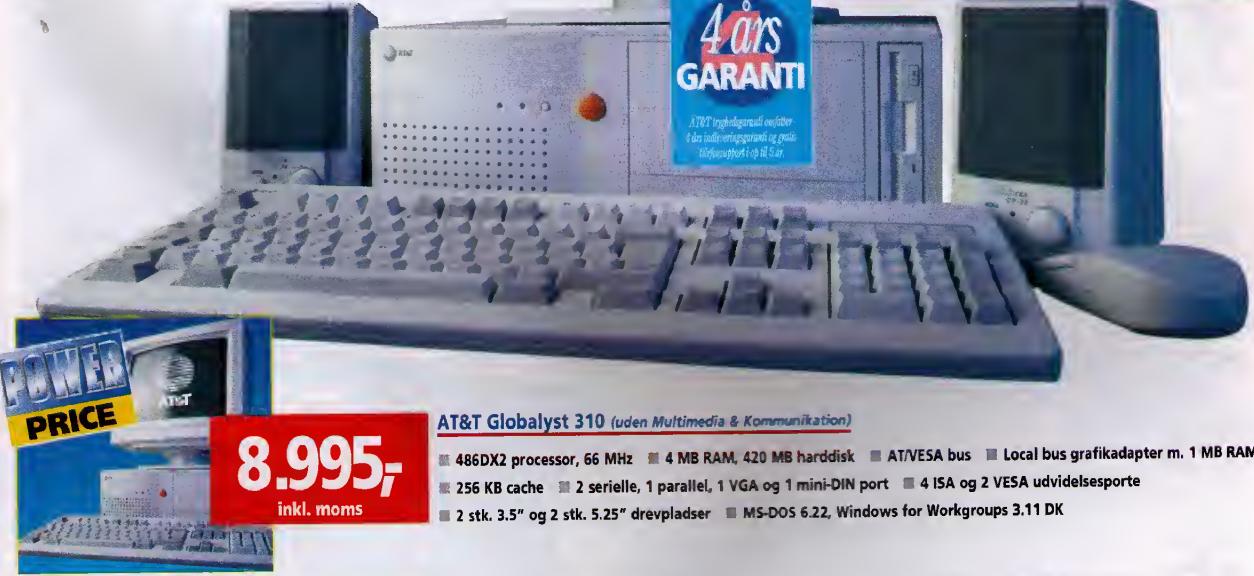
- Sony Dual Spin CD-ROM drev
- 16-bit lydkort, højttalere og mikrofon
- 14.400 baud faxmodem
- Telefonsvarer
- AT&T OfficeCom Plus
(tekst, regneark og database)
- Masser af hjælpeprogrammer

- Superkvalitet fra AT&T
- Faxmodem (indbygget)
- Telefonsvarer (indbygget)
- CD-ROM drev (indbygget)
- Masser af programmer
- Fås også med Pentium® processor

12.995,-

inkl. moms

AT&T Globalyst 310 (uden Multimedia & Kommunikation)

- 486DX2 processor, 66 MHz ■ 4 MB RAM, 420 MB harddisk ■ AT/VESA bus ■ Local bus grafikadapter m. 1 MB RAM
- 256 KB cache ■ 2 serielle, 1 parallel, 1 VGA og 1 mini-DIN port ■ 4 ISA og 2 VESA udvidelsesporte
- 2 stk. 3.5" og 2 stk. 5.25" drevpladser ■ MS-DOS 6.22, Windows for Workgroups 3.11 DK

8.995,-

inkl. moms

1200 København K. Højbro Kontormontering
Højbroplads 17 & 21 - Tlf. 33 13 43 21
1369 København K. Betøn
Gyldelevsgade 2 - Tlf. 33 14 12 33
2650 Hvidovre. Pro Computer
Strandmarksgade 21 - Tlf. 31 78 55 43
2690 Karlslunde JMdata Consult a/s
Klitvej 1 - Tlf. 46 15 44 50
2730 Herlev. Datek A/S
Herlev Hovedgade 180 - Tlf. 44 53 10 11
3400 Hillerød. Bo-El Computer ApS
Frederiks værksgade 1 - Tlf. 42 25 31 31
3400 Hillerød. CopyConsult A/S
Københusvej 23 - Tlf. 42 25 00 66
3700 Ronne. Krogh Hansen Data ApS
Aarsballe - Tlf. 56 49 81 27
3900 Nuuk/Godthåb. Atuagat A/S
Box 1009 - Tlf. 29 92 13 37

4100 Ringsted. Helsingør Kontor & Data A/S
Skt. Hansgade 9 - Tlf. 53 61 00 11
4200 Slagelse. Brandt Petersen
Bredgade 3 - Tlf. 53 52 24 52
4672 Klippings. JMdata Consult a/s
Borgergade 2, Majleby - Tlf. 53 67 82 00
4700 Næstved. Kontor Forsyningen
Aderupvej 2 - Tlf. 53 72 11 32
4760 Vordingborg. Kontor Forsyningen
Algade 32 A - Tlf. 53 77 01 70
4800 Nykøbing F. Brdr. Kuszon A/S
Frankrigsvej 7 - Tlf. 54 85 22 33
4850 Stubbekøbing. DataLogisk
Søborgvej 3 - Tlf. 53 84 23 70
4880 Nysted. JMdata Consult a/s
Fjordvej 2 - Tlf. 53 87 21 40
5260 Odense S. DanSupport A/S
Lucernemarken 12 - Tlf. 65 91 11 08

5700 Svendborg. Jens Bach Kontor & Data
Toldbodvej 7-9 - Tlf. 62 21 27 88
6000 Kolding. Dan-Information A/S
Hædesievæj 100 B - Tlf. 75 50 02 22
6100 Haderslev. Kontor Syd A/S
Nordhavnsvej 4 - Tlf. 74 52 37 14
6200 Aabenraa. Kontor Syd A/S
Industrivej 19 - Tlf. 74 62 20 60
6330 Padborg. Kontor Syd A/S
Dammen 2 - Tlf. 74 67 00 25
6400 Sønderborg. Kontor Syd A/S
Agotsvej 2 - Tlf. 74 42 91 92
6600 Vejen. Datagruppen Consult
Jyllandsgade 12-14 - Tlf. 75 36 14 66
6705 Esbjerg. CIC Data A/S
Kvaglundvej 89 - Tlf. 75 14 07 00
6710 Esbjerg. Dan-Information A/S
Tømmervej 14 - Tlf. 75 15 95 33

7000 Fredericia. Papirkompagniet Ole Holst
Vejlelevje 60 - Tlf. 75 92 05 55
7100 Vejle. Dan-Information A/S
Friløvsgade 16 - Tlf. 75 85 71 22
7400 Herning. Herning Elektronik & Data
Vesterbrogade 13 - Tlf. 97 22 58 44
7400 Herning. Concept Data
Tjørring Hovedgade 40 - Tlf. 97 26 99 88
7500 Holstebro. EDB Centret
Ved Hallen - Tlf. 97 41 00 34
7800 Skive. Skive Erhvervs Data ApS
Østerbro 11 - Tlf. 97 51 29 33
8000 Århus C. MICRO 2
Vesterbrogade 24 - Tlf. 86 12 77 99
8250 Århus E. Team Rosfeld A/S
Gåseagervej 4 - Tlf. 86 22 72 33
8500 Grenå. Djurs Data ApS
Nordhavnsvej 1 - Tlf. 86 32 64 11

8600 Silkeborg. MaxiCon
Vestergade 93 - Tlf. 86 80 37 00
8700 Horsens. Dan-Information A/S
Ormhøjgårdvej 16 - Tlf. 75 64 05 33
8800 Viborg. Dansk EDB Viborg
Læsøvej 2 - Tlf. 86 61 43 11
9000 Aalborg. Ib Lindholm Kontor-Center A/S
Ny Kærvej 43 - Tlf. 98 12 48 44
9210 Aalborg. Knud Engsø A/S
Gugvej 124 - Tlf. 98 14 66 69
9560 Hadsund. Lorentz Nielsen Data
Storegade 14 - Tlf. 98 57 18 33
9670 Logstør. Balle ApS
Østerbrogade 25 - Tlf. 98 67 15 66
9800 Hjørring. Sandlykke/Leifsgård A/S
Egholmvej 1 - Tlf. 98 90 08 88

AT&T
Global Information
Solutions

Danmarks stærkeste EDB-kæde!

Computer
BUSINESS CENTER

ALT OM DIN FORSIDE-DISK

Med dette nummer af Privat Computer følger der hele to spil på disketten: Fodbold-Manager og Le Tour - 100% spilbare!

De to demo'er på disketten er begge af "manager" typen - dvs. du skal styre et sports-hold på vej mod toppen!

I "Fodbold-Manager" skal du forsøge dig som manager i en engelsk divisionsklub. Du starter i 4. division, og skal nu føre holdet frem til oprykning.

Skab en god balance mellem et godt og stabilt (vindende) mandskab, og en god økonomi. Investrer pengene de rigtige steder, men med måde - en god økonomi er vigtigere end du tror - også for klubben.

Du har mange værktøjer og muligheder til din rådighed. Information er vigtig når du skal vurdere planer, modstandere, spillerkøb og økonomiske investeringer. Du kan få masser af oplysninger om hold, spillere, økonomi, resultater, formkurver, stillinger, tilskuertal, topscorere og meget mere.

Grundlaget for succes er der, men er du god nok til at administrere mulighederne?

Le Tour

Det andet program på disketten er en "Tour De France"-simulator! Her starter du som hjælpe-rytter for de store stjerner.

Du skal derefter deltage i Tour de France, og der prøve at gøre så god figur som muligt. Laver du gode resultater, vil du blive tilbudt bedre kontrakter.

Jo bedre en kontrakt du har, jo mindre energi skal du bruge på at hjælpe andre rytttere på holdet. Som kaptajn får DU hjælp fra de andre på holdet, og har derfor mere overskud til udbrud og spurter.

VIGTIGT!

Du kan IKKE ringe til redaktionen eller abonnements-afdelingen på Privat Computer, hvis du har problemer med disketten - vi har desværre IKKE mulighed for at hjælpe dig.

"Fodbold-manager" og "Le tour" er gennemtestede og fri for alle kendte vira. VIGTIGT: Hold original-disketten skriveskyttet til enhver tid - hvis din PC er inficeret med vira, risikerer du at smitte forside-disketten, hvis den ikke er skriveskyttet.

Al brug af forside-disketten er PÅ EGET ANSVAR.

Misbrug/forkert brug af forside-disketten kan betyde, at vigtige filer på din PC slettes eller ændres. Privat Computer og Euro Power Pack frasiger sig ethvert ansvar i den forbindelse.

Hvis disketten er defekt, kan du få en ny ved at sende den defekte diskette, samt din adresse til: Euro Power Pack A/S
Bredgade 50
9490 Pandrup
Vigtigt! Mark kuverten "Fodbold-manager"

Sådan installerer du månedens demo'er:

Indsæt disketten i det eksterne drev. Sørg for at der er plads på harddisken, der skal være 2 MB til rådighed.

Hvis du har Windows kørende, skal det afsluttes først.

Skriv derefter fra DOS-linjen:
A: (tryk RETURN)
START (tryk RETURN)
Følg instrukserne på skærmen, for at installere programmerne. Hvis du lader programmet installere automatisk, bliver der nu oprettet et nyt bibliotek på din harddisk, kaldet EPP. Herunder vil der yderligere ligge til biblioteker, LETOUR og MANAG. Skift til det bibliotek du ønsker, og start med henholdsvis LE_TOUR.EXE og FODBOLD.EXE.

Har du Amiga?

Forside-disk'en er kun til PC. Hvis du har Amiga kan du desværre IKKE få tilsendt en speciel Amiga-diskette.

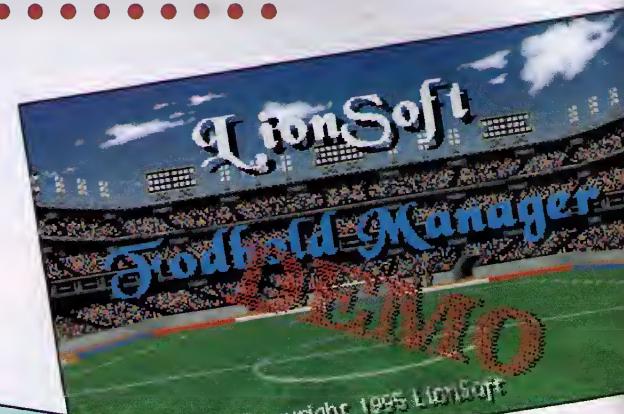
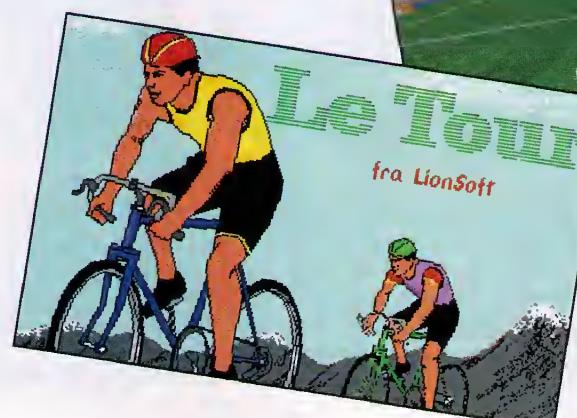
Prøv evt. disketten hos en ven der har PC.

Har du problemer?

Hvis du, trods alle forsøg, og efter at have læst og prøvet alt hvad vi anbefaler i denne artikel, stadig ikke kan få månedens PC-diskette til at virke, kan du ringe til Euro Power Pack's HØTLINE, tlf.: 98 24 61 91 mellem 10:00 og 16:30.

Hav kopier af din Autoexec.bat og Config.sys klar, samt en fuld opgørelse over indholdet af din PC. Er telefonerne optagte, så prøv igen senere, eller tag nummeret over Noteringen - alternativt kan du skrive til Euro Power Pack.

Bliv manager far et fodboldhold! Styr dit hold sikkert gennem turneringen, udskift spillere, lav startopstilling, bestem spil-taktikken, sælg og køb spillere, og meget mere!

Med programmet "Le Tour" kan du deltage i cykelløbet Tour de France, som hjælpe-rytter til at starte med. Alt efter hvor god du er, kan du så avancere, indtil du bliver cykelholdets kaptajn.

FÅ MÅNEDENS PC-DISK GRATIS

- BLIV ABBONNENT PÅ PRIVAT COMPUTER!

SPAR 93,75

Normalt skal du betale kr. 481,25 for 11 numre af Privat Computer. Benyt dig af dette gode tilbud, og få bladet i et helt år (11 nr.), for KUN kr. 387,50! Du SPARER altså kr. 93,75 - og får GRATIS månedens-disketten til PC.

Normal-pris, 11 numre inkl. månedens PC-disk kr. 481,25

Abonnements-pris, 11 numre INKL. månedens PC-disk kr. 387,50

DU SPARER HELE kr. 93,75!

KONKURRENCE

**VIND KR. 5.000
- HVER MÅNED!**

Som års-abonnent er du desuden automatiske med i Privat Computers månedlige udtrækning, hvor du kan vinde:

- Et gavekort på kr. 5.000,-!
- To præmier a kr. 1.000,- kontant og skattefrit!

• JA TAK! Giv mig straks et års-abonnement på Privat Computer. Jeg får samtidig månedens spændende PC-disk helt GRATIS, i alt 11 blade og 11 PC-disketter.

• Jeg vil være års-abonnent! (kr. 387,50). Mit abonnent skal starte m. blad nr. _____

• Jeg har 1/2-års abonnement, men vil gerne være års-abonnent i stedet! Mit abonn.nr.er : _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./By: _____

Computertype: _____

Alder: _____

Sendes
ufranket
Audio Media
betaler
portoen

**Privat
Computer**

St. Kongensgade 72
+++1003+++
1045 København K

FOTO-REALISTISK GRAFIK

"Photogenics" sætter en ny standard for grafik på Amiga.

Af Anders Christensen

I mange år har der kun været et ringe udvalg af tegneprogrammer på Amiga - faktisk var DPaint det eneste rigtige alternativ, hvis man ønskede at bruge sin Amiga til det den er bedst til - grafik. Med de seneste modeller af Amiga'en, har den dedikerede grafiker fået nogle flere farver at drible rundt med. De nye AGA grafikmoduler gav grafikere mulighed for at tegne i mange tusinde farver, men der har ikke eksisteret et tegneprogram, som udnyttede disse muligheder til fulde - det er der nu!

Photogenics er et 24-bit tegneprogram, hvilket vil sige at selve tegningen kan indeholde op til 16 mill. farver - men programmet udnytter de nye AGA maskiner til at vise motivet i HAM8 format. Billedet på skærmen ligger, i kvalitet, meget tæt på det endelige resultat i 24-bit. Du behøver ikke længere eje et 24-bit grafikkort for at lave grafik i Paintbox-kvalitet.

Kunstnerisk frihed

Photogenics' brugerflade er særdeles professionel. Du kan åbne alle de billeder du vil, og de anbringes i hver deres vindue, som du kan flytte rundt på skærmen, og skalere op og ned som du lyster. Menuer er ligeledes anbragt i rigtige vinduer, som kan flyttes derhen på skærmen, hvor man måtte ønske dem. Photogenics er uden tvil det mest brugervenlige tegneprogram på Amiga'en, og alle menuer kører naturligvis i fuld multitasking, så du kan arbejde videre på dine tegninger, selvom alle menuerne er åbne på skærmen. Der findes endda en menu, hvor alle de åbne billeder er vist i frimærke størrelse. Billeder kan fjernes helt fra skærmen, men med et dobbelt museklik på miniaturer-billedet hopper motivet frem i fuld størrelse.

Selve malefunktionerne fungerer heller ikke som i andre tegne-

programmer - i Photogenics tegner du ovenpå motivet ligesom du plejer, men ændringerne sker kun på skærmen. Ønsker du at fjerne

Hvis du virkelig kan male, er Photogenics det bedste værktøj du kan få på Amiga'en idag. Dette motiv er håndmalet med Photogenics.

nogle uønskede streger, trykker du blot højre museknop i bund, og så dukker baggrunden frem, dør hvor din pensel er placeret på skærmen. Ændringerne bliver ikke permanente før du FIX'er motivet. Det betyder, at man kan rette en tegning til, fuldstændig frit, uden at bekymre sig om at beskadige det eksisterende motiv. Det hele virker meget hurtigt, og det giver en kunstnerisk frihed vi ikke finder i andre programmer på Amiga'en.

Rigtige tegneværktøjer

Apropos de kunstneriske muligheder, så har du i Photogenics rigtige tegneværktøjer. En paintbrush her fungerer nøjagtigt som en paintbrush i virkeligheden, hvor du kan styre mængden af farve gennem dysen, maleradør og trykket. Photogenics indeholder nogle predefinerede tegneværktøjer - f.eks. kridt, vandfarve, farvekridt, swamp og klud, der alle har deres unikke maleregenskaber. Motiver laves altså som sad du ved et stykke blankt papir - de der har evner indenfor maler-kunsten vil opnå den helt rigtige

Vi kunne ikke dy os for at lave et lille motiv, nu da vi var igang med at anmelde programmet - her er det mere eller mindre surrealistiske resultat.

1

3

Du kan kombinere billeder med Photogenics. Her ser vi hvordan en helt uskyldig pige er blevet anbragt i en situation hun aldrig har været i.

FAKTA:

Photogenics
Kræver AGA kompatibel
Amiga med 4 MB RAM
Pris: 598 kr.
Forhandles af Betafon på tlf.
33141233

frihed og følelse med Photogenics. Du kan også lave dine egne tegneredskaber vha. menuerne i programmet og på den måde skräddersy det helt rigtige tegneredskab. En anden faktor der spiller ind, er den række af billedbehandlingsfunktioner, du kan påklistre dine tegneredskaber. Der følger ca. 50 billedeffekter med, men systemet er lavet på en sådan måde, at du kan købe og installere flere senere. Du kan lave mange utrolige effekter vha. disse funktioner; f.eks. støj, støv, Antik, highlights osv. - der findes næsten ikke den effekt man ikke kan opnå med Photogenics.

Professionelle special-effects

Ligesom i mange rigtige billedbehandlingsprogrammer, er der inkluderet en såkaldt Alpha Channel i Photogenics. En Alpha Channel fungerer som en maske med

flere niveauer i form af gråtoner, som man kan tegne igennem med tegneværktøjerne. Det giver afma-skningsmuligheder som - hvis de udnyttes ordentligt - giver helt fantastiske resultater.

Desuden er Photogenics også udstyret med en speciel buffer, som benyttes når du vil kombinere to billeder; programmet placerer billedet i denne buffer ovenpå det aktive billede. Her kan du skalere den ind i den størrelsesom passer dig. Når størrelsen er rigtig, kan baggrunden på det øverste billede fjernes med musen, så motivet kan fjernes fra sin oprindelige baggrund. I stedet toner billede nedenunder frem, og motivet står nu pludselig på en ny baggrund. Til sidst FIX'es begge billeder sammen, og du har nu lavet et motiv, man ellers kun kan skabe med særlig kostbare systemer.

Hent andet og mere end filer

Du kan naturligvis hente filer ind i en række filformater; f.eks. BMP, GIF, ILBM og mange flere, men som noget unikt for Photogenics kan du også hente nogle special-effects som nye billeder. Du kan f.eks. græb et skærbillede eller måske generere plasma, der laver nogle mønstre, som du senere kan

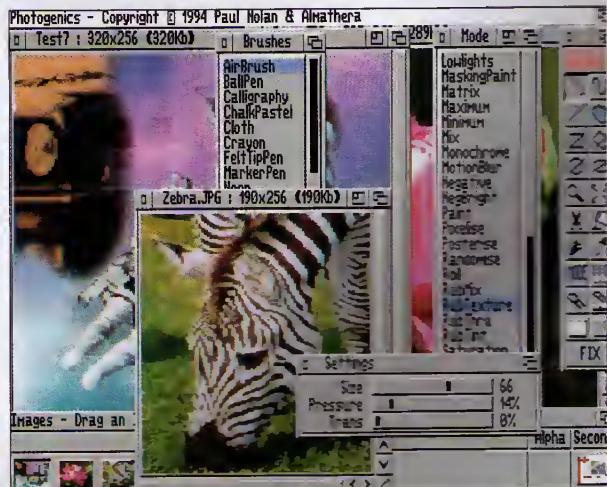
bruge sammen med en Alpha Channel.

Du kan naturligvis også gemme filer i flere forskellige 24-bit formater, som kan bruges med et 24-bit grafikkort eller billedet kan skaleres ned i et passende antal farver, så du kan se det på din computer. Med sine avancerede billedbehandlings-funktioner, kan Photogenics faktisk erstatte mange funktioner i et billedbehand-

lingsprogram, og så får du samtidig et særlig godt tegneprogram med en masse fantastiske muligheder med i købet.

Konklusion

Dokumentationen til Photogenics er udmerket med en god indlærings-del, omend nogle flere billeder ville være at ønske i en senere

Sådan ser Photogenics ud i brug - alle valg og funktioner kan findes på denne ene skærm. Brugervenligheden er skruet helt i top!

re version. Programmet fylder kun tre disketter, og her kan du, foruden selve Photogenics også finde nogle ekstraskrifttyper og en række cliparts, som du kan øve dig på.

Du skal dog gøre dig klart, at

Photogenics ikke erstatter det tegneprogram du allerede har, men at programmet udvider dine muligheder for at lave god og effektfuld grafik. Vi fandt ingen fejl, og under hele testperioden gik

Photogenics ikke ned en eneste gang. Det er sjældent vi ser et så gennemført produkt - og så endda første version. Prisen er også imponerendelav; 598 kr. er næsten ingenting for et tegneprogram i

denne klasse.

Jeg kan kun anbefale Photogenics på det kraftigste - det sætter en ny standard for tegneprogrammer på Amiga, og er et undværligt værktøj for enhver grafik-

EKSEMPLER FRA PHOTGENICS:

Her er vist nogle få af de mange billedbehandlingsfunktioner, som Photogenics har at byde på.

Media-X

PC-CD

Dark Forces	399,-
Wing Commander III	559,-
Kings Quest VII	399,-
Noctropolis	429,-
Kyrandia 3	449,-
Under a Killing Moon	429,-
Woodruff	449,-
Cyberia	449,-
Guilty	449,-
Wings of Glory	449,-
Alien Olympics	299,-
Alone in the Dark 3	399,-
Death Gate	449,-
Lemmings 3	349,-
Premier Manager 3	349,-
Descent .	399,-

HARDWARE

Acer Dual CD-ROM	999,-
Mitsumi 3X IDE CD-ROM	1.695,-
Mitsumi 4X IDE CD-ROM	1.795,-
Plextor 4X SCSI CD-ROM	4.195,-
Plextor 4X SCSI Extern	6.295,-
Sony 4GB DAT SCSI Int.	7.295,-
Conner 4GB DAT SCSI Int.	7.845,-
Sound Blaster AWE32	2.195,-
SB WaveBlaster 2.0	1.329,-
WD 850MB E-IDE HD 9ms	2.275,-
SyQuest 270MB IDE Int.	3.795,-
SyQuest 270MB SCSI Int.	3.795,-
SyQuest 270MB Cartridge.	675,-
GameWave 32 Lydkort	799,-
Labtec 800 Højtalere	599,-
FX2000 Joystick	299,-

Danmarks Billigste CD-ROM Club

Jaguar 64Bit

Jaguar 64Bit Konsol	2.245,-
Jaguar CD-ROM Drev	1.600,-
Doom	609,-
Alien vs. Predator	609,-
Brutal Sports Football	609,-
Bubsy the Bobcat	529,-
Chequered Flag	609,-
Club Drive	529,-
Dragon	529,-
Iron Soldier	529,-
Kasumi Ninja	529,-
Val D'isere Skiing	529,-
Wolfenstein 3D	529,-
Evolution Dino Dudes	449,-
Cannon Fodder	449,-
Pinball Fantasies	529,-

Alle Priser er INCL. moms. Der tages forbehold for prisændringer & udsolgte varer

Media-X
Dalvangsvej 48 st.1
2600 Glostrup

TLF: 42-45 05 77

Programmering er sjovt med Klik & Play!

Klik & Play

Klik & Play: Verdens første program til udvikling af computerspil

Med Klik & Play kan du selv udvikle computerspil til din og andres PC. Det lyder svært, men med Klik & Play er det faktisk meget nemt. Alt hvad du har brug for følger med i pakken.

Mere end 1000 figurer, farverige baggrunde, flotte animationer, dramatiske eksplosioner og masser af lydeffekter kan du straks tage i brug. Du kan endda bruge figurer, grafik og lyde fra andre programmer, scanne billeder ind - og dermed endda selv deltage i dit eget spil.

Alt styrer du i Windows miljøet med din mus. Der er ingen programmering eller svære koder, det eneste det drejer sig om er et klik med musen, så er du i gang.

Der er ingen begrænsning i hvilke spiltyper som du kan producere. Du kan lave platform- eller skydespil som dem du ser på spilleboxene i Tivoli eller du lave svære og krævende adventurespil.

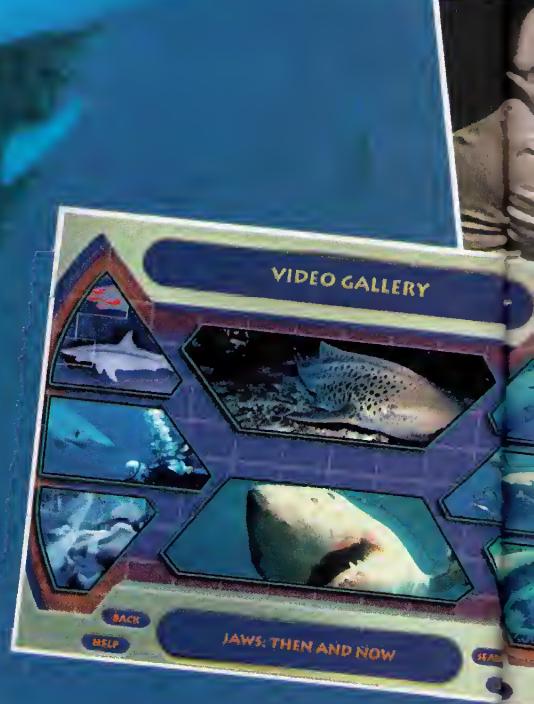
Det bedste af alt - du kan gemme spillene på disketter og give eller sælge videore til dine venner. De behøver ikke selv at have Klik & Play for at spille dine spil.

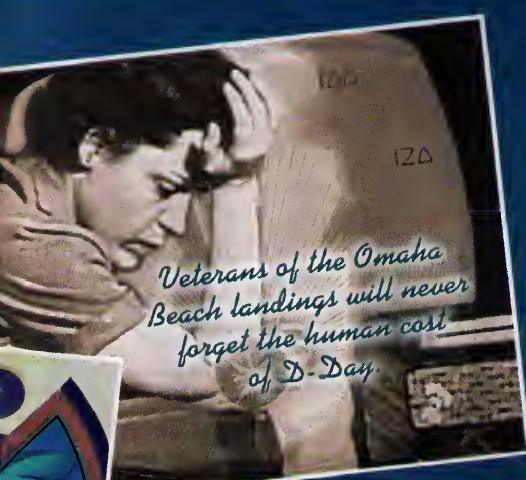
Lær og bliv underholdt

I SELSKAB MED

Få et grundigt indblik i hajers fantastiske verden, med "The discovery channel" og deres CD-ROM serie.

HAJER

Der folger masser af autentiske radio-optagelser med på "Normandy - The Great Crusade", bl.a. musik fra tids-perioden, og taler af Winston Churchill og Adolf Hitler.

Lær-og-bliv-underholdt - edutainment er kommet for at blive. En kendt viden-skabs-kanal satser kraftigt på det vok-sende CD-ROM-marked, til glæde for alle, der vil vide mere.

Af Christian Mortensen

Tilbring tiden i selskab med alverdens hvaler, eller svøm om kap med hajer i azurblå oceaner! Og hvad siger du til at gennemleve historien om fly fra 2. Verdenskrig - og få mere at vide om de flyveses, der fløj dem - eller at få hele historien om invasionen i Normandiet serveret i multimedieform? The Discovery Channel gør nu alt dette muligt.

De fleste kender vel den populær-videnskabelige station fra kabel-TV'et eller via parabolen. Som flere af de store medie-gigant, er også Discovery trådt ind i multimedie-tidsalderen, og det betyder at man nu kan nyde godt af Discovery's meget lærerige programmer, omsat til CD-ROM-software. Privat Computer har kigget på fem titler, der alle har det til fælles, at de på en utrolig spændende måde kombinerer videnskab og detaljeret information i form af tekst, levende billeder, tale og musik på CD-ROM.

at have grundmaterialet i orden - The Discovery Channel har produceret utallige dokumentar-film, og i det store arkiv har TV-selskabet hentet megen inspiration til sine CD-ROM'er. Alle, der har set Discovery Channel ved også, at stoffet i udsendelserne bliver præsenteret på en spændende og lettilgængelig facon. Ogselskabets viden om hvordan man serverer populærvidenskab, er eksemplarisk videreført til CD'erne.

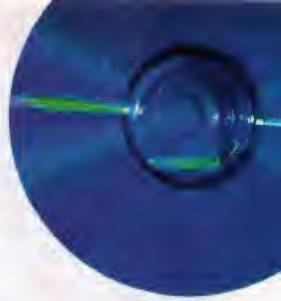
De er alle lette at gå til, og at finde rundt i - og så bugner de af information, der kan krydsrefereres på alle leder og kanter, iblandet en god portion film og musik. Joh, det er imponerende. Eneste, men også ultimative krav - man skal kunne læse og forstå engelsk i tale. Kan man det, venter der til gengæld mange spændende timer foran computeren.

Natur- "udsendelser"

Det er altid fascinerende at beske naturen i sit eget miljø: hvaler der boltrer sig i det store ocean - eller hajer, der elegant svømmer rundt, udset som havets rovdyr nummer

Har arkiverne i orden

Skal man lave oplysende og børkende software, er det godt

1. Hvis man forestiller sig hav-forskeren Jacques Cousteau, og så bare selv overtager styringen af ekspeditionen/udsendelsen, så har man faktisk fat i hovedideen med de to CD'er: "An Interactive Journey With ... Sharks" og "In The Company Of Whales". Her får man for alvor mulighed for at få indsigt i disse dyre-racer, og deres leve-måder.

Efter at have brugt et par timer med CD'erne, ved vi nu, at hvaler faktisk kan synge, og at hajen er slet ikke så farlig som filmen "Jaws" ellers gav indtrykket af.

Og for at gøre oplevelsen total, er der såvel masser af lyd-eksempler, som små film af hvaler og hajer i deres rette element og miljø.

Der er mængder af tekst, og flere steder bliver teksten læst op af en speaker. Man kan her trykke på forskellige fremhævede ord, og derved få enten en detaljeret beskrivelse af ordet, eller en reference til en helt anden sektion på CD'en, som man så kan vælge at gå til.

Teksten kan man også selv søge i, hvis man har en ide om, hvad man leder efter.

Oftest følger der fotos med tilde enkeltekst-afsnit - igen med til at skabe en fornemmelse af grundighed - man får så mange informationer som muligt.

På begge CD-skiver kan man mode en gruppe eksperter, der via allerede indlagte spørgsmål, giver svar på nogle af de mange spørgsmål, man kan have om emnet, f.eks. om hvalen er en truet dyreart, om hajen er farlige for mennesker og så videre.

Er man interesseret i hvaler eller hajer, kan disse to produktioner give et grundigt indblik i disse prægtige hav-dyrs fantastiske verden.

Ud i rummet

En helt anden genre er rum-forskning - men ikke desto mindre uhyre spændende. Alle, børn såvel som voksne, er til stadighed fascineret af astronauter, månelandinger, raketskydninger, og det evige spørgsmål, om der er liv på andre planeter. "Beyond Planet Earth" tager os på en fantastisk rum-rejse gennem tid og rum, til fjernliggende stjerner og galakser. Ved at kombinere al den viden, vi har i dag, med afslørende billeder fra verdens-rummet, hentet ned fra utallige satellitter og rumsonder, bliver man her præsenteret for spændende og interessante foto-optagelser, levende billeder af måne-vandringer, radio-kommunikation ude fra rummet, flotte fotos af stjerne-konstellationer, galakser og planeter i hobetal.

on, galakser og planeter i hobe-

tal. Lige som de to dyre-film er der masser af tekst, der beskriver hvad videnskaben ved om det ydre rum, men også om de mekanismer der satte hele skabelses-processen i gang.

Mange af de video'er der følger med på CD'en, er fra TV-udsendelser i forbindelse med en serie om rummet. Og det skinner igennem, at meget af CD'en er bygget op omkring denne serie. Har man allerede set serien, vil man måske føle sig en smule snydt med denne CD, men man får et opslagsværk, der ikke fulgte med TV-udsendelserne! For alle andre er dette en yderst spændende CD, der gør rum-forskning, om muligt, endnu mere spændende.

2. Verdenskrig

Helt apropos at vi nærmer os 50 års-dagen for 2. Verdenskrigs afslutning, kigger vi her, som et værdigt punktum, på to CD'er fra denne tragiske periode i europæisk historie: "Wings over Europe" og "Normandy - The Great Crusade".

Disse to CD'er skiller sig ud fra de foregående ved at de bruger en helt nyt og re-designet brugerflade, der både er enkelt og "rigtig". Enkel, fordi man hele tiden kan overskue valg-mulighederne på skærmen (og der er mange!), og rigtig, fordi farve-valg og grafik hele tiden minder én om tidsalderen og det alvorlige emne.

I "Wings Over Europe" har man sågar en levende "studie-vært", der, udklædt som pilot, præsenterer programmet, og forklarer hvilke muligheder man har.

"WOE" håndler om flyene fra 2. Verdenskrig, og om de piloter, der fløj dem. "The Discovery Channel" har koncentreret sig om kamp-handlinger i Europa, hvorfra man som europæer kan få meget ud af denne CD.

CD'en er bygget op i afsnit, der hver har som, hovedemne, en bestemt fly-type, såsom B17 Flying Fortress, Spitfire, Messerschmidt 109 og så videre. Afsnitne kan man kan følge slavisk, eller man kan hoppe fra afsnit til afsnit, alt efter hvad man er interesseret i. Til hver afsnit er der en utrolig fascinerende "speak" - en dyb og alvorlig baggrunds-stemme, der fortæller om det valgte emne, f.eks. om masse-bombningen af Hamborg.

"Stemmen" følger også de video-klip der ligger i hobetal på CD'en. De fleste video-klip er autentiske film-optagelser fra 2. Verdenskrig, og derfor i sort/hvid - men det gør

The Solar Gallery

THE NAZI JUGGERNAUT

DAYLIGHT RAID ON BREMEN

Purpose

The "Combat Box" formation was designed for the mutual protection of U.S. bombers penetrating hostile airspace over Fortress Europe. It was essential to survival. Dropping out of formation could be fatal - to the aircraft transgressing the rule, or to other members of the formation!

In theory, the "Combat Box" provided maximum interlocking firepower, maximum bomb saturation of the target, and it would prevent the low squadron from being hit by bombs falling from planes above.

It was the key to successful daylight bombing attacks.

Oplysninger er der nok af i "Wings Over Europe", hvad enten det er om fly, fly-formationer og -taktik, eller om enkelt-personer, såsom Göring og andre.

bestemt ikke noget, og er bare underligere med til at skabe atmosfære og stemning.

I hvert afsnit kan man vælge at høre originale radio-taler (fra bl.a. Winston Churchill og Adolf Hitler), læse originale breve og dagbøger fra almindelige mennesker, høre musik fra perioden og altså se relevante video-klip.

“Wings Over Europe” er et rigtig godt bud på, hvad Edutainment egentlig er for en fisk. Det er underholdende, man bestemmer selv, og så lærer man ovenikøbet noget!

Invasion i Normandiet

I samme stil som “Wings Over Europe” bruger “Normandy: The Great Crusade” en unik blanding af spek, billed-sekvenser, video-klips og uhyggelig atmosfærisk musik. Faktisk minder denne CD meget om TV-serien “En verden i Krig” der netop er blevet vist i DR-TV. På CD'en er det hele bare krydret med flotte menuer, mængder af tekst og spændende historier. Og så må man ikke glemme det er interaktivt. Du bestemmer simpelthen selv, hvad du vil se, hvornår og hvordan.

“Normandy: The Great Crusade” beskæftiger sig primært om Invasionen i Normandiet, hvor de allierede tropper blev landsat på det europæiske fastland, og 2. Verdenskrig gik ind i den endelige fase. Troppe-bevægelserne og de enkelte slag vises via flotte kort, og hjælpes godt på vej af mange sort/hvide video-klips. Også her er der originale optagelser af radio-udsendelser, og uddrag af breve, skrevet til og fra soldater.

Er man bare det mindste interesseret i denne del af 2. Verdenskrig, er “N:TGC” nærmest genial, og et must for enhver, der gerne vil vide mere. Tilmed bliver informationerne serveret på en spændende og letforståelig måde, så alle har en chance.

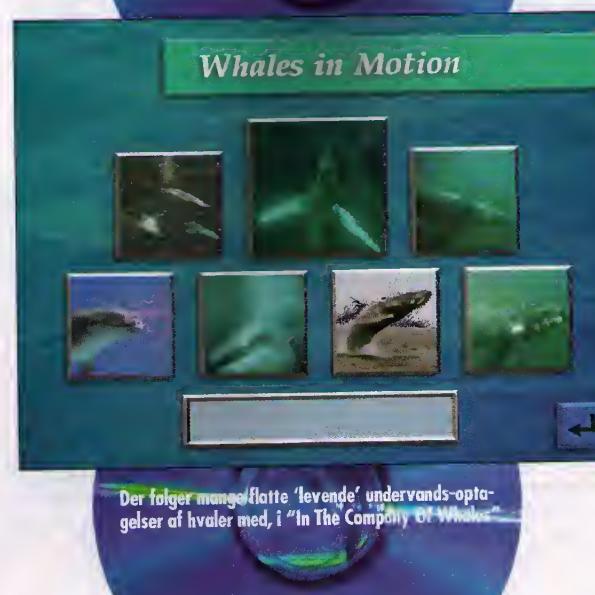
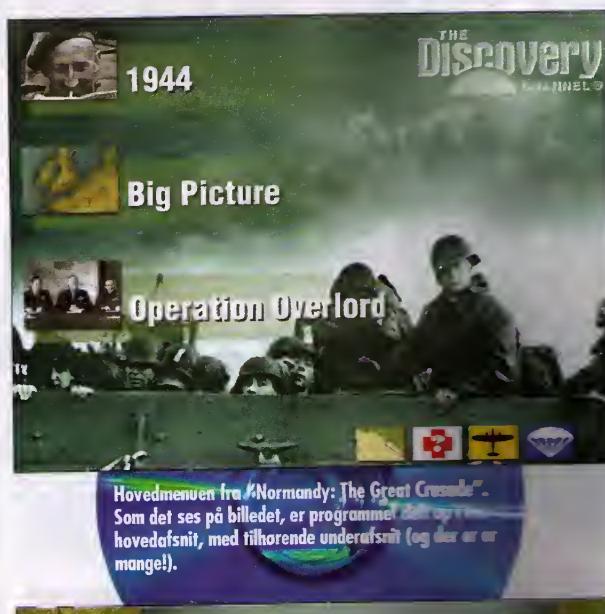
Er det noget for mig?

Man kan selvfølgelig altid låne bøger på biblioteket, der i langt højere grad beskriver og går i dybden med de ovenstående emner. Men der er noget helt fortryllede ved at få krydret informationerne med musik, tale og levende billeder. Det er uden tviv Edutainment fra den bedste side: man lærer en hel masse, og det på en underholdende måde, så det ikke bliver for tungt og kedeligt. Det smarte ved Edutainment, og i dette tilfælde at “The Discovery Channel”-titlerne kommer på CD,

er at man har udnyttet mediets mulighed for bruger-venlighed i form af interaktivitet. Man er ikke låst fast af en bestemt rækkefølge, men kan frit læse og få de informationer, som man nu engang vil. Man bestemmer selv. På den måde har Discovery også sikret sig, at brugeren hele tiden vil vende tilbage, for programmet er venligt, og gør som man beder det om; nemlig at give de spændende informationer, video-klips, taler osv. fra sig - og i det tempo som man nu selv synes.

De to CD'er fra 2. Verdenskrig er klart de bedste - mest fordi de virker mere moderne og gennemarbejdede. Her får man serveret en total-oplevelse, der ikke er set før.

Hvad kan man så bruge dem til? Det er oplagt, at CD'erne befinder sig bedst på hjemme-PC'en med CD-ROM indbygget. Hele

FAKTA:

“Wings Over Europe”, pris kr. 395,-

“Normandy: The Great Crusade”, pris kr. 449,-
Disse to CD-ROM titler kan købes hos RAM-SOFT, tlf.: 33122440

“In The Company Of Whales”,
“An Interactive Journey With Sharks” og “Beyond Planet Earth” har vi modtaget direkte fra Discovery i USA. Er du interesseret, kan du evt. bede din forhandler om at hjemtage dem, eller selv ringe direkte til USA på: 001 301 986 0444.

Alle Discovery-titlerne kræver min. PC '386, 4 MB RAM, CD-ROM drev, lydkort, Windows 3.1, 256 farver.

stilen lægger op til, at det skal være et interaktivt opslagsværk af bedste skuffe, men alligevel så enkelt og let at gå til, at man slet ikke bliver skremt. De henvender sig altså til almindelige, private personer. Alligevel indeholder CD'erne så megen information, at de sagtens ville kunne blive brugt i undervisningsøjemed.

Hvis en skole-lærer havde mulighed for at udleåne sådan en CD til hver elev i klassen, og alle dagen efter skulle kunne svare på, hvor mange der døde på under invasionen i Normandiet - ja så ville de fleste elever sikkert kunne svare. Mediet ligefrem lokker folk til at studere CD'en nærmere - og er man først igang klapper felden.

Eneste anke, som også må blive den største - alt foregår på engelsk. Danmark er åbenbart for lille et land til, at det kan betale sig at lave danske versioner. Så tag imod et godt råd: lær dog engelsk - det er det værd!

LAV ET SPIL OG VIND EN

Hvis du har en fantastisk ide til et computerspil, har du nu alle muligheder for at vinde en rejse Jorden rundt - eller en Multimedie-PC fra ICL!

Af Christian Sparrevohn

I samarbejde med Europress Software har Privat Computer og Dennitech fået lov til at afholde det officielle Klik&Play-Danmarksmesterskab med store præmier. Vinderen går direkte videre til det internationale mesterskab, hvor førstepræmien er en rejse Jorden rundt med 1000 gode engelske pund på lommen. Det er den største spildesignerkonkurrence nogensinde, med deltagelse fra næsten alle europæiske lande. Konkurrencen er hård, men hvorfor skulle det ikke kunne blive dig, der om nogle måneder vinker farvel til Kastrup lufthavn og goddag til Verden?

Privat Computer har sørget for, at den danske vinder, uddover muligheden for at deltage i den internationale konkurrence, bl.a. får en helt speciel første-præmie, nemlig en spændende multimedie PC fra firmaet ICL! De har været så venlige at sponsorer en ægte 486 DX2-66 Mhz computer, med indbygget CD-ROM drev, lydkort og medfølgende højttalere! Alene denne første-præmie har en værdi af kr. 13.000, så der står noget på spil!

Reglerne er enkle. Duskal anskaffe Klik&Play (se test andetsteds i bladet), der gør det let at lave spil til Windows. Derefters skal du bruge al din kreativitet på at lave et originalspil på engelsk, lægge det ned på en diskette og sende det sammen med det gule klistermærke fra din Klik&Play-pakke ind til:

Privat Computer
St. Kongensgade 72
1264 København K

Mrk: Klik & Play
inden den 10. august 1995.

Har du ikke noget gult klistermærke, kan du få et ved at sende din kvittering ind til:

Dennitech
International House
Center Boulevard 5
2300 København S
Mrk. Klik & Play

Privat Computers spilredaktion bedømmer de bedste spil og kårer de danske vindere, der får:

1. præmie: En multimedie-PC fra ICL A/S, inkl. CDROM-drev, skærm, lydkort og højttalere, plus: En "bomber jacket" fra Europress + 1/2 års abonnement på Privat Computer + et computerspil efter eget valg hos Dennitech

2-3. præmie: En T-shirt fra Europress + 1/2 års abonnement på Pri-

vat Computer + Rise of the Robots special Edition på CD + Rise of the Robots T-shirt fra Dennitech

4-10. præmie: En T-shirt fra Europress + 1/2 års abonnement på Privat Computer + Rise of the Robots CD fra Dennitech

Den danske vinders bidrag sender vi derefter videre til den internationale konkurrence, hvor det skal konkurrere med de andre nationale vindere om Jorden Rundt-rejsen. Europress vil desuden udgive de bedste spil, så vi alle sammen får glæde af dem. Hvis dit spil er godt nok, 'risikerer' du ovenikøbet at få "royalties", indtægter fra salget af dit spil!

Du kan blive den heldige vinder af første-præmien, en ægte multimedie-PC fra ICL A/S, med indbygget lydkort og CD-ROM drev!

kode i et andet program - dit spil skal kunne læses af Klik&Play.

Regler

- a. Medarbejdere fra Audio Media A/S, Dennitech og ICL A/S må ikke deltagte.
- b. Spillene må max. fylde en 1.44 MB og må ikke være pakket.
- c. Kun bidrag med det gule klistermærke bliver godkendt.
- d. Vinderne af 2-10.-præmierne vil blive lagt op på Privat Computers BBS, så hele Danmark kan få fornøjelsen af spillene.
- e. Kun originale bidrag vil blive godkendt.

Tilbage er der kun at ønske held og lykke - vi krydser fingre for, at det bliver en dansker, der laver det bedste Klik&Play-spil i verden. ■

Det er nærelet at lave sit eget Windows-spil med "Klik & Play" - og gor du det, kan du vinde en Jorden Rundt-rejse i Privat Computer!

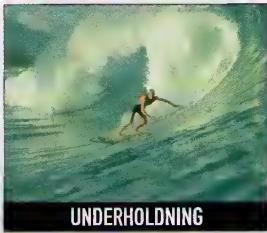

Sådan deltager du

Dit CD-ROM drev vil elske dig for det!

SPIL

UNDERHOLDNING

FOR BØRN

INTERAKTIV MUSIK

TEKNIK · VIDENSKAB

NATUR

ASTRONOMI

Velkommen til 26 sider – sprængfyldt med spændende CD-ROM titler til både Windows og Macintosh. Her vil du finde nogle af de mest prisbelønnede titler og titler med meget flotte anmeldelser.

Mac OS

Du kan se nyheder inden for underholdning, for børn, teknik/videnskab, astronomi, historie, kunst/litteratur, geografi/sprog, natur, interaktiv musik og spil!

Ring på tlf. 31 23 00 02 eller skriv/fax efter det nye katalog i dag, så du og dit CD-ROM drev får oplevelser, I kun har drømt om før!

Sendes
ufrankeret

PM MULTIMEDIA
betaler
portoen

Ja tak, send mig
GRATIS det nye
CD-ROM katalog

PM/5

Navn:

Firma/institutionsnavn:

Gade/nr./sal:

Postnr./By:

Telefonnr.:

PM MULTIMEDIA
et Politiken/Munksgaard selskab

Førchhammersvej 19
+++ 3598 +
1931 Frederiksberg C

Tlf 31 23 00 02
Fax 31 23 12 80

PM MULTIMEDIA
et Politiken/Munksgaard selskab

Førchhammersvej 19
1920 Frederiksberg C
Tlf. 31 23 00 02 · fax 31 23 12 80

TIPS OG TRICKS TIL WINDOWS

Få fuld (og lettere!) kontrol over dine programmer fra Windows med to shareware-programmer.

Af Flemming Jensen

De fleste vil nok synes, det er lettere at starte programmer fra Windows end fra en DOS-prompt som "C:\>". Og det har da også været intentionerne med Windowsbrugerfladen - ikke desto mindre er den klodset, specielt set i lyset af hvordan den fungerer under OS/2, eller på en Macintosh hvor programmer kan ligge helt fremme på skrivebordet og startes ved at trække en fil henover deres ikon.

Selvom Windows er klodset, er det alligevel den mest udbredte brugerflade og der er lavet et hav af programmer til den - både kommersielle og shareware.

En stor del af disse programmer er forsøg på at gøre dagligdagen med Windows lettere bl.a. ved en smartere måde at starte og organisere programmer på.

Blandt disse programmer findes også et som placerer nye knapper inde i Windowsprogrammer lige under programmernes menulinie.

Programgruppen Spil

Som det måske er bekendt, kan man ikke have en programikon liggende direkte på Windows' skrivebord, programikonen skal ligge i en programgruppe. Man må altså først prikke sig ind i programgruppen for derefter starte programmet fra programikonen.

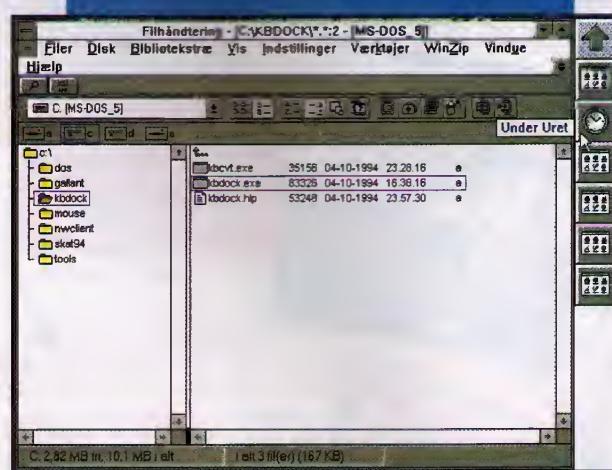
Tyisk har man f.eks. en programgruppe, der hedder Spil og i den ligger alle éns programikoner for spil.

Derudover kan man have sine værktøjsprogrammer samlet på samme måde i en programgruppe, der hedder Værktøjer.

En sådan organisering af éns programmer fylder godt på den lille 14" skærm og har man mange programmer, kan det være svært, at finde det man leder efter blandt de mange programikoner.

Sharewareprogrammet **Appbar** minder meget om Kbdock. Det kan dog ikke vise programmer. Til gengæld bruger det ikke så mange ressourcer. Fra Filhåndteringen kan man åbne filer ved at trække dem over på relevante programikoner. Det er en hurtig og effektiv måde at arbejde på.

Ikonstriben ude til højre på billedet viser sharewareprogrammet **Kbdock**, der gør det muligt at starte programmer direkte fra skrivebordet, med et enkelt musklik. I Kbdock kan en ikon både repræsentere en programgruppe, f.eks. Under Uret eller et program. Hvis man prikker i den store pil for man adgang til endnu en stribe programgruppe- eller programikoner. Fra Filhåndteringen kan man trække relevante filer over på programikoner, og starte programmer så de åbner de åbner den valgt fil.

Derfor er der gjort mange bestræbelser på at lave programmer, der kan starte programmer på en mere hensigtsmæssig måde.

Privat Computer har kigget på to sharewareprogrammer af denne type, appbar (læs:programbjælke) og kbdock (læs:programhavn). Begge programmer er i høj grad med til at gøre livet lettere under Windows og de er bestemt værd at hente fra Privat Computers BBS, hvis man har mulighed for det.

Appbar

Opsætningen af appbar hører ikke til blandt de simpleste og det kan godt skrämmme nogen fra at bruge det. Men kan man ændre normale Windowsindstillinger, skulle man også kunne håndtere Appbars opsætning.

Når Appbar er sat rigtigt op, viser den éns programmer som en række ikoner på skærmen.

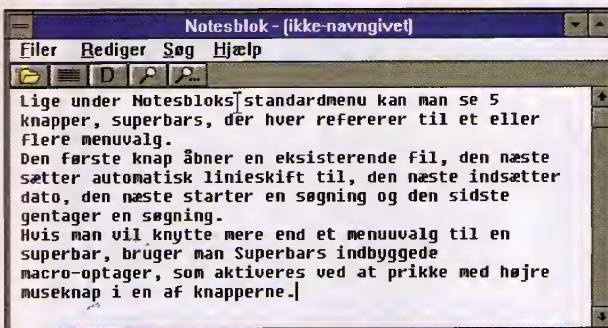
Fra Windows' filbehandlingsprogram kan man trække programmer over i appbar; det er en meget let måde at installere dem på. Derved bliver de tildelt standardikoner for programmet, trækker man f.eks. filbehandlingsprogrammet winfile.exe over i appbar, ser man et gult skuffedarium.

Ikonerne er den direkte vej til programmet og de kan sættes til at virke med enkeltklik.

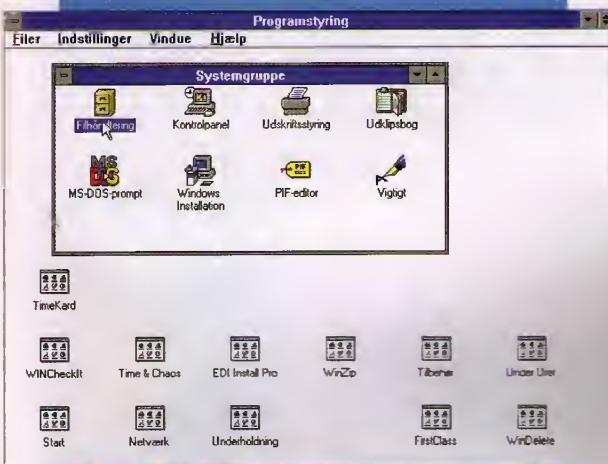
Kbdock

Appar man ikke vise programgrupper; det kan Kbdock, og det er lettere at sætte op. Ydeligere kan man ændre ikonstørrelse i programmet og man har i praksis mulighed for et ubegrænset antal programikoner. Til gengæld bruger Kbdock flere ressourcer.

Når man har installeret Appbar eller Kbdock bliver ensskrivebord meget mere overskueligt og man kan starte sine programmer på en meget elegant måde. Hvis man f.eks. trækker en eller anden tekstfil henover en Notepad-ikon i Appbar starter Notepad med at åbne den pågældende tekstdokument. Derfor er det en god idé at kombinere Appbar med Kbdock.

Med sharewareprogrammet Superbar kan man f.eks. placere 5 knapper lige under Notesbloks' standardmenu, der hør refererer til et eller flere menuvalg. Fra venstre mod højre kan man med knapperne åbne en eksisterende fil, den næste sætter automatisk linieskift til, den næste indsætter dato, den næste starter en søgning og den sidste gentager en søgning. Hvis man vil knytte mere end et menuvalg til en superbar, bruger man Superbars indbyggede macro-optager, som aktiveres ved at prikke med højre museknap i en af knapperne.

Den normale måde at betragte og starte programmer i Windows på, er via en programgruppe. Her f.eks. Systemgruppen hvor blandt andet Filhåndtering og Kontrolpanel-programmerne ligger. Det er både en besværlig og pladskrævende måde at gøre det på.

nere Appbar eller Kbdock med Windows' filbehandlingsprogram.

Musen høvler løs

Som nævnt findes der et program som placerer ikoner inde i Windowsprogrammer og det kan være særligt nyttigt. Programmet hedder Superbar (læs:superbjælken) og det lever op til sit navn.

Gode programmer kan bl.a. kendes på hvor meget musen skal bruges for at udføre en funktion, typisk søgning eller åbning af datafil. Hvis det angår er både Notepad og Write elendige, fordi selv simple rutiner ikke kan klares med en tastkombination; men ligger flere menuvalg væk. Superbar fikser det problem på en meget elegant måde, og er ganske enkelt

at bruge. Programmet har en indbygget macro-optager der gør det muligt at knytte flere menuvalg til en superbar (læs her: knap). For at Superbar virker skal det installeres hver gang man starter Windows.

FAKTA:

Alle tre programmer er Shareware og det betyder at man kan prøve dem i en vis periode, derefter skal de registreres. Registreringspriserne er:
 Appbar: kr. 180, Kbdock: kr. 175, Superbar: 150. Nærmore oplysninger findes i de enkelte programmer.
 Alle tre programmer ligger på COM-BBS, tlf.: 33 13 20 03

XEROX
EXTRA

Dine data
fortjener en plads
på 1. klasse...

Xerox Disketter opfylder
alle de krav man
kan forvente af
et topprodukt.
Xerox Disketter
er 100% fejlfri

og kan anvendes igen og
igen uden datatab. Det
behøver ikke at
koste ekstra for
den ultimative
kvalitet.

Ring for nærmeste forhandler!

44 65 44 44

Læser Service nr. 9

AMIGA TILBUD

AMIGA FreeWheel   kun kr. 199,-
 AMIGA Footpedal   kun kr. 199,-
 AMIGA Formel 1 Grand Prix   kun kr. 299,-
 Samlet pris   kun kr. 599,-

CD 32 tilbehør

Communicator III kr. 995,-
 CDI titler fra kr. 199,-
 Joy Pad kr. 249,-
 Subwar 2050 kr. 399,-
 Jungle Strike kr. 449,-
 Mega Race kr. 399,-

AMIGA & PC mus

Kun kr. 99-

THE LEGEND OF
KYRANDIA 3, CD-ROM

Kun kr. 299-
 Begrænset antal

MEGADRIVE II	Disketter	Segamaster-sæt
Sæt m/3 spil og 2 joypad	No Name 3½" DD 10 stk. kr. 39,95 50 stk. kr. 175,- 100 stk. kr. 320,-	Incl. 4 spil og joypad Tilslettes direkte til TV. Komplet sæt KUN 899- Spil fra 199-

Bli medlem af vores Software Club og opnå 15% rabat på spil
 VI MODTAGER DANKORT - EUROCARD - VISA - FINAX - POSTORDRE OVER HELE LANDET

OLSEN FOTO

Frederiksbergsgade 7 1360 København K (v/Nørreport Station Tlf. 33 12 34 40
 Nørretrav 16 4100 Ringsted Tlf. 57 67 05 25

Læser Service nr. 10

Vil man ikke yde, må man snyde. Under dette motto arbejder vores spil-detektiv. I tæt samarbejde med læserne har han nu igen opsnuset en række luskede tips til, hvordan du kan vinde over dine spil.

JOURNEYMAN PROJECT

Vi er nu nået til sidste del af løsningen:

2318:

Vælg destinationen Norad VI 2112 og tryk ACTIVATE.

2112:

Aktiver Biochip Shield og gå ud af døren. Gå mod øst og åben dørene undervejs. Efter døren ved bassinet går mod syd for at komme hen til computeren. Forlad computeren og gå mod nord. Fortsæt mod nord indtil gangen deles. Gå derefter mod vest og tryk på Biochip Retinal. Tryk derefter på døren. Gå ind i rummet og tag plads ved computeren. Tryk på højre skærm og følg anvisningerne for at afblæse raketaffyrringen.

gen. Forlad rummet og gå tilbage til rummet ved bassinet med computeren. Tag plads ved computeren og tryk på den højre skærm. Vælg PROGRAMMED, ACTIVATE. Åben robottens hoved og tag chippen midterst til højre. Missionen er fuldført

2318:

Forlad tidsmaskinen og gå til hovedindgangen. Forlad Temporal Security Annex og gå ind i Global Transport. Vælg Caldoria Heights Apts. Gå hen til elevatoren og tag den op til taget (R). Gå hen til døren og indsæt Access Card Bomb i denne. Tag Stun Gun og brug den på manden med geværet.

Tillykke - spillet er gennemført!

JUNGLE STRIKE

Her er koderne til det populære Amiga-spil.
 2, Sub Attack: RXMD9XWNCD9
 3, Training Ground: 96JRT7NSGFR
 4, Night Strike: XL6GKXWNMCJ
 5, Puluso City: VT7CYRVTMCJ
 6, Snow Fortress: W7LSZBXW6CJ
 7, River Raid: TN4ZX6PGCYW
 8, Mountains: 7LGBXMGCZRH
 9, Return Home: N4C3WNS6MDX
 10, Campaign: LSWF4MGCRM
 UFO: ENEMY UNKNOWN

Her er nogle tips til løsning af dette atmosfæriske strategispil.

Start med at købe "Large Radar System" og "Alien Containment". Sidstnævnte gør, at man senere i spillet kan opbevare levende aliens. Køb flere "scientists", for hurtigere at kunne udforske de forskellige ting. Det er vigtigt at forske i laser- og plasma våben samt "armour".

For at kunne opfange flest mulige

ufo'er på radaren er det en fordel at bygge mange baser, hvor man kun bygger "Large Radar System".

Senere i spillet får man brug for stoffet "Elerium 115", som man ikke selv har mulighed for at lave. Skyder man ufo'er ned, smadres stoffet. I stedet for at skyde ufo'er ned, skal man derfor holde øje med dem, indtil de lander (de skifter farve fra rød til grøn). Man tager nu sit bemandede fly og angriber ufo'en (dette trick kan dog ikke benyttes på "very small" ufo'er).

På et tidspunkt er de normale fly for langsomme, og der skal forskes i nye. Det er en fordel at vente med at lave fly, til man har forsket i "Avenger" flyet, da dette både kan benyttes som transport- og jagerfly. For at få levende aliens med tilbage på basen skal man udforske "small launcher" og "stun bomb". Man skal nu fange en "Alien Leader", som kun findes på de store ufo'er. Bag efter udforsker man ham, samt det efterfølgende projekt. Man får nu at vide, at man skal fange en "Alien Commander" for derefter at forske i ham. Han findes kun på "Alien Base". Det kan være en god ide at bruge "Mind Probe", for at se, hvilken rang de har. Efter at have udforsket "Alien Commander" kan man tage til "Aliens" hovedbase for at dræbe hjernen bag "Aliens". Man kommer til denne planet ved at vælge sit fly og derefter trykke øverst, på "Cyclonia".

Hvis man råd, er det en god ide at udforske og derefter bygge "Psionic Laboratory", da dette modvirker, at dine mænd går græssat i panik eller bliver overtaget af "Aliens". De sidste to missioner kan være temmelig svære, og det er en meget god ide at gemme spillet undervejs.

THE LOST VIKINGS

Her er alle koderne:

02 - GR8T
 03 - TLPT
 04 - GRND
 05 - LLMO
 06 - FLOT
 07 - TRSS
 08 - PRHS
 09 - CVRN
 10 - BBLS
 11 - VLCN
 12 - QCKS
 13 - PHRO
 14 - CIRO
 15 - SPKS
 16 - JMNN
 17 - TTRS
 18 - JLLY
 19 - PLNG
 20 - BTRY
 21 - JNKR
 22 - CBLT
 23 - HOPP
 24 - SMRT
 25 - V8TR
 26 - NFL8
 27 - WKYY
 28 - CMBO
 29 - 8BLL
 30 - TRDR
 31 - FNTM
 32 - WRLR
 33 - TRPD
 34 - TFFF
 35 - FRGT
 36 - 4RN4

WOLFENSTEIN II - SPEAR OF DESTINY

Start spillet sådan her: SPEAR -debugmode

I spillet skal du trykke: Alt + Shift + Backspace

Nu kan du f.eks. trykke: TAB + G for at få udødelighed. TAB + I for at få våben, skud samt point.

TAB + W for at springe til en hvilken som helst bane.

UNDER A KILLING MOON

Takket være Thomas Roesen i Grenaa blander vi nu op for den komplette løsning til dette imponerende eventyr. Kun for de hårdkøgte!

DAG 1:

Kig på faxmachine. Tag pen i nederste venstre skuffe i skrivebordet. Tagstamp i nederste højre skuffe. Tag pistolen som ligger på sidebordet. Tag creditcard application, sales-flyer og surgery gift certificate, lige inden for døren. Brug stamp og pen på creditcard application. Gå ned på gaden og put credit card application i postkassen. Gå ind i pawnshop. B, C, B, A, A, C.

I gyden skal du tage basket ballen (bare for sjov...).

Kig på chokolade fodsporet uden for døren. Flyt skraldespanden der ligger ned. Tag nøglen. Tag glass shard under vinduet. Åben den store skraldespand og kig ned i den. Tag radioen der står på siden af skraldespanden. Undersøg den. Gå ud på gaden igen og tal med Chelsee i avis butikken. B, C, A, A. Spørg om burglary. Tag avisen uden for Brew & Stew og undersøg den. Læs artiklen øverst til højre.

Gå til Rusty's fun masks (nøglen ligger under dørhængstet). Tag ambrøsten i disken. Tag nøglen på stolpen til højre. Flyt kassen bag disken og tag dukken. Brug batterierne på dukken. Tag ringen der hænger sammen med våbnene på væggen. Gå ind i rummet ved siden af (brug nøglen der hang på stolpen). Tag Pilen der hænger på væggen. Åben tønden. Gå hen på politistationen og tal med manden indtil han fortæller om de spor, han har fundet. Gå til alley og tal med bumsen indtil han fortæller om sit misbrug. Gå derefter til Brew & Stew og få et stykke chokolade kage (bare spørg om chokolade). Gå tilbage til alley og giv kagen til bumsen. Spørg om burglary.

Gå tilbage til kontoret og tænd computeren. Vælg følgende ting: Caucasian, male, 6'0"-6'4", 281-300 lbs, red, two, green, ab-, 14, anchor, no mutant. Se filerne og gå ned til Chelsee. Spørg hende om Beek Nariz. Gå til Coit Tower. Tal med Beek. B, B, A, A. Giv ham surgery gift certificate. Spørg om Mick Flemm. Gå til Warehouse. Gå op ad trapperne og tag nøglen på stolpen. Brug live rusty doll på krogen. Gå nedens under og åben en af kasserne. Tag brandmandsdragten. Brug nøglen på skabet på væggen. Gem dig bag kasserne og vent. Tag nøglen på bordet og brug den på det andet skab. Tag kassen og brug nøglen fra alley på den. Examine unlocked strongbox. Tag bracelet på bordet og gå ud af døren.

DAG 2

Tag credit card på gulvet og gå ned på gaden. Brug credit card på døren ind til electronic shop. Brug credit card på den blå box i højreside. Tag fax machine og gå tilbage til kontoret. Tag faxen og læs den. Gå til Countess' Mansion. Se sekvensen (snoooooort!). Gå til newsstand og spørg Chelsee om statuen. Gå til politistationen og spørg om Franco Franco. Gå til pawnshop og tal med Rook. Spørg om Franco Franco. Gå derefter ud i

alley og åben skraldespanden nær trappen. Tag diamant bladet og undersøg det. Gå til testeret. C, B, Giv ham jade. B. Bagefters skal du tilbage til kontoret og have fax 2. Undersøg faxen.

Gå til politistationen og spørg om Knickerbocker. Gå til Knickerbocker (er den mand dum eller hvad?). Gå til electronic shop og tal med Hamm. C, C, A, A. Brug credit card på blue light special box og tag laser blade. Gå til Knickerbocker. Tag bogen der ligger oven på reolen og examine den. Åben første dør til venstre. Tag burret og fiskemaden. Åben akvariet og put den gule ring i det. Gå ind ad anden dør til venstre. Brug suction dart på suction dart crossbow. Brug crossbow på den røde knap for enden af gangen, men lad være med at gå ind i det røde net. Brug også filled ring på den røde knap. Gå ind ad første dør til venstre. Tag capture noose ved siden af statuen af en hund. Tag geigger chow bag den anden af de grønne pæle. Tag fax under bordet. Flyt spejlet. Brug nøglen fra bogen i hullet. Brug fælden på geiggeren. Gå til library. Gå ind i det hemmelige rum. Flyt billedet med en palme på. Kig på statuen i laser burret. Tag tejet fra statuen af manden (kig væk små piger). Skub til en af de gule kasser. Gå tilbage til Study rummet. Flyt billedet ved siden af spejlet. Tryk "start" og "101412" og "enter". Tag begge ting i pengeskabet og undersøg dem. Gå til det hemmelige rum og brug security card i security card slot. Brug capturing noose på statuen af fuglen. Gå derefter hjem til kontoret.

Hvad vil de næste dage bringe? Læs videore i næste nummer.

TAK TIL B.L.A.:

Thomas Roesen, Høgevej 12, 8500 Grenaa
Jakob Kyster og Henrik Gam, Præstegårdsvæj 71, 6400 Sønderborg
Tommy Gravad, Kollerupparken 29, 2665 Vallensbæk Strand

Jacob Rasmussen, Ibsensvej 103, 2630 Taastrup
Jens og Mario Eden, Skeltoftevej 21, 1.TV, 2800 Lyngby
Christian Schröder, Pilestykket 10 Svøgerslev, 4000 Roskilde
Dennis Christensen, Ydunslund 59, 7620 Lemvig
Morten Høj Jensen, Hovedgaden 88, Poustrup, 9760 Vrå

MORTAL KOMBAT

Så snart modstanderen har tævet dig og computeren siger: "Finish him", så kan du trykke på start-knappen for player 2. Det koster ikke en credit men resetter dine "wins in a row", men det gjorde den, selvom du brugte en credit.

1. Load spillet. Gå til setup-skærmen ved at trykke F10. På setup-skærmen skal du skrive (med shift trykket ned) D-I-P

2. En skærm vil dukke op med følgende liste:

Switch 0: ON
Switch 1: ON
Switch 2: ON
Switch 3: OFF
etc...

Switch 8: OFF

Dette er standard-værdierne. Prøv i stedet med:
ALLE SWITCHES SAT TIL OFF:

Ingen blod, ingen fataliteter

ALLE SWITCHES SAT TIL ON:

Blod, fatalities, FREE PLAY, Tegneserie

Switch 0: On = Fatalities fra Switch 1: On = blod fra Switch 2: On = Lyd i titel-sekvens (off: Ingenlyd i titelfrekvens)

Switch 3: On = Musik, ingenlydeffekter (off: musik og lyd)

Switch 4: On = Computeren laver fatality HVER GANG han slår dig (off: normal)

Switch 5: On = Free play fra (4 credits)

Switch 6-7: ?

Switch 8: On = Computeren er langsommere på benene efter et angreb. (off: Normal)

Virkningen af disse switches er testet med Sub-Zero, men ledningerne fra Midway kunne nok finde på at lave forskellige effekter med de forskellige krigere.

LANDS OF LORE

For at forhøje din Skill, Magic og Health level gør du følgende:

1. Dir /o * .dat
2. Debug saveXXX.dat (byt XXX'erne ud med numrene fra den sidste fil fra 1)
3. Skriv følgende når cursoren dukker op

E 17A E7 03 E7 03 E7 03 E7 03
E 1FC E7 03 E7 03 E7 03 E7 03
E 27E E7 03 E7 03 E7 03 E7 03
E 1A7 14 14 14
E 229 14 14 14
E 2AB 14 14 14
W

Q

Start Lands of lore og load dit sidste savegame. Magic og Health vil være steget til 999 for alle dine karakterer, og deres skill level vil være steget til 20 eller større. Dette er ikke maximal-værdier, så der er stadig plads til at de kan stige. Men hader du at dø hele tiden, vildet her gøre spillet en del sjovere at spille!

COMMANDER KEEN

I Keen 4, 5 og 6 kan man skive NOWAIT efter kommandoen som starter spillet. Når man er inde på kortet eller på en bane, kan man trykke: F10 + G for at få udødelighed. F10 + W for at springe til en hvilken som helst level. F10 + J for at flyve i stedet for at hoppe. F10 + N for at gå gennem vægge og døre. Der er nogle flere, men de er ikke så vigtige.

FÅ ET GRATIS SPIL!

- Alle læsere, der får deres tip trykt i Secret Service, deltager i en konkurrence, hvor vi hver eneste måned sætter en ny bunke spil på højkant. Hvis du vil maksimere dine vinder-chancer, så send teksten på diskette i pc-format (gem den som tekst). Husk også at vedlægge en frankeret svarkuvert, hvis du vil have disketten retur. Send det hele til Secret Service, St. Kongensgade 72, 1264 København K.

COLONIZATION

Følgende tip skulle virke perfekt sammen med Kasper B. Jensen og Henrik

Schyttes tip i Secret Service nr. 2/95

Først skal man via en fileeditor skaffe sig adgang til filen NAMES.TXT. Derefter skal man gå ned til stedet, hvor der står @UNFORESTED. Fra @UNFORESTED og til hills skal man lave om på tallene. For eksempel kan:

Tundra 1, 0, 4, 2, 2, 0, 0, 0, 0, 2, 0, 0

laves om til:

99, 99, 99, 99, 99, 99, 99, 99, 99, 99, 99, 99

Når man har lavet det hele om ned til hills, har man alle steder 99 skind korn - og alt det andet. Man skal selvfølgelig huske at gemme en kopi af NAMES.TXT på en diskette

KØBENHAVN
Strandboulevarden 122
København Ø
Tlf. + Fax
3927 2639 - 3927 2635

SÆLG

Når du sælger til os, tilbyder vi:

- Karsel i hele øplandet
- Stare og små mængder
- Oprydning has Jer
- Fjernelse af alle infarmatiianer
- Kab af udstyr sam beset
- Kantant afregning
- Alt inden for få dage

Læser Service 11

NU OGSÅ

DEN BLÅ BUTIK

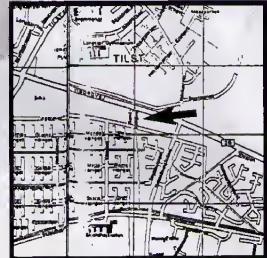
KØB - SALG - BYTTE

PRINTERE PC TELEFAX BRUGT

286
386
486
PENTIUM

MATRIX
BLÆK
LASER

ÅRHUS
Rundbjergvej 11
Tilst
Tlf. + Fax
8624 8634 - 8624 8635

KØB

Når du kaber has os, tilbyder vi:

- 8 dages fuld returret
- 3-12 måneders garanti
- Lån op til 50.000,- kr.
- 400 m² start udvalg
- Dansk vejledning
- Programmer på alle pc'ere
- Professionel vejledning
- også hjemme has dig

ses

scandinavian entertainment software
PRÆSENTERER

ses

BLUEPOINT ICD-310

KR. 995,-

ICD-310
med 6 ass.
supergames
eller
med 7th Guest
eller
med Megarace
kun

1.150,-

TILBUD PÅ SPIL

Vi har masser af tilbud på spil,
Falcon 3.0 til kr. 150,- (CD),
Fields of Glory 150,- (CD, PC,
Amiga), Magarace 150,- etc.
Meld dig ind i vores klub (150 kr.
første år) og få 15% på alle pris-
liste vare (kun software).

**MPEG
2.685,-**

MEDIA SHARE

Supergames,
Wingames eller
Megagames
2 for 100,-
3 for 145,-
6 for 275,-

Ja tak, jeg vil gerne høre mere
om, hvordan jeg bliver medlem
af jeres postordrekub og får et
gratis spil.

Som medlem får du hver anden måned tilsendt et
katalog over 30-50 af de bedste spil på markedet
samt mulighed for at spare 20-40% på spilleres
normalpris (der er ingen købretning).

Medlemskab koster kr. 150,- om året.

PC Amiga CD-32

Navn: _____

Adresse: _____

COM 5/95

Alle priser i denne annonce er inkl. moms

ESCAPE, Nørrebrogade 1, 2200 København N • tel. 31 39 63 66, fax 31 39 27 17

Læser Service nr. 12

gameday

Woodruff and the Schnibble of Azimuth 34
Descent 36
Dark Forces 37
Lost Eden 38

Mortal Kombat II 39
Lode Runner 40
Menzoberanza 41
Guilty 42
ATR 43

Woodruff and the Schnibble of Azimuth

Udgiver: Sierra/Coktel Vision

Kræver: PC m. doublespin CD-ROM, min. 486/25, 4 Mb RAM, 2 Mb HD, min. Windows 3.1, 256 farver

Understøtter: de fleste lydkort

Vi anbefaler: 8 Mb RAM for fuld lyd og nem afvikling

Set hos: Cybercom (31-230960)

Fortællingen om Woodruff er fortællingen om drengen der blev voksen på bare en enkelt nat. Og lad det være sagt med det samme: hvis man sammenligner med andre fortællinger, så er den her nok ret mærkelig i forhold til de fleste.

Woodruffs adoptivfar, Azimuth, er blevet bortført af præsidentens højre hånd, Storparyken, fordi Azimuth arbejder på et projekt der skal give de undertrykte boozoker deres fortidige magt og frihed tilbage. Boozokernes vismænd har mistet deres magiske staveller, og uden dem er de ikke andet end drømme om tiden der var. Og de har ikke længere nogen Chprotznog til at aflede de onde energier; en ny Chprotznog må konstrueres så alle kan leve i fred – men først må vismændene have deres staveller tilbage, ellers magter de intet. Og så er der Schnib-

blen, det sære ord for frihed som alle taler om, men ingen tilsyneladende rigtig forstår. Måske er Schnibbelen ligefrem en person, ikke et ord...

Er du forvirret? Det håber jeg, for ellers tvivler jeg på, at du får særlig meget ud af Woodruff and

Kah Zig Sto Blaz

Kommunikationen mellem spilleren og Woodruff er koncentreret i en enkel musepil. Hvis du peger på noget interessant, står der nede i hjørnet hvad det er, ellers står der ingenting. Og hvis du klikker på noget, kan der ske alt muligt. Woodruff stiller sig op og holder en lille tale eller forklarer spilleren noget, der måske er vigtigt. Woodruff bukker sig ned, samler et eller andet op og propper det i lommen med stor raslen og rumsternen. Woodruff skrider henover skærmen og giver sig i snak med en underlig eksistens. Woodruff gør så meget.

Højre knap er et greb i lommen for Woodruff: her ligger alle de ting han har samlet sammen efterhånden, illustreret med mikroskopiske ikoner, men heldigvis behørigt undertekstet. Hvis man vælger noget fra lommen med et venstre klik, skifter musepilen form, og nu kan Woodruff bruge sit sammenskrab af ting på andre ting i landskabet. Woodruff hælder fisk ned ad nakken på selvtagne militærpersoner, Woodruff giver lige netop den rigtige dims

the Schnibble of Azimuth. Standardklassifikationen er egentlig „grafisk eventyr“, men spillet her så meget andet og mere, at det er svært at gribe og forklare det i få, enkle sætninger. Alligevel riser følgende måske en baggrund op: spillet er fransk, det er humoristisk, og det er lavet af Coktel Visions berygtede Goblins-hold.

til lige netop den rigtige person.

Eller Woodruff slår sig for panden med et højlydt klask og kigger opgivende ud på spilleren, eller Woodruff taber skuffen helt ned på jorden i overraskelse over at nogen kunne forsøge noget så dumt... En af spillets helt store forcer er alsdigheden og variationen, når man prøver noget åndssvagt: hvor de fleste eventyr holder fast i to-tre lakoniske beskeder der alle er varianter af det frustrerende „you can't“-tema, så byder Woodruff på en hob afkorte, opgivende pantomimer, alle ledsaget af fremragende, overdrevne lydeffekter. Når det skal være på den måde, så gør det ikke så ondt at gøre noget dumt – det kan tværtimod give den helt store grinetur.

Schnibble of Azimuth. Forbilledet er tydeligvis tegneseriens voldsomme billedsprog, og her er

Woodruff rigtig godt med. Spillet er et mylder af små, rappe animationer og overraskende indfald: det nærmest tindrer af overskud og af at designere har haft både tiden og lysten til at lave noget de virkelig kunne stå inde for.

Woodruffs verden er i sandhed underlig, men den har sin egen logik, og hvis man vrider hjernen er pro-

blemerne hverken uoverkommelige eller unfair. Designet er forbilledligt venligt, og man får hverken lov til at dø eller til at dumme sig fatalt og tidskrævende. Nok er styresystemet simpelt, men det udvikler sig kraftigt undervejs, så man aldrig når at blive rigtig træt af det: først kan man ikke ret meget, så får man en fjernfaxofon, så kan man试lytte, så...

Mine eneste rigtige anker er tekniske: man savner at kunne afbryde en talestrøm, når man egentlig har hørt den før, og der er ingen mulighed for at få tekstet indbyggernes sproglige udgyddelser. Derfor er Woodruff forbeholdt de rimeligt engelskskyndige, men de bør absolut ikke holde sig tilbage.

Jakob Sloth

CDROM

+ Sublime effekter og fremragende tale; flot og sær grafik med animationer af uhyre høj karat; visuel humor der bare ringer.

- Nogen vil savne underteksterne; talen kan ikke afbrydes; dum og besværlig installation.

= 92%

Dru Goz Lrz Poo

Den humoristisk overdrevne grafik, de sublime plonk- og klonklyde, desparadiske grineflip – alle tre ting er kendetegnende for Woodruff and the

Descent

Udgiver: Interplay

Kræver: 386dx/33 MHz., 4 mb RAM, 16 mb HD, VGA kort

Vi anbefaler: 486dx2/66 MHz., 8 mb RAM, advanceret joystick.

Understøtter: Alle kendte lydkort og advancerede joystick.

Fås også på 3,5" disketter

Set hos Cybercom (31-230960)

Mængden af Doom-kloner og -inspirerede udgivelser må efterhånden vokse eksponentielt for hver måned. Descent er endnu et 3D spil, først udsendt ienshareware udgave med 7 baner og nu den kommercielle med 30 baner. Vi har anmeldt CD-ROM udgaven, men der er ingen forskel på denne og diskette-udgaven.

Arven efter Doom

Descent hører til den næste generation af 3D spil, arvtagerne efter Doom. Der er fuld 3D på alle tre

akser og fri bevægelighed, hvor Doom var statisk med en fastlåst synsvinkel og kun vand- og lodrette flader. Et kæmpe minekompleks på Pluto er invaderet af aliens (plutomændene?), som har taget kontrol over kompleksets robotter, og nu vil de smadre Jorden. En mand skal du finde reaktoren på hver bane, skyde den af Tjernobyl til og finde nødudgangen inden skidtet nedsmelter.

En mine er det perfekte valg af omgivelser. Grafikken er asymmetrisk og sammensat af mange brudte flader og krumme vinkler. 3D Grafikrutinerne er de hurtigste

De smalle gange er ofte fyldt med lurende robotter. Eksplosionerne er flotte, og lyden mindst ligeså god.

PC:Drønende ned gennem en elevatorskakt med laserkanonerne for fuld udblæsning. Det tapper på batterierne, og løber man tør for energi kan man ikke andet end at flyve for livet indtil man finder et sted at lade op.

jeg har oplevet hidtil og giver en god fornemmelse af fart, og lyseffekterne er advancerede. Når man tordner ned gennem en smal mineskakt i kompleksets labyrintiske gange med de zappende laserkanoner vendt mod robotterne og bragende stereo-eksplosioner i højttalerne, er illusionen perfekt. Strålerne oplyser skakten i flugten - et stort, men imponerende, show-off fra programmørernes side.

De bedste reaktionsevner er imidlertid ikke nok hvis man gør sig håb om at afværgre pluto-mændenes invasion. Robotterne er intelligente og undviger behændigt dine skudsavler. Når en robot sprænges i luften, efterlades der ind imellem en såkaldt "power-up", der lader batterier eller skjold op. Banerne er desuden fyldt med ammunition, nye kanoner eller opgraderinger af gamle våben og andre specielle "gimmicks" der gør livet lidt lettere - tit kun i en kortere periode.

Typisk net-spil

På trods af det tekniske suveræne er Descent ikke udpræget sjovt som en-spiller. Doom havde flere trumper på hånden: Uhyggelig splatter, revolutionær grafik og advancerede netværksmuligheder var i hellig treenighed og gjorde det til et hit. Uhyggen og splatter er totalt fraværende i Descent, revolutionen ellers var at blive impineret over, og så har vi kun netværket tilbage. Men det er til gengæld godt, for med op til otte spillere mod hinanden kan man godt lægge 8-10% oven i karakteren.

Søren J. Svendsen

PC:Reaktoren på bane 4. Den er selv i stand til at forsøre sig, men der er nu ellers fyldt godt op med vagtrobotter.

Avanceret joystick nødvendigt

Descent er uspilleligt med taster og temmelig svært med et almindeligt to-knaps joystick. Man skal faktisk bruge de advancerede modeller med fire knapper og "coolie hat" (også kaldet "top hat") som Flightstick Pro, Thrustmaster m.m. for at få det fulde udbytte. Descent understøtter de nye "trendy" joysticks som Cyberman, Wingman Extreme og endda div. VR hovedsæt. Når man bevæger sig frit rundt i 3D grafikken er det nødvendigt med kontroller til alle tre akser. Styrepinden føre for at dreje flyet, en throttle for frem- og bagudvendt bevægelse og den såkaldte "coolie hat" for sideværs glideflugt.

Dark Forces

Udgiver: LucasArt/Virgin Interactive Entertainment
Kræver: 486-33, 8 MB RAM, CDROM, 20 MB HD, VGA
Understøtter: Lydkort, joystick
Set hos ESCape (31-396366)

Doom har altid givet mig kvalme af flere årsager. For det første fordi grafikken er så hurtig og glidende, at jeg har følt mig hensat til en meget, meget hurtig bil, uden at resten af mine sanser har kunnet følge med. Jeg ved, at vi er mange, der har det sådan - det ville være rare, hvis vi kunne mødes og tale om det.

Derudover har al den snak, der har været om Doom været nok til, at jeg har mistet lysten til at spise. Påskrifter som "Verdens Bedste Spil", "Vi Elsker Det", "Hvor Er Det Fedt" har nærmest givet indtryk af, at Doom er det eneste, der er værd at spille - det er det eneste spil, masser af mennesker kender, de taler ikke om andet, lever ikke forandet...og af en anden grund har den del af branchen, der rent faktisk beskæftiger sig med spil ikke været i stand til at gøre opmærksom på, at der findes andre spil, der er mindst lige så gode og langt flottere - selv inden for samme genre. System Shock er eksempelvis klart bedre end Doom i alle spillets nuancer. Forhåbentlig slipper vi snart for alle klonerne.

Kraften og det andet

...men når det er sagt, bør vi lige tage Dark Forces med. Det er nemlig OGSÅ klart bedre end Doom, ikke mindst på grund af den mere velovervejede historie bag det var vel ikke særlig svært.

LucasArt har nemlig efter engang hevet deres veltunede Star Wars-maskine frem, og har denne gang ladet spilleren være en lej-soldat af værste skuffe - havde Imperiet betalt bedre, havde han kæmpet for dem.

Men nu er det oprørerne, der er arbejdsgiverne, og de har forstået at sætte vores helt på arbejde. Efter at have infil-

treret en base kommer der besked om, at Imperiet har hævnet sig - de har på meget, meget kort tid mejet et tilholdssted for oprørerne ned, antageligt med et nyt våben - en ny, effektiv Storm Trooper med kodenavnet Dark Trooper. Det er nu din opgave at finde ud af alt det, du kan om dem og samtidig finde en måde at stoppe dem på.

Det er usædvanligt velpræsenteret. Mellem missionerne viser sekvenser (tegnede) med Darth Vader, Prinsessen og alle de andre, hvilke sindrige planer der bliver lagt på begge sider - og altid med dig i hovedrollen.

Banerne, man går rundt på, ligner til forveksling dem, vi kender fra Doom - i hvert fald i starten. Perspektivet er det samme, flere af knapperne sidder de samme steder og grafikken er superglat. De kendte funktioner er der, men derudover kan vores helt hoppe og dukke sig for at undgå zzzaa-appp-lynene eller nå nye steder hen. Kortet kan kaldes frem, så det nærmest er som et Head-

Up Display - dys, det er tegnet med tynde stregen på selve hovedskærmen, så du både kan kæmpe og finde vej samtidig.

Fjenderne er, ikke overraskende, for de flestes vedkommende hentet fra Star Wars-filmene, men senere redukter og så nye monstre op, når vores helt pløjer sig igennem kloakerne i sin søgen efter en gal videnskabsmand. Der er i øvrigt bemærkelsesværdigt hvor ublodigt Dark Forces er, og jeg ved, at jeg skuffer mange når jeg fortæller, at der ikke er nogen motorsav med i spillet.

De digitaliserede lydeffekter (der minder lidt om dem fra Wol-

PC: Det kan være svært at se forskel på Doom og Dark Forces - her er dræsberysten netop gået ud over en Imperie-officer, der falder om og bliver liggende.

PC: På vej modtil i et sumpet bladkområde. Bemærk kortet PÅ selve skærmen - det gør det lettere at finde vej og gør handlingen mere strømlinet

fenstein) er glimrende, men musikken skuffer fakt.

Dark Forces har desværre mange af de samme begrænsninger som Doom - det er ganske vist flot, men det bliver ensformigt i længden og det er ikke specielt stort. Alligevel fandt jeg det langt mere underholdende at spille - det er ikke så abstrakt, der er mere hjerne i det og det er bedre præsenteret. Men kvalmen, den er der stadig væk.

Christian L. Sparrevohn

CDROM

+

Superglindende grafik, der er både detaljeret og afvekslende, gode lydeffekter og et gennemtænkt plot med masser af atmosfære

-

Tynd musik, for ensformigt

=82%

Lost Eden

Udgiver: Cryo, Virgin Entertainment Interactive
Kræver: 496-25, 8 MB RAM, 2xCD-ROM, VGA, Lydkort
Understøtter: Alle kendte lydkort

Frustrationen ved at være spil-anmelder når til tider usandsynlige højder. Oftest er det fordi forskellige softwarehuse har besluttet sig for at bruge tid og penge på at spilde vores (og dermed også jeres) tid ved simpelthen at leve noget, der er af så elendig kvalitet, at det tangerer en fornærmelse. Andre gange er situationen den modsatte: de bedste intentioner og de bedste håndværkere har fået de bedste betingelser, al den tid de måtte ønske sig. Deres mindste ønsker er blevet opfyldt, deres nakker er blevet masseret når de første frustrationer er begyndt at komme... og så er resultatet alligevel usammenhængende.

Det er til at græde over

denne type, ganske som Cryos seneste to (Dragon Lore og Commander Blood) var det - og man opdager det først efter et stykke tid.

I et brag af en intro bliver vi introduceret for flyveøglen Elio, der samtidig fungerer som fortæller. Historien kan bedst beskrives som romantisk: i en sagtigt forårsuinder siden levede mand og dinosaur side om side i fredeligt samvær. Uheldigvis var der også en slange i Paradiset, i denne situation spillet af Tyrannosaurus Rex, der i sin umatteligt sult efter kød skabte ufred. Da menneskets konge blev uvenner med dinosaurerne på grund af en misforståelse, blev de to stammer skilt fra hinanden, og siden herskede Rex'erne uhindret.

Nuerkongens søn, Adam, imidlertid ved at blive voksen, og han har sat

sig for igen at optage forbindelserne til de forskellige stammer, forene mand og dino og i sidste ende bekæmpe tordenøglerne som general for en fælles hær.

Det er smukt. Meget. Og det er fortalt med myndige stemmer, assisteret af korssang og illustreret med grafik, der er endnu smukkere end den, vi så i Dragon Lore. Større naturpanoramaer med græsende dinosaurer, fugle og flyveøgler vækker længsler om naturtilstande og bliver afviklet stilsikert fra CD-skiven.

Derefter går det desværre galt.

Gameplay uden gnist

Spillet starter i Adams hjemborg, og alle hans handlinger dirigeres med musen. Hvis han trykker på noget, samler han det enten op, går derhen eller starter en samtale - det styrer computeren selv. Efter-

hånden kommer Adam rundt til forskel-

lige kolonier og skal i hver af dem gøre det samme: bruge det samme objekt på de samme dino'er for at få dem til at gøre de samme ting. Der er enkelte forviklinger, personer og øgler kommer og går, og der skal rejse en del frem og tilbage. Skulle Adam være i tvivl om, hvad der skal gøres, er der altid en stribe af mennesker i ryggen på ham, der fortæller ham det. Man er aldrig i tvivl. Man gør det bare - for at se grafikken.

Seks timer i Paradis - og så er det forbi. Slutningen er smuk og poetisk, og du kommer sikkert til den midt om natten, fire timer efter at du burde være gået i seng. Men den kommer alt for hurtigt, alt for nemt. Og der er intet i selve spillet, der får dig til at opleve den igen.

Christian L. Sparrevohn

Det tabte Paradis

Lost Eden er desværre et spil af

CDROM
+ Et tærefremkaldende smukt spil med lyd og grafik i en højere enhed som vi endnu ikke har oplevet det i andre spil.

- Et dårligt interface og en ensformig handling er rammerne i de seks timer, spillet varer

= 68%

Udgiver: Acclaim

Kræver: 386/33 MHz., 4 mb RAM, 20 mb HD

Anbefales: 486/33 MHz., 8 mb RAM, gamepad.

Understøtter: Sound Blasters, General Midi, Gravis Ultrasound,

Roland SCC-1

Fås også på CD-ROM. Fås også til Amiga.

Set hos ESCape (31-396366)

PC: Find to fejl! 1: Al blodet. 2: Scorpion er 3,5 meter over jorden og stiger stadig. Energibaren afslører at der kun skal få slag til for begge kan sendes til tælling.

PC: Liu Kang giver Reptile en på goda'en med sit "Cykelspark".

PC: HAPS!!! Liu Kang udfører en af de berygtede "fatalities", som berover Kung Lao for hans bedre halvdel. Man skal selv gætte alle bonus-kombinationerne, men de skulle være magen til arcade automatens.

Hyordan finder de på det, gang efter gang? Alrespekt for asiaterne; de er uofficielle verdensmestre i at skabe kunstige verdener og dramaer på samlebånd. Historien bag Mortal Kombat er så bizar at den næsten ikke kan genfortælles: Efter at Shao Tsung jokkede i spinaten, glipede hans "one-in-a-lifetime-opportunity" for at bemægtige sig verdenshærdømmet. Nu har han og hans mester, Shao Khan sat Jordens fornemste kæmpere stævne i Ydreverden, på liv eller død.

ger en tre eller fire oktaver over.

Når man vinder den afgørende runde (to sejre) kan man udføre en række temmelig syrede tricks for ekstra bonus. Ved specielle kombinationer af knapper og ryk på joysticket aktiverer man f.eks. de blodige "fatalities", hvor man på de mest absurde måder tager livet af modstænderen. En rør hovedet af med de bare bare næver, en anden tæser kroppen midt over og en tredje tryller sig til en drage og gæder modstænderen.

Newton go home!

Nogen nobelpris får forfatteren til denne raskt udtænkte historie nok ikke. Til gengæld lover det godt for programmørerne. Jeg afslører allerede nu at Mortal Kombat II er vildt overdrevet, men vildt godt. De jalt tolv Kombatanter er digitaliserede mennesker i forskellige kostumer. Fysikkens lover er oftest pænt omskrevet i kampsportsspil, og MK II er ingen undtagelse. Figurerne er i stand til at hoppe flere meter over egen højde uden sørderligt afsæt, og et velplaceret spark sender modstænderen glidende langt hen af gulvet. En knyttebane på køben har samme effekt, blot med en anseelig kaskade af blod i kølvandet. Alle 12 har en række standarspark og -slag, men dertil kommer flere forskellige specialtræk, som man kan aktiverer via sindrige ryk og knaptryk. Disse giver hver spiller et individuelt træk, og det taget tid før man finder sin favorit.

Hyyiiiaooooeeeeeee!!!

Passende tempofyldte soundtracks kører i baggrunden, med de digitale lydkanaler reserveret til effekter og tale. Når den perfekte kombination går ind, belønnes man med et tilfredsstillende skrig/rahv. Der er brugt forskellige stemmer til spillerne, tag f.eks. Liu Kang, en gennemført Bruce Lee-kopi. Han udstøder små kokette japser-hyl (demmede konsonant og myriader af vokalkombinationer) når han flyver gennem luften - ikke et øjeblikks tvivlen på at japanerne er de eneste der forstår sig på kampsport. Lt. Jax, en blanding af bodybuilding og WWF fribræddning, tromler modstænderne med maskuline grynt på broværende, amerikansk manér. De topigerlig-

Consol Kombat

Med Mortal Kombat II kommer PC'en til at ligne en rigtig corny asiatisk spillemaskine fra 90'erne - noget jeg aldrig troede kunne ske. Det er stramt programmet med flot og hurtig grafik, det perfekte navn med K i Kombat, den fantastiske historie og fossne af blod, fem Credits pr. spil, de fuldstændigt umulige specialtræk og groteske "fatalities" ... Jeg kunne ikke blive ved, og gang på gang må jeg gøre mig selv i at bestille en bøfsandwich og en lunken Cocio. Kontrollen af figurerne er præcis og hurtig, men jeg (og spillet) anbefaler kraftigt at man bruger et følsomt og hurtigt digitalt joystick med fire knapper, f.eks. Gravis Gamepad som undertegned.

Søren J. Svendsen

+ Ubekært det bedste kampssportsspil til PC - nok også et af de eneste.

— Meget splattervold. Selv censuren anbefaler min. 15 år.

=84%

Loderunner

Udgiver: Sierra

Kræver: 386/33 MHz., 4 mb RAM, 11 mb HD, Windows 3.1

Anbefales: 486/33 MHz.

Understøtter: Alle Windows-lydkort.

Set hos Cybercom (31-230960)

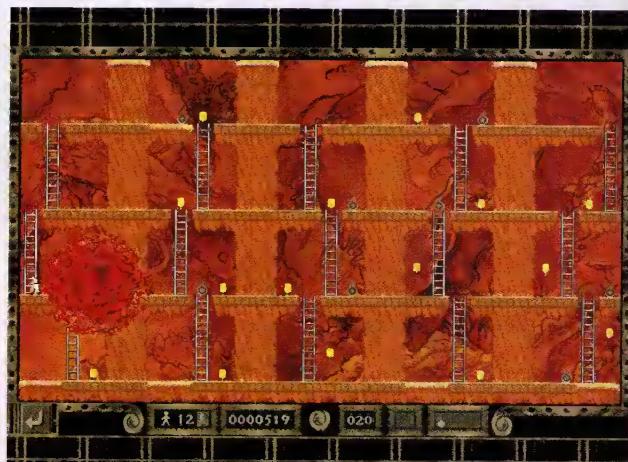
På nippet til at falde en tåre. Jeg føler mig som en gammel, kroget oldefar, siddende i gyngestolen ved den knitrerende pejs med tæppet over de gigtramten, oldebarnet uskyldigt hvilende ved knæet og Werters Echte inden for bekvem rækkevidde. Bladrer i fotoalbummet. Tænker tilbage på de tider da pengene var mere værd, ungdommen endnu havde respekt og computerspilene stadig var nye, originale og sjove ...

Baggrundshistorien springer vi let og elegant over, men historien må man ikke se bort fra. Loderunner er nemlig gammel C64'er klassiker fra de tidlige 80'ere fra Brøderbund, mener jeg at kunne huske. Et typisk platfodsspiel (eller platform, om man vil) à 150 baner. Hver bane er bygget op af pladeforbindelser på kryds og tværs af stiger og barrer. Du styrer lykkejægeren Jake i jagten på alverdens rigdomme. Han skal samle alle skattene på hver bane for at åbne porten til næste.

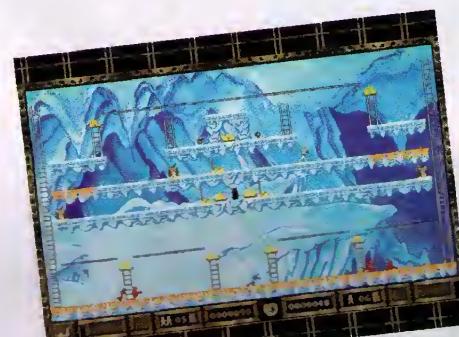
Når man graver en grav ...

De onde munke fra Bungelin har imidlertid ikke i sinde at dele deres rigdomme med Jake, og søger blodhævn for hans vanhellige adfærd. De forfølger ham derfor skånselsløst på hver bane, men

Jake er hurtigst, og hans trofaste lasergøb kan zappe bidder af gulvet væk, som de unintelligente munke kan dratte i. Det forsinke kun et par sekunder, og smart kralver de op igen, med mindre man var smart nok til at springe hullet i god tid. Efter en kort periode fyldes det ud igen, og evt. "beboere" bliver begravet levende - incl. Jake. Han kan nemlig også falde i graven han gravede for andre, og så er det ude. Munkene bliver genoplivet hver gang, men Jake mister

PC: Bomberne er et praktisk redskab der rydder forhindringer og munke af vejen - og Jake. Man skal være forsiktig, og man kan kun have 4 ad gangen.

PC: Der er to spiller på banen, men grafikken er noget smålig i det. Her er både bomber, snarer og munkene hen en rum tid. Men alle er lige for loven i Loderunner ...

PC
+ Et nostalgisk, men udfordrende gønsyn og en alternativ spillestil.
- Dog er det langt fra dagens standard, og burde altså være lavpris.
= 73%

PC: ZZapp! Man kan stå oven på en munk, f.eks. når de er fanget i et hul, eller blot løbe hen over dem via en stige.

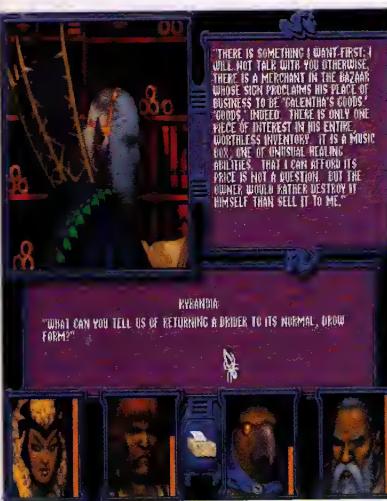
et af sine tre liv. Gennem spillet bliver der gradvist tilføjet hjælpe midler til Jake. Jeg må blank erkende at jeg ikke har spillet det originale Loderunner særlig grundigt, men jeg er ganske sikker på at snarer, bomber og trykluftsbor er noget som Sierra har fundet på. Man kan protestere mod denne mishandling af et gammelt kunstværk, men 150 baner uden nogen form for udvikling kan Loderunner slet ikke bære.

Same old smør

En ting jeg slet ikke kan forstå er hvordan de kan tillade sig at tage fuld pris for sådan et spil. Jeg mener; forarbejdet er allerede gjort, så det er blot et spørgsmål om en oppudsning af grafik og lyd.

Der er dog kommet nyt til i form af to-spiller funktion på samme computer og mulighed for at designe egne baner. Det giver Loderunner et gevældigt kick at spille to sammen, fysisk. - især i disse tider, hvor det er så moderne at være sammen på netværket hver for sig. Jeg er principielt imod at give den slags afdusninger for høje karakterer, men man kommer ikke uden om at Loderunner er et underholdende spil, selvom det nok hører tili gyngestolen ved ildstedet.

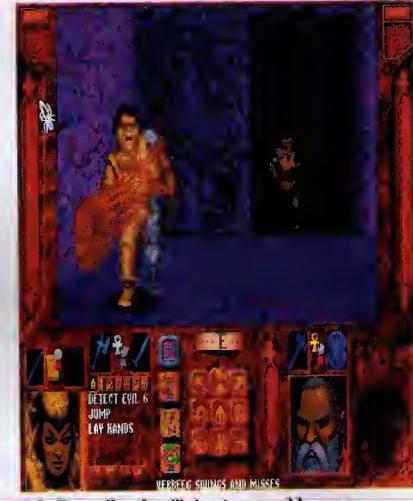
Søren J. Svendsen

PC: Et af spillets store problemer: De manglende dialoger gør spillet forudsigeligt.

PC: Et andet af de helt store problemer ved spillet er de enorme huler, der for det meste er ganske tomme - her er et lille udsnit af en af dem.

PC: Et tredje af spillets store problemer: Mens den ene kæmpe bliver banket af spilleren, kigger den anden blot på.

Menzoberanzan

Udgiver: SSI/Mindscape
Kræver: 386-40, 4 MB RAM, 25 MB HD, VGA
Understøtter: Alle kendte lydkort, CyberMan
Anbefales: 486-33
Set hos: CyberCom (31-230960)
Findes også til CDROM

Menzoberanzan! Navnet ringer af kamel, arabere og bazarer. Tænker man lidt over det, afløses den orientalske smag af medicinal-industri - Menzoberanzan kunne lige så godt være noget, man smurte på forkølelse - sår for at få dem til at gå væk.

Måske kan man smørre Menzoberanzan på forældede Eye of the Beholder-imitationer og se dem forsvinde. I så fald køber jeg en krukke i dag.

Elve Elfer Elsker Ebeltofte

Den holder ikke - man mærker det temmelig hurtigt. Fra spillets start består rejseselskabet af to helte, og der er gjort plads til to mere. En samling Drow-elfer overfalder den landsby, vores eventyrer opholder sig i, og stikker ild på forrådskammeret. Enhver helt stormer naturligvis udenfor (hvor der står 4spande vand), hanker op og leger brandmand. Det gør vores helte også. Eller lader være. Til hver en tid kan de nemlig lade landsby være landsby og begive sig ud af byporten for blot at mødes med kro-

værtener der glæder sig over deres indsats og giver dem en gylden hjelm - flammer eller ej.

Hele historien går ud på, at de lystige rejsesvende skal redde landsbyen beboere, der er blevet bortført af de underjordiske elver, der holder til i Menzoberanzan, en underjordisk by, der ligger meget langt væk.

Meget. Detskyldes ikke mindst grafikken. Den scroller smukt og Doom-agtigt, og på en hurtig maskine er den meget hurtig. Vores helte kan simpelthen spurte forbi monstre og skatte på et øjeblik, og det tager en hel del af charmen fra spillet. Det gør det også umuligt at tegne

kort, så derfor er der inkluderet en automap-funktion. Den kan samtidig bruges som et bevis for, at de huler man befinder sig i er ekstremt store, og består meget tit af enorme, ganske tomme rum - men var hulerne ikke så store, var de overstået på et overblik.

Problemerne kender vi. Tryk på en knap, find en nøgle, hiv et håndtag. Så sker der noget et sted (som regel lige ved siden af) og så kan man komme videre. Hver gang.

Problemerne kan man se bort fra

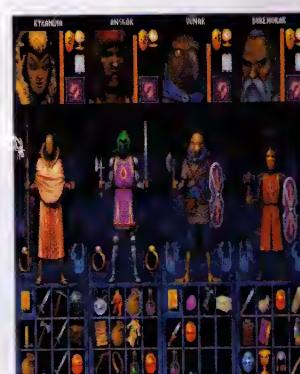
hæve sig fra jorden. Det har absolut ingen betydning for noget som helst og kan ikke betegnes som andet end en tåbelig gimmick.

Nøgleringen er en anden finesse - i den kan man indsætte nøgler og derefter nøjes med at prøve nøgleringen på en ny lås - så checker computeren selville nøgler efter. Nøgleringen kan bare kun rumme seks nøgler, og bliver hurtigt overflødig.

De smarte detaljer bør man se bort fra.

Og det kan man vist efterhånden også gøre med SSI's produkter, der bliver dårligere og dårligere. Måske skulle de prøve med Menzoberanzan.

Christian L. Sparrevohn

PC: Et fjerde problem: Der er alt for mange ting i spillet, der ikke kan bruges til noget, men som man alligevel slæber med af frygt for at mangle dem senere.

Rimelig pæn grafik, der scroller hurtigt. Enkelte gode lydeffekter

Pinligt mange fejl, passive monstre, alt for let spil, manglende originalitet og dybt forståelid interfacen

= 59%

Guilty

Udgiver: Psygnosis

Kræver: PC m. CD-ROM, min. 386/25 MHz, 4 Mb RAM, 2 Mb HD

Understøtter: de fleste lydkort, mus

PC: Den sorte skærm er samtalens bagtæppe; her udspørger Ysanne en amoralisk forretningsmand der arbejder sammen med de fremmede. Ofte sidder man tilbage med spørgsmål man ikke kan stille, og ofte er dialogerne blot hule og utroværdige.

Kom med mig, nuskal dumøde hovedpersonerne i Guilty. Først er der Ysanne Andropath, hun er rumstrømer og betonfeminist af den gamle, kastrerende skole. Også er der Jack T. Ladd, han er et rigtigt mandschauvinistisk misfoster meden straffeteatstet så lang som en rulle toiletpapir.

I værste Hollywood-manér er her lagt op til en rigtig kønne-

kamp fra det øjeblik de to møder hinanden ombord på politiskibet Relentless. Og med samme ulidelige manér ligger det tyk i luften, at de to som hader hinanden fra begyndelsen uundgåeligt også vil få hinanden „in the end“, kort før rulleteksterne kommer på.

Det lyse øjeblik i Guilty er valget; her er nemlig to forskellige spil i et, og efter åbneren må du beslut-

te dig; vil du spille Ysanne, eller vil du spille Jack? De to eventyr udspilles i cirka de samme omgivelser, men med helt individuelle objekter og problemer, og man er ikke helt færdig med Guilty, før man har gennemført med både Jack og Ysanne.

Sådan er i hvert fald intentionerne. Når Guilty aldrig fænger, så hænger det sammen med de to dybt utroværdige karakterer, det hæltende plot og en styring der bare ikke er god nok.

Dilettanter ved storyboardet

Historien drejer sig om rumvæsener fra en anden dimension, men rigtig nærværende bliver den aldrig. De fremmede lader nemlig vente på sig, og imens må både Jack og Ysanne kæmpe med et plot der både mangler motivationer og underholdningsværdi.

Det er som om forfatterne har glemt at historien om Jack skal kunne stå alene, og at historien om Ysanne skal kunne det samme. I stedet har man det som når man læser en bog og opdager at der er faldet en side ud: pludselig er alle de presserende problemer løst, og pludselig befinner helten sig et helt andet sted end de gjorde lige før.

Men her mangler ingen sider, her mangler korrekturlæsning og overvejelse.

Usikre ikonsnedkere

Selvfølgelig er musepilen i centrum når der skal løses problemer, for sådan plejer det jo at være. Vigtige områder i baggrunden markeres hvis de strejfes af pilen, så på sin vis er det svært at overse noget. Og så alligevel: flere objekter er pixelstore, og flere stort set ubrugelige kolosser i baggrunden rummer mikroskopiske detaljer af yderst vigtighed.

Ikonerne er de kendte: tag, brug, gå, kig og tal. Venstre musknop udfører den aktive handling, og der skiftes mellem handlingerne med højre. Men desværre skuffer ikonerne når man bruger dem i praksis: så virker de stive og uigenntænkte, og mange klik skal laves i én bestemt rækkefølge der er mere hæmmende end logisk. For eksempel kan man ikke tage et objekt fra rygsækken og bruge det bagefter, det reagerer computeren slet ikke på. I stedet skal man først klikke på brug, derefter på objektet i sækken.

Man gider ikke rigtig. Forstå mig ret: Guilty er ikke noget eklatant dårligt spil, det virker bare så kedeligt og gammeldags.

Jakob Sloth

CDROM

+ Talen kan slås helt fra hvis man ikke gider at vente på den.

- Kedsommeligt og hullet plot, halvdårligt ikonsystem, meget jævne problemer.

= 51%

All Terrain Racing

Udgiver: Team 17

Kræver: Amiga 500 eller nyere, 1 Mb RAM

Arcade mode

For én spiller og fire computerbiler. Banerne skal tackles i rækkefølge, men du kan vælge om du vil begynde i sports-, skov- eller klippe-verdenen. Før første løb vælger du bil: jeep, buggy eller racer, og før hvert løb kan du bruge penge på at opgradere motor, gearkasse, dæk eller karrosseri. Hvert løb består af seks runder, og når du suser over målstregen for sidste gang, skal du mindst være nummer tre for at fortsætte. Ellers er det tilbage til start, hvis du ikke har flere kreditter.

Blikket er klassisk: fra en helikopter uden skygge ser vi ned på banen under os. Vi ser ikke hele banen på én gang, vi koncentrerer os om et firkantet udsnit der ligesom glider forbi derne. Vores øjne følger de små biler som de ræser omkring mod hinanden; lyden af motorer når kun svagt helt herop, den lægger sig som en brummen under musikken. Ja, vi følger bilerne, viser dem accelerere, skrider ud i svingene og brage sammen

med små bump, vi ser dem samle perler af hastighed eller energi, vi ser dem gøre sig brede for dem der ligger i baghjulet. Vi følger dem fra startlinjen, gennem omgang efter omgang, og endelig: mod sejren.

Jeg har joystikket; det ligger perfekt i min hånd. Skydeknappen er speeder, venstre og højre drejer, og bremsen er bagud. Alle mine ryk transporterer ned uden nogen støj eller forsinkelse, og

Battle mode

For to spillere, i nødfald for én spiller mod en computerbil. Her er frit valg mellem de første 21 af spillets i alt 42 baner. Bilen kan også vælges frit, blot skal begge spillere køre i samme model. Det gælder om at score flest point, og vinderen er den spiller der først når op på det fastsatte antal point og kører over målstregen. Der gives point for at vise modstanderen så meget baghjul, at han er ved at falde ud af skærmen. Når det sker, trækkes bageste mand lynhurtigt op til en position kort bagved ham der fører, og spillet fortsætter. Det giver også point at komme først over målstregen efter hver omgang.

Amiga

+ Små og stramme baner, fremragende kontrol, gode og velovervejede muligheder for én og to spillere.

All Terrain Racing er et simpelt spil, et begrænset spil. Hvis du ikke bliver hooked på at spille to, så samler kassen støv om højst en måned.

=88%

Jakob Sloth

MAILBOX

**Skriv ind til
Privat Computers
brevkasse med ris og
ros, tips, spørgsmål,
forslag, eller andet
som du gerne vil dele
med resten af bladets
læsere. Søren Bang
Hansen svarer og deler
spil-præmier ud.**

**Skriv til:
Privat Computer
St. Kongensgade 72
1264 København K**

**Mærk venligst
kuverten "Mailbox"**

Børn, vold og kontrol

Giv plads for alderdommen, tak. Jeg er en gammel kone på 31 - og altså sikkert en af de ældre læsere. Desværre er jeg ikke en gammel pc rotte - jeg har kun haft maskineriet her i 7 måneder. Da jeg gik i skole, var det hulkortets tid, og jeg har aldrig lært en dyt om edb. Mine erfaringer er altså ikke ret gamle.

(Er der nogen der vil høre om første gang, jeg skulle formater en ganske almindelig, dum diskette? Jeg begik et par småfejl - såsom IKKE at gå over ia-drevet, at skrive "C" da der stod "parameter missing", og at sige "ja" da computeren spurgte, om jeg nu var HELT sikker på, at jeg ville formatera disken.)

Jeg studerer bladet her grun-

digt, og det hjælper da en del. Derfor er det heller ikke undslippet mit ørneblik, at der kommer en del breve om voldelige/ikke voldelige spil. For lige at slå en ting fast: Jeg er ikke til voldsspil! Jeg er typen der, når der er "Psycho" og lignende i tv, enten finder kanalvælgeren i en fart - eller befinder mig under sofaen i sel-skab med to tykke dyner og otte puder at gemme mig bag. Og jeg spiller altså ikke "den slags" spil, for jeg nænner ikke at skyde monstre (hvilket også er svært, når man ikke tør se på skærmen).

Men er det skadeligt? Jeg arbejder med børn hver dag. Faktisk er jeg uddannet til det. Og det, de er

mening er, at det er vigtigt at have rod i den virkelige verden. Og at det skal være legalt at vælge at bruge sin fritid på at skyde computeranimationer, lige så meget man orker.

Og så til noget helt andet. Mine yndige børn på fem og ni år spiller også en del. Men det er så svært at finde gode børnespil. Hvad med engang imellem at lave en side med anmeldelser af spil til børn? Så kunne vi forældre få nogle gode tips - og de unge se efter gaver til lillebrors/søsters fødselsdag, der jo ellers af og til kommer helt uventet. Også lidt mere adventure-spil. Be-be. Ja, ja det fylder meget i bladet allerede, men det er ikke altid

Anette Korsgaard i Billund kon ikke nænne at skyde på monstre. Men som assandra på dogmene mener hun, at selv de voldelige spil kan have en sund virkning på mange børn.

bange for, er filmene. Alt det blod. At man er totalt prisgivet instruktørerne og skuespillerne valg. Når man spiller, er man tværtimod aktivt medvirkende, og deri tror jeg den store forskel ligger. Man vælger selv, hvornår spillet skal stoppe. Og man STYRER verden. Der er ikke så mange steder, hvor børn og unge i dag kan gå hen og få den følelse af kontrol med det hele, som et computerspil giver.

Og på den måde tror jeg, at spilene har en mission. Nogle psykologer kalder det flugt fra realiteten, og at det er usundt, kan man da kun være enig i. Men de mennesker, som har oplevelser bag sig, der giver trang til at flygte, vil altdi finde en vej - hvad enten det er stofmisbrug, bøger, film eller computerspil. Derfor er det ikke spilene, der er noget galt med - men måden de kan bruges på. Min

meget er lig med nok (Jeg er ikke spørret endnu).

Jeg ville have sluttet med at skrive, at jeg er meget vild med bladet, at min investering i et abonnement er de bedste penge, jeg længe har brugt, og at jeg er helt overbevist om, at hele redaktionen befolkkes af fløden af Danmarks ungdom. Og at dem, som skriver og brokker sig over hvor godt bladet var i gamle dage, da C-64-eren var barn, er en flok nostalgiske nødder. Men det gør jeg ikke alligevel. Jeg nøjes med at skrive: Tak for et stilfuldt, suverænt, sofistikeret, smukt super blad.

Anette Korsgaard, Billund

Det er en spændende pointe, at computerspil har en berettigelse i, at de opfylder et basalt behov for at have kontrol over tingene. Måske er det

en stor del af fascinationen ved computerne i det hele taget. Er vi alle kontrol-freaks, når det kommer til stygket?

Privat Computer vil meget gerne være computerbladet for hele familien, men det er svært at afsætte en fast side om spil for børn. For hvor skulle man trække grænsen for, hvad der er for hyum? Umiddelbart har jeg det indtryk, at børn generelt interesserer sig for de samme spil som vi andre - måske lige undtagen de helt avancerede strategispil og simulatiorer.

I USA er der ganske vist et kæmpe marked for de såkaldte "edutainment" programmer, der er en mellemting mellem undervisning og underholdning. Nogle af dem er af meget høj kvalitet, men de fleste kræver desværre, at børnene forstår engelsk. Nogle få titler er dog oversat til dansk, og vi er faktisk i fuld gang med at forberede en opsamplingsartikel om netop disse programmer.

Skrot Amiga og økologien

Jeg synes at Thomas Pedersen har helt ret, når han skriver, at jeres artikler efterhånden har mindre og mindre indhold, og at I bevæger jer længere og længere væk fra egentligt computerstof. Men der er jo ikke noget lettere end at kritisere, så derfor vil jeg komme med nogle forslag til forbedringer:

Først og fremmest: En fast sekション, om shareware(spil)! Det er virkelig dårligt, at I ikke har anmeldt, eller blot skrevet om feks. Rise of the Triad, Descent og Heretic. Alle tre er glimrende 3D spil og burde helt klart være sikre emner i PrC's spalter. Og kom ikke og sig, at seks linjer i nyhedssektionen er nok!

Som I efterlyste, vil jeg her give mit bud på, hvad menigmand IKKE har brug for. Lad os da kigge på sidste nummer.. Den økologiske pc (halvanden sides billede og et emne, som burde høre hjemme i "kedelige" blade som Datatid). Den sociale revolution (ohh, hvad handler det her egentlig om?). En side med bestilling af abonnement (kan sagtens fyde mindre) plus alt det løse (Amiga selvfolgelig). Cut ovenstående væk, og så har I lige pladselig plads

til både Games Preview, Shareware-sektion og alt det I ønsker jer. Fantastisk ikke?

Et sidste kritikpunkt: FORSIDEN. Da jeg så forsiden til nr. 2, troede jeg først, der måtte være tale om en fejl. Hvem kan man ha' sendt Bo Bedre til mig? Men nej, det var vores alles sammens PrC, med et flot billede på forsiden. Det ville hjælpe gevældigt, hvis I satte noget flot grafik i baggrunden (eller, hvis I anmeldte visse typer cd-rom'er kunne billede nok også).

Til sidst en opfordring: Det ville være rart, hvis I gad skrive, hvad der er på forsiden, disk'en, for det er ret vanskeligt og irriterende hele tiden at skulle tænde computeren, blot for at se, hvad der er på disk'en.

Christoffer Muusmann, Lovvej 1, Mogenstrup, 4700 Næstved

Konkret kritik er altid velkommen, selv om vi naturligvis ikke ændrer bladet på baggrund af enkeltbrev. Men det er breve som dit, der hjælper os med at sammenstille et blad efter læsernes ønsker. Lad os tage dine kritikpunkter fra en ende af:

Når *Rise of the Triad*, *Heretic* og *Descent* endnu ikke har været anmeldt, hænger det sammen med, at vi af princip kun anmelder færdige spil - altså ikke shareware-demoe'er. Spillene har imidlertid været omtalt både i nyhedsrubrikken, i CES-reportagen fra Las Vegas og i *Secret Service*. Egentlige for anmeldelser (previews) har vi p.t. valgt ikke at have i bladet. Det er selvfølgelig en prioritering - ligesom udeladen af en fast shareware-rubrik er det - en af vores læserundersøgelser afgørende faktisk, at de fleste ikke var interesserede i shareware...

Du er i din gode ret til at mene, at artiklerne om økologi og fremtidens sociale brugerflade er oversvømmede. Personligt synes jeg, at miljøvenlige og brugervenlige pc'er er et værd at beskæftige sig med, men der kan du jo være ligeglad med. Smag og behag,

du ved. Den næste brevskriver ville f.eks. næppe juble, hvis vi fulgte din opfordring om at skrotte Amiga-stofset....

Simpelt spørgsmål - ærligt svar

For længe siden var alle Amiga-ejere lykkelige og glade. Hver måned kunne de nemlig købe Det Nye COMputer. Man ønskede ligefrem at møde Christian, Jakob og Søren - bare for at kunne fortælle dem, hvor godt de gjorde det.

Nu vil man bare gerne være fri. Indrøm det Søren, i dag fylder prC'erne faktisk hele bladet. Da det gamle DNC holdt op med at ånde, var vi mange der græd, men de første numre af PrC var egentlig meget gode. Så pludselig, fra en måned til den næste, er alt Amiga-stoffet væk. Deternr. 2/94, jeg taler om.

Mens jeg læste dette nummer, tænkte jeg på Christians svar tilde bekymrede Amiga-ejere: "I vil se, at PrC har plads til både Amiga og pc..." Har det det, Søren? Jeg har i øjeblikket kun et nummer tilbage på mit abonnement, og jeg ved ikke, om jeg vil forlænge det. Så her til sidst, svar mig ærligt Søren: Skriver PrC stadig om Amiga om et halvt år?

Morten Skov, Lungstedløkken 73, 5250 Odense SV

Måske ikke. Vi vil dække Amigaen, så længe der er liv i den. Altså så længe, der stadig bliver udsendt interessante programmer og udstyr. Som det fremgår af en række artikler i de seneste numre af bladet, så forsøger vi faktisk ihærdigt at opspore disse produkter, men det bliver sververe og sværere.

Seks måneder er lang tid, og jeg vil bestemt ikke udeholde, at både du og redaktionen til den tid bliver nødt til at erkende, at Amigaen har udspillet sin rolle. Alle de internationale softwarefirmaer har for længst lagt

Siemens Nixdorf er aktivt gæst ind i den økologiske debat, og producerer som et af de første firmaer grønne PC'er - Christoffer Muusmann i Næstved mener bare ikke, at det vedkommer Privat Computers læsere.

Amigaen i graven, og som computerblad kan vi heller ikke ignorere virkeligheden. Vi skal betjene vores læse-

re, og det kan vi kun gøre ved at skrive om de computere, danskerne køber og bruger. Her spiller Amigaen en stadig vigende rolle - og det vil den også komme til at gøre i bladet.

Et svært valg

Hjælp! Her sidder jeg med en masse store spil. De fylder så meget på min harddisk, at jeg ikke har plads til dem. Samtidig skal de bruge meget hukommelse, og det har jeg heller ikke. Jeg elsker flot grafik, men det får man jo kun ved et cd-rom drev.

or Swim eller Star Crusader. AITD3 var helt fint. I februar-marts måned var der noget galt med jeres BBS, det kunne I godt have skrevet i bladet. Overall er bladet nu stadig væk godt, noget i retning af:

+ : Gode artikler, masser af læsestof, mange billeder, flotte farver og god humor.

- : For få sider, for dårlige demoe'er, spil artiklerne er ikke hvad de har været og vigtige ting er glemt.

OVERALL: 95%

Mikkel Bechshøft, Havebovej 14, 3450 Allerød

Den situation tror jeg de fleste af os kender alt for godt.

Den mest eksotiske og tillokkende udvidelse er helt klart cd-rom drevet. Forskellen i forhold til diskettespil er slænde, og det føles faktisk som at få en helt ny computer. På den anden side vil du hurtigt opdage, at du skal bruge 8 MB RAM for at spille de virkelig imponerende spil.

Men hukommelse er jo sådan et kedeligt køb. Harddiske er der heller ikke meget sjov ved. 80 MB er for lidt, men problemet bliver lidt mindre graverende, fordi en del cd-rom spil næsten ikke bruger harddisken (AITD3 er en fæl undtagelse).

Selv startede jeg med at købe cd-rom drevet, hukommelsen udskød jeg

Med et cd-rom drev kommer der pludselig helt andre pixel-boller på suppen - som her i Novastorm. Alligevel kan Mikkel Bechshøft i Allerød ikke helt bestemme sig for, om han måske hellere skulle kose sig en ny harddisk eller ekstra hukommelse.

Min pc er en 486 med 33Mhz, 4 MB RAM og en 85 MB harddisk. Hvad skal jeg købe:

420 MB harddisk? 4 MB RAM? Et cd-rom drev?

Jeg kan kun købe en af tingene.

Og nu lige et par ting til: Tak for et super godt blad, selv om der gerne måtte være flere artikler om, hvordan man installerer cd-drev og den slags. Lidt ris skal jeres spil-lanmeldelser have: Lav om på karaktergivningen - vi vil gerne høre om lyd, grafik, hastighed osv. Husk også, at det ikke er hvadsom helst man gider spille - f.eks.: Sink

til sidste øjeblik, og den ekstra harddisk blev først monteret, da jeg pludselig skulle anmeldte (og installere) tre store kontorpakker, og kun havde 5 MB til rådighed!

Livet er kort, så start med cd-rom drevet. Resten skal nok komme helt af sig selv...

Pc-programmer med Mac-smag

Jeg sender dig lige en e-mail, da det er meget nemmere end at skulle skrive et brev og sende det med

posten. Og så er det oven i købet gratis! At oprette en Internet-forbindelse er virkelig et knaldgødt initiativ, som jeg håber, vil få lige så meget nytte af som jeg. Det er faktisk kun anden gang jeg kontakter jeres brevkasse, men nu regner jeg bestemt med, at det ikke bliver den sidste. Når jeg nu skriver, er det af flere årsager:

Når jeg ind imellem læser jeres udmærkede artikler, falder det mig af og til ind, at midt i bedømmelsen glemmer I at rette en del af jeres fokus på brugervenligheden. Dette begreb, som så frysigt mange programmører og branchevante folk "glemmer" i deres iver efter at efterprøve deres egne muligheder og evner, er for de fleste menige brugere et helt essentielt princip, som burde være udgangspunktet, når der skal designes nye programmer.

Desværre er det ikke altid sådan, specielt ikke hos pc-brugere. Her i dette vakuum af brugervenlighed kan I hos PrC være "vores" talerør over for software-producenterne, og sende signaler ud i branchen for at få lidt mere Macsmag i pc-programmerne. Måske lyder dette ønske en tand for idealistisk, for selvom Bill Gates pludselig lander i Kastrup, betyder det ikke, at han reeltdi ønsker at lytte til andre end repræsen-

tanter fra parlamentet samt fra erhvervslivet. Men det er eneste mulighed, for det eneste der efter min opfattelse tæller for folk som Mr. Gates er salgstal, og ikke kundernes tilfredshed. Jeg håber i mit stille sind at der med tiden kunne skabes en debat om brugervenlighed kontra overvældende og overflødige programmuligheder. Her er hvert fald mit bidrag!

Jakob Østergaard Nielsen, Ed.
Suensons Gade 6, 8200
Århus N.
(eco932482@ecostat.aau.dk)

Hvis vi glemmer at vurdere brugervenligheden, er det en meget stor fejl - stik imod alle hensigter. Vi mener

faktisk, at den er alfa og omega. Derfor bestreber vi os på altid at vurdere produkter fra brugerens synsvinkel - i stedet for at falde i svime over antallet af funktioner og opstille endeløse skemaer over teoretiske benchtests. Det er der andre blade, som er meget bedre til.

Jeg synes nu, du er lidt hård ved den gode Mr. Gates. Der er vel en vis sammenhæng mellem salgstal og brugernes tilfredshed - trods alt. Og netop Microsoft er faktisk en pioner hvad angår venlige brugerflader - jf. artiklen om "Den sociale revolution" i nr. 3/95.

Hvis du vil se dit navn udødeligt gjort, sort på hvidt, på disse sider - og måske endda vinde et spil til din computer - så skriv til Mailbox, St. Kongensgade 72, 1264 København K. Her er et par tips:

1. Send brevet på både papir og diskette (i pc tekstformat).
2. Husk at skrive din fulde adresse i brevet. Hvis du ikke vil have den i bladet, så skriv det, og vi respekterer dit ønske. Men vi skal kende adressen - ellers ryger brevet lodret i papirkurven.
3. Ellers skriv via Internet til: banghans@inet.uni-c.dk. Emnebehandlingen skal indledes med ordet "Mailbox:" og husk at inkludere din fulde adresse.
4. Skriv så langt du vil. Vi forkorter alligevel næsten altid i brevene.
5. Under rubrikken "Svar på tiltalte" lader vi af og til kendte og ukendte personligheder "ude fra samfundet" svare på brevene. Hardt enide til, hvem der skal kommentere dit brev, så skriv det!
6. Vil du have din diskette tilbage, skal du vedlægge en frankeret svarkuvert.
7. Hvis vi synes, dit brev er genialt, sender vi dig flus og gratis spil. Så glem ikke at skrive, hvilken computer du har.

BERØMMELSEN VENTER!

Brugervenlighed er vigtigere end antallet af funktioner, mener Jakob Østergaard Nielsen fra Aarhus. Det synes Microsoft også - og derfor har de forsøgt Microsoft Bab med noget, de kalder "den sociale brugerflade".

HIGH-LINE DATA

HIGH-LINE DATA

1,44 MB HD DISKETTER V/100 STK.	250 MB TAPE DC 2120 V/10 STK.	KR. 2,59 PR/STK V/1000 STK.	KR. 84,50 PR/STK V/50 STK.	KR. 2,49 PR/STK KR. 80,00 PR/STK
---------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------------	-------------------------------	-------------------------------------

DISTRIBUTØR: JHM DATASYSTEMER APS
LAGER / ADMINISTRATION
TELF. 9831 7811
HENVISER TIL NÆRMESTE FORHANDLER

LEVERES MED P & T
ALLE PRISER ER INCL. MOMS

AALBORG TLF. 9816 2199
SILKEBORG TLF. 8680 3944
HERNING TLF. 9722 5344
ODENSE TLF. 6619 3500
KØBENHAVN TLF. 3393 5588
ALLE UGENS DAGE KL. 10-22

HLD 486/50 2 MB	KR. 4.995,00
HLD 486/40, 4 MB	KR. 5.795,00
HLD 486/66, 4 MB	KR. 5.995,00
HLD 486/80, 4 MB	KR. 6.295,00
HLD 486/100, 4 MB	KR. 6.995,00
HLD 586/60, 8 MB	KR. 9.795,00
HLD 586/75, 8 MB	KR. 10.195,00
HLD 586/90, 8 MB	KR. 12.495,00

FÆLLES CONFIGURATION:

270 MB HARDISK, 3,5" DISKREV,
AT/IO + GAME PORT, SVGA GRAFIKKORT
MINITOWER, DANSK KEYBOARD,
14" FARVEMONITOR KANT TIL KANT

MULTI-MEDIE:
270 MB HARDDISK, 3,5" DISKREV AT/IO M/2 SER. 1PAR. 1 GAME SVGA GRAFIKKORT
SOUNDKORT 16 BITS M. CD/INTERFACE
CD-ROM, 2,5" SPEED
KVALITETS KEYBOARD
MINITOWER STØJSVAGT
14" SVGA FARVEMONITOR KANT TIL KANT

CONTAQ 80486/66 MHz 4 MB RAM KR. 7.495,00
CONTAQ 80486/80 MHz 4 MB RAM KR. 7.795,00
CONTAQ 80486/100 MHz 4 MB RAM KR. 8.395,00

FAXMODEM 14400	KR. 895,00
FAXMODEM 28800	KR. 1.295,00
CD-ROM 2,5" SPEED	KR. 995,00
CD-ROM 4" SPEED	KR. 1.595,00
16 BIT LYDKORT	KR. 545,00
16 BIT VE LYDKORT	KR. 795,00
16 BIT WE32 LYDKORT	KR. 1.795,00
25 WATT HØJTALERE	KR. 275,00
80 WATT HØJTALERE	KR. 445,00
PRINTER MATRIX	KR. 1.195,00
PRINTER INK-JET	KR. 1.545,00
PRINTER LASER	KR. 3.875,00
MUS	KR. 79,00
TAPESTREAMER 250 MB	KR. 1.095,00

270 MB HARDDISK	KR. 1.145,00
420 MB HARDDISK	KR. 1.345,00
540 MB HARDDISK	KR. 1.495,00
850 MB HARDDISK	KR. 1.995,00
1080MB HARDDISK	KR. 2.695,00
1275MB HARDDISK	KR. 2.995,00
14" SVGA MONITOR	KR. 1.395,00
14" LR MONITOR	KR. 1.495,00
15" LR/NI MONITOR	KR. 2.395,00
17" LR/NI MONITOR	KR. 4.995,00

TEKNISK BREVKASSE

Har du et teknisk spørgsmål om din PC eller Amiga, hjælper Privat Computer dig gerne. Skriv til vores tekniske redaktør Lars Jørgen Helbo, på adressen: Privat Computer St. Kongensgade 72 1264 København K Mørk venligst kuverten "teknik"

Spil på HD

Jeg har en Amiga 600 med harddisk. Workbench er 2.05. Men mit problem er, at jeg ikke kan finde ud af, at kopiere spil ind på den.

Casper Lauridsen
Tureby Alle 28
2650 Hvidovre

En harddisk er egentlig bare en stor diskette. Filer og programmer kopieres ind på den på samme måde, som fra en diskette til en anden.

Alligevel kan der nemt blive problemer. Mange spil indeholder skjulte filer, som ikke uden videre kan kopieres, eller spillet kan kun læse bestemte filer fra DF0;. Det er dårlig programmering, og som bruger kan man egentlig bare ærgre sig.

Heldigvis kan de fleste nyere spil kopieres til HD'en. Det sker som regel med et særligt installationsprogram. Men hvis dit spil ikke har sådan et, så må du desværre spille fra diskette.

Incorrect DOS

Jeg har en 486 DLC 40 Mhz med DOS 6.22, som virker. Nu har jeg fået til opgave at få en Acer fra 1988 til at virke. Den skriver "Incorrect DOS version" og "Bad or missing Command Interpreter", og så går den fast. Jeg har prøvet at formattere den fra den menu, som man kan kalde frem, ved at trykke Ctrl, Alt og Esc, men det virker ikke.

Nu har jeg tænkt på, at koble den sammen med min 486'er, og så formattere den som et drev D:. Hvordan gør man, og hvad skal man bruge? Den skal helst komme til at virke selvstændigt igen.

Brian Nielsen
Emvej 34
9700 Brønderslev

Problemet skyldes, at en eller flere systemfiler på harddisken er blevet slettet, eller at filer fra forskellige DOS-versioner er blevet blandet sammen.

Den nemmeste løsning er nok, at formattere harddisken. Så slipper du af med alle forkerte filer. Derefter kan du installere DOS forfra.

Start PC'en fra drev A:. Det kræver en systemdiskette, og muligvis en omstilling i BIOS setup. Ved A-prompten indtaster du derefter:

Format C: /S
Derefter skulle du uden problemer kunne installere den nye DOS.

Død SVGA-driver

Hvad skal jeg gøre? Jeg har købt en 486SX med SVGA skærm for omkring et halvt år siden.

Da jeg så et stykke tid efter fik virus "døde" min SVGA driver. Smart som jeg er, havde jeg ikke taget en backup.

Jeg har kontaktet min forhandler, som ikke kunne gøre andet end at foreslå mig at kontakte min hotlineservice. De kunne heller ikke gøre noget.

Min maskine er en Olivetti 486SX med 4 mb RAM 25 mhz. Jeg ved godt, jeg skulle have taget en backup, og at det er min egen skyld, men jeg håber alligevel, du kan hjælpe mig!

Thomas Arendt
Gialpestykke 165
4000 Roskilde

Jeg ved godt, at serviceniveauet i EDB-branchen er lavt; men dette slår efter min mening mange rekorder. Det er naturligvis din egen "skyld". Derfor ville det være rimeligt, hvis din forhandler forlangte et mindre beløb (f.eks. 100, kr.) for en ny driver.

Det er derimod helt uacceptabelt, at forhandleren ikke "kan" levere en ny driver. Egentlig er der jo tale om en simpel reservedel. Når der, som her er tale om et produkt til mange tusinde kroner, der kun er 6 måneder gammelt, skal den kunne leveres.

Tal derfor alvorligt med din forhandler.

Lad dig ikke afvise, og lad dig ikke henvise til producenten. Det er forhandlerens ansvar, og han skal skaf fe dig en ny.

Jeg vil dog også lige nævne en anden mulighed. Mange driverne til grafikkort og printerne kan nemlig findes på BBS'er eller på shareware CD'er. Men snak nu først med forhandleren.

Start PC'en fra drev A:.

Det kræver en systemdiskette, og muligvis en omstilling i BIOS setup. Ved A-prompten indtaster du derefter:

Format C: /S

Derefter skulle du uden problemer kunne installere den nye DOS.

1. Ja, der skal installeres en driver; men den kan normalt placeres i den høje hukommelse.

2. Med et doublespeed drev kan du læse alle eksisterende standarder. Et triple, quadro eller endnu hurtigere drev er måske mere "fremtidssikkert"; men her og nu er doublespeed godt nok.

3. I værste fald kan man naturligvis ødelægge PC'en. Du kunne jo f.eks. spilde din kaffe i dyret. Men indbygningen er ikke alt for vanskelig, og det er spændende. Så hvis du ikke har alt for mange tomelfingre, synes jeg du skal prøve.

4. Ikke nødvendigvis; men man kan tit finde et godt tilbud på en "multimediepakke" med lydkort, CD-drev, software og højtalere.

5. SVGA er kun delvist standardiseret, og farveantallet afhænger af oplosning og RAMmængde. Det er dog som regel 16 eller 256.

A600-udvidelse

Jeg har nogle spørgsmål omkring min Amiga 600:

1. Hvis jeg køber en RAMudvidelse (1 MB) til min computer, vil jeg så kunne spille spil til A1200, eller er det Kickstarten, der gør forskellen?
2. Kan man skifte kickstarten ud med en ny?

Martin Lyager Nielsen
Mosegårdsvæj 21
7000 Fredericia

CD-drev og lydkort

Jeg er en PC-ejer, der har nogle blandede spørgsmål:

1. Bruger lydkort hukommelse?
2. Kan det betale sig at købe et double eller triplespeed CD-ROM drev?
3. Risikerer man noget ved selv at sætte CDROM drev og lydkort i PC'en?
4. Følger der højtalere med lydkortet, eller skal de købes separat?
5. Hvor mange farver er der på et SVGAkort?

Thomas Møller Jensen
Spattevej 3
9240 Nibe

1. Kickstarten gør i hvert fald den væsentligste forskel. A600 har jo version 2.05, mens A1200 er udstyrer med version 3.0, og der er stor forskel på de to. Noget andet er så, at nogle spil, som godt kan køre med version 2.x; men som kræver mere end 1 MB RAM. Med en RAM-udvidelse vil du altså kunne få dem til at køre; men det gælder ikke for de egentlige A1200-spil.

2. Nej desværre. Man kan ganske vist købe en Kickstartversion 3.1; men den findes kun til A500, A1200, A2000, A3000 og A4000, ikke til A600.

DATABASER I BEVÆGELSE

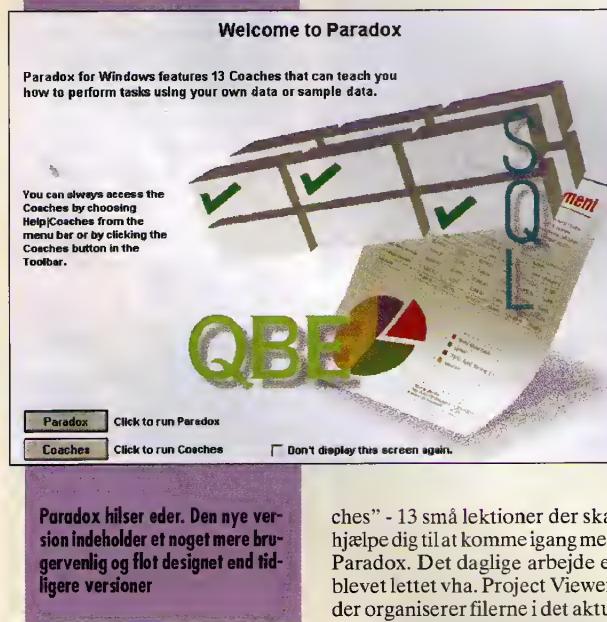
To populære database-programmer er blevet gevaldigt forbedret: Paradox og dBase.

Af Anders Christensen

Når snakken falder på database-systemer til PC'eren, kan man ikke undgå at høre navnet Borland nævnt. Firmaet er kendt for deres professionelle databaser og programmeringsprog, som ligger i den tungere del af skalaen. Nu har "The Upsizing Company" ud-

Perfekte Paradox

Den nye Paradox er heldigvis blevet peppet gevaldigt op siden version 4.5, og brugerfladen er nu langt flottere end tidligere. Brugervenligheden er desuden blevet forbedret med de nye "Coa-

givet populære Paradox i version 5.0. En af de toneangivende databaser til DOS, dBase, er også udkommet i en version 5.0. Sidstnævnte er for første gang nu også at finde i en version for Windows.

ches" - 13 små lektioner der skal hjelpe dig til at komme igang med Paradox. Det daglige arbejde er blevet lettet vha. Project Viewer, der organiserer filerne i det aktuelle katalog, således det bliver langt mere overskueligt at finde de filer man skal bruge. En række ikoner symboliserer nu de forskellige klasser filer, og du kan få information om hver fil med et klik på højre museknap.

Selve databasen er naturligvis også forbedret. Nye felttyper er blevet implementeret, således du nu kan bruge Lange hetal, Klokkeslet, Tid, Fortsløbende tal mm. OLE 2.0 gør det muligt at snak-

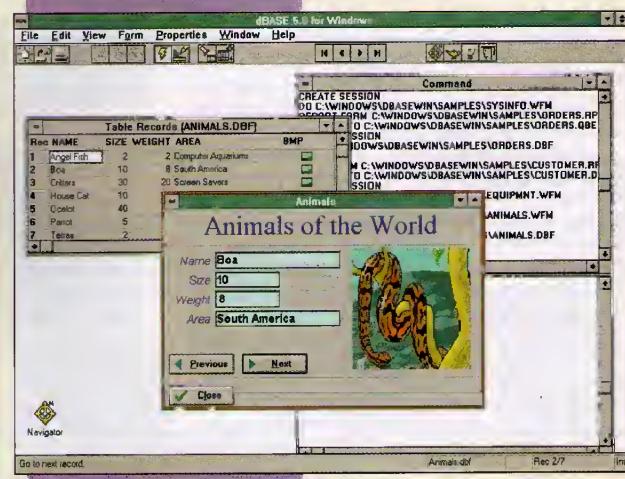
dBASE for Windows er forberedt på det store multimedia gennembrud. Du kan nemlig gemme både billeder og lyd i din database.

med andre typer programmer, som f.eks. MS Word. Du kan nu rette data i Paradox inde fra disse programmer vha. et OLE 2.0 link.

Design af brugerfladen på din database er også forenklet med Integrated Style Sheets, der giver

Et eksempel på en grafisk brugerflade i dBASE. I det daglige behøver man ikke tænke på programmering, relationer, sogenemtede og andre detaljer.

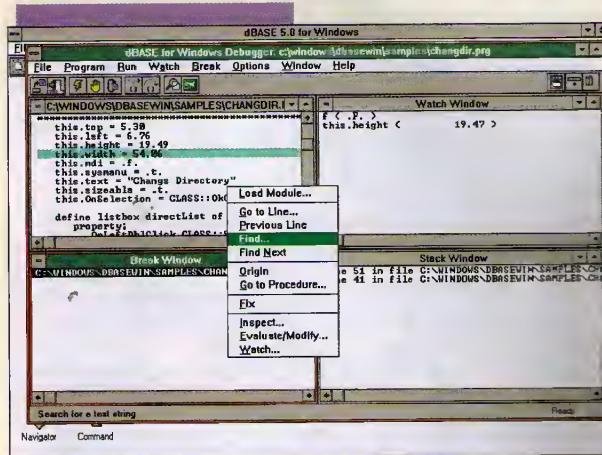
Det betyder ordene:

Felttyper:

I en database gemmes data efter type. Tekst og hetal er de to mest almindelige typer, og typen bestemmer hvad der kan indtastes i det pågældende felt. Man kan f.eks. ikke indtaste tekst i et felt der benytter typen "hetal".

OLE (Object Linking and Embedding):

En metode til at importere og opdatere data fra en applikation til en anden. Således kan man f.eks. redigere sine data i Paradox inde fra MS Word vha. et OLE 2.0 link.

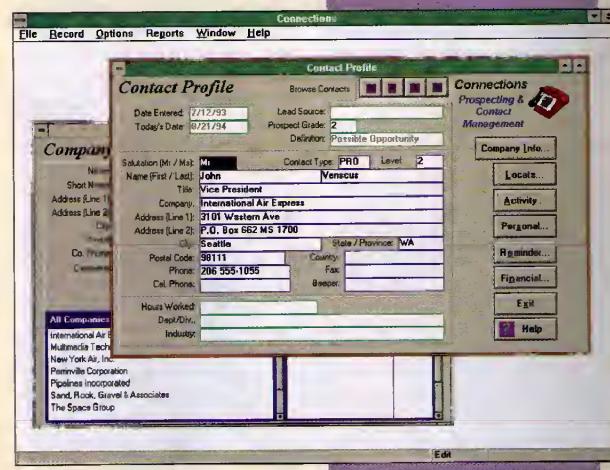
Det omfattende programmerings-sprag i dBASE kommer med en debugger - et værktøj der kan hjælpe dig med at finde fejlene.

Dygte dBASE

dBASE for Windows er et helt ny produkt, for så vidt at den hidtil kun har eksisteret i en version til DOS. Den nye version for Windows er naturligvis kompatibel med de nyeste DOS versioner, dBASE III PLUS og dBASE IV. Nogle funktioner er de samme som findes i Paradox, men dBASE indeholder også det nye Interactive Tutors system. Dette

programmering af sin applikation, er den nye Two-Way-Tools teknologi en enestående nyskabelse der med et slag gør det betydeligt nemmere at lære dBASE indbyggede programmeringssprog. I praksis fungerer det på den måde at kildekode arbejder synkront med de visuelle værktøjer, der benyttes til at skabe skærbilleder. Tegner du f.eks. en streg på din skærm, vil dBASE opdatere din kildekode så

Et eksempel på en færdig database applikation i Paradox. Her har man brugt programmet til at lave en Personlig Information Manager.

er en ny type hjælpefunktion, der giver dig hjælp samtidig med at du arbejder med dine egne data. Du lærer så at sige i takt med at du bygger din database applikation op.

Da programmet på mange måder bygger på muligheden for

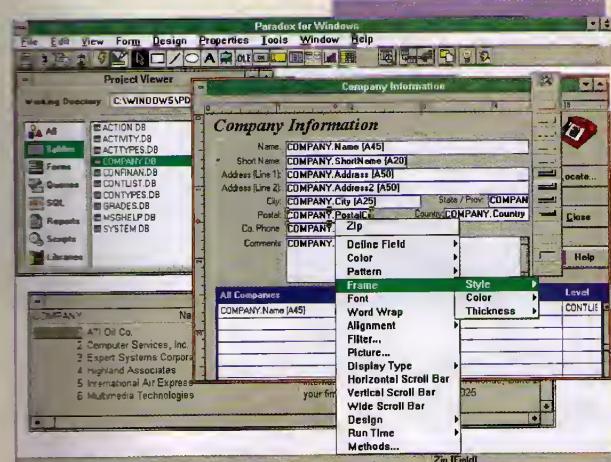
kommandoer for streg inkl. koordinater automatisk indsættes. Ændrer du kildekode vil resultatet omgående blive reflekteret på skærmen.

Programmet er særdeles komplekst, og det objektorienterede programmeringssprog optager

ALT ER RELATIVT...

Både dBASE og Paradox er relationelle databaser, hvilket vil sige at de kan arbejde med flere tabeller af data. Mellem disse tabeller kan man oprette en "åben" forbindelse, så de hente information hos hinanden. Dette system udnytter firmaer f.eks. i forbindelse med andre-databaser. Når en ordre indlober behøver de ikke indtaste kundens navn og adresse. De behøver blot at sætte et mærke ved ordenen, der relaterer til en anden tabel hvor informationen om kunden er gemt. Det bevirker at relationelle databaser kan indeholde langt flere data på mindre plads end normale systemer. Det betyder dog også, at de bliver mere komplekse at lave.

Derfor kan du lave en grafisk brugerflade, som samler de forskellige tabeller der indgår i databasen i ét skærbillede. På den måde mærker den daglige bruger ikke til de relationer der ligger bag overfladen.

da også langt den største del af den medfølgende dokumentation. dBASE er og bliver en af de tungeste databaser på markedet, og dette faktum har ikke ændret sig med Windows versionen. At ridse alle programnets funktioner op er en større opgave, som vi ikke vil beskæftige os med her.

Et SERIØST alternativ

De nye databaser fra Borland er en mulighed som alle der tænker på at investere i database, bør overveje. De er nogle af de mest professionelle og komplekse løsninger på markedet idag, og selvom de primært henvender sig til folk med netværk - altså firmaer - har Borland fået peppet hjælp og brugervenlighed så meget op at private brugere nu får lettere ved at gå i kast med disse mastodoner.

Dette er udviklingsmiljøet i Paradox. Her samler du din database-elementer til det færdige resultat.

FAKTA:

Paradox 5.0
 Kræver 386 processor, 6(8) MB RAM og 15(20) MB fri HD plads.
 Pris: kr. 6125,- Opdatering fra Paradox eller dBASE: kr. 1862,- Opdatering fra anden database unset mærke: kr. 2494,-

dBASE 5.0 for Windows
 Kræver 386 processor, 6(8) MB RAM og 14 MB fri HD plads. VGA skærm
 Pris: kr. 6125,- Opdatering fra Paradox eller dBASE: kr. 1862,- Opdatering fra anden database unset mærke: kr. 2494,-
 Borland, tlf. 48 14 00 01

Et blik ud over en enkelt af de 25 haller. Her ses bl.a. Microsoft, Novell, Lotus og IBM.

Cebit-messen i Tyskland var, som altid, samlingsstedet for alverdens EDB-firmaer - og eksklusivt for Privat Computers læsere kan vi afsløre, at Windows 95 er helt færdig, og klar til salg!

Af Lars Jørgen Helbo

It's CEBIT-time! - Endnu engang havde computerverdenen sat sig selv stævne til verdens største computermesse i Hannover. På Cebit kunne man se alt og alle, som betyder noget indenfor branchen.

Messen kunne i år fejre sit 10 års jubilæum som selvstændig messe. Oprindeligt startede den som en del af industrimessens i en enkelt hal. I år måtte samtlige 25 i brug. Mens andre messer stagnerer, sætter Cebit nemlig den ene rekord efter den anden.

I år kunne man således tælle ikke mindre end 6042 udstillere på 312.234 m². I løbet af de 8 dage blev messen besøgt af næsten 3/4 mill. gæster. Det var ca. 100.000 mere end sidste år. De kom i 365.800 biler. Og inden de gik

igen, brugte de i alt 60.000 km toiletpapir. Derimod solgte messens apotek kun 10 kondomer.

Bill the Great

Blandt de mange mennesker i Hannover var også Microsoft-chef Bill Gates. Han holdt et foredrag om informationssamfundet i år 2005 og den (store) rolle, som Microsoft skal spille i det.

Bill ved, hvor han og vi alle skal hen; men åbenbart var han ikke helt klar over, HVOR han var. Ihvertfald udtrykte han sin tilfredshed med at se så mange mennesker på Comdex (en messe i Las Vegas!).

Reaktionen i publikum var også

lidt blandet. Efter et par minutter faldt den første japaner i øvn. Lidt senere, var der en, der rakte et skilt op. Der stod ALT-F4. Det gennede dog ikke Bill; men Windows reagerede heller ikke altid på brugerens kommandoer.

Derefter fløj han til Danmark, som alle burde vide på nuværende tidspunkt.

Power-PC

IBM, Apple og Motorola havde lejet hal nr. 14 til et særligt Power-PC show. I et parklandsbåd med kunstige planter, og øgte damme viste de tre firmaer den kommende PC-generation.

Hos alle tre firmaer er hardwaren færdig; men IBM og Motorola arbejder stadig med styresystemet. Motorola bruger en særlig udgave af Windows NT. Hos IBM kunne man derimod se en beta-version af OS/2 for PowerPC.

Hvornår de første maskiner fra IBM eller Motorola dukker op i forretningerne er stadig uvist; men det må snart ske.

Microsoft

Verdens største software-firma var repræsenteret syv forskellige

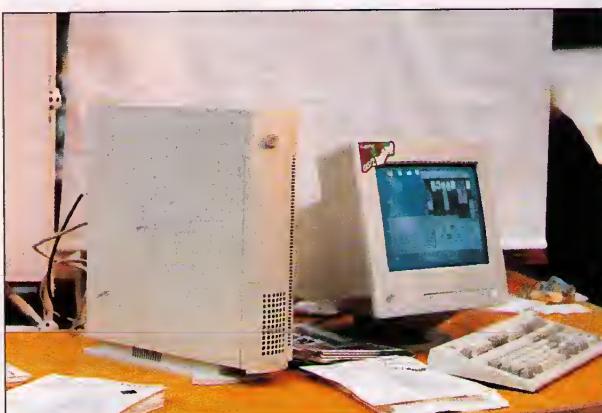
steder. I hal nr. 4 viste man f.eks. "Kunst mod piratkopiering". Den største stand var i hal nr. 2. Her var det Windows 95, som stod i centrum. Der var imidlertid stadig kun tale om beta-versioner.

Men så mødte jeg en anonym mand med et streamer-båndilommen. Det indeholdt Win95-beta på tysk, MS-office 32 bit og Win95 i den fuldt færdige amerikanske version! Altså ingen beta! Den færdige version var i al hemmelighed blevet udleveret til en række softwareudviklere under messen.

Windows95 er altså færdig! Det er egentlig ikke overraskende. I efteråret sagde Microsoft jo selv, at det ville være færdigt til Cebit. Men hvorfor holdes det så hemmeligt? Forklaringen er formentligt, at man vil følge IBM's eksempel, og udgive alle nationale versioner samtidigt. Det har den fordel, at de kan være på samme CD; men det koster naturligvis tid til oversættelse og trykning af manualer. Det kunne også forklare, hvorfor Win95 blev udsat i yderligere 4 måneder, umiddelbart efter udgivelsen af Warp.

Kontor-pakker

Blandt brugerprogrammerne var

En ægte Power-PC fra IBM med styresystemet OS-2 Warp. Desværre vor der ingen oplysninger om pris eller salgstidspunkt.

det kontor-pakkerne der stod i centrum. Dvs. integrerede pakker med tekstbehandling, regneark osv. Novell er nu færdige med deres PerfectOffice. Den består af kendte programmer som WordPerfect og QuattroPro, nu opkøbt af Novell.

Interessant er også StarDivisions StarOffice. Det består af tekstsbehandling, regneark og tegneprogram samt en lang række hjælpeprogrammer, derunder formel-, grafik- og font-editor. Senere på året kommer et databaseprogram til.

Det særlige ved StarOffice er imidlertid, at programmerne er udviklet specielt til denne pakke. Derfor er integrationen bedre end hos konkurrenterne. Det skal også nævnes, at StarOffice som den eneste findes i identiske versioner til både Windows og OS2.

Printer

For nogle måneder siden præsenterede firmaet Lexmark deres nye

laserprintere med 1200 dpi. Vi havde derfor ventet, at de øvrige fabrikanter nu ville gøre det samme. Det var imidlertid ikke tilfældet. Kun Brother har nu flere dpi, ellers var billedet overalt det samme: Standard er 600 dpi, samtidig med at der kommer flere og flere meget billige laserprintere med 300 dpi.

Der er dog en udvikling på vej. Ihvertfald viste den førende laserproducent HP en ny printer med navnet HP5p og en oplosning på 600 dpi. Ifølge firmaets navnetradition må det være første del af en serie, hvor standard er 1200 dpi.

Blikfang er alt

Som sagt var der i år over 6000 udstiller. Det er så mange, at man kun stopper for det virkelig usædvanlige. Det ved firmaerne godt. De finder derfor på det mest utrolige, for at tilkalde sig opmærksomheden.

Der var klovne, der sad og kiggede traurigt ud i luften og en

Blikfang er alt! Her er det Micragrafx' stand. Et helt industrikvarter i ægte pap-mache - selv duen på taget er kunstig, og bag vinduet til højre stad Philip Marlowe og kiggede nervast ud bag gardinet.

Hos IBM handlede alt om Warp. Udeover computere med OS/2 kunne man også warpe i en Star Trek Virtual Reality maskine.

mand, som kastede bananer i grams til folk. Rundt på gangene så man de underligste skabninger: Robotter, bjørne og en mand i Mozart-kostume indsmurt i guld-bronze.

Mange firmaer havde engageret professionelle musik- eller dansegrupper. Der var f.eks. en gruppe,

ne de tre firmaers navne her.

Vanvid og mening

Man kan altid diskutere mening og vanvid i et gigantarrangement som Cebit. Hvert år er der "eksperter" som alvorligt forklarer, at

En nojagtig kopi af en have fra det sydlige Bronx. På den lille sajle midt i billedet, sad et foto af originalen. Man kunne altså overbevise sig om, at alt affaldet lå korrekt. Eneste væsentlige forskel var, at den primitive mand var meget mere sart...

som på melodien "it's so easy..." sang om, hvor nemt det er at arbejde med computere fra Triumph-Adler.

Endelig var der det mere bizarre. Et sted i det sydlige Bronx bor en mand, som har en lille have. Det er kun et par kvadratmeter, men istedet for fliser og buske er haven indrettet med et par paller, lågen fra et køleskab osv. Denne have havde IBM, Motorola og Apple kopieret og opbygget på deres stand. Hvorfor? For at jeg skulle undre mig, skrive om det og næv-

messens nu har nået et omfang, så man hellere må aflyse den. Men næste år bliver messen endnu større og endnu mere uoverskuelig. Det gør den nok også næste år.

Jeg synes dog, der i år var rigeligt mange beta-versioner. Men det skyldes måske, at vi står umiddelbart overfor det helt store gen-nembrud i branchen. Hvis alle viste produkter virkelig dukker op i forretningerne i løbet af året, så bliver 1995 ihvertfald et virkelig spændende år.

FÅ STYR PÅ ØKONOMIEN

En ny dansk programserie til Windows gør dig i stand til at lave kørsels-regnskab, lægge budget, dyrke slægtsforskning og meget mere.

Af Mads Pedersen

I mange tilfælde har man, som bruger, en tendens til at skyde gråspurve med kanoner når det drejer sig om valg af software.

Hvorfor feks. købe et dyrt og avanceret program til at holde styr på videofilmene, privatøkonomien eller lignende små-opgaver? I mange tilfælde vil et simpelt program kunne mere end rigeligt til at dække de behov man har.

En spændende serie af 8 nye programmer for PC-Windows går ind på markedet som: Nemt og billigt på dansk! Alpha programmerne er alle skrevet på dansk med danske menuer og hjælpefunktioner. Alt er nemt opbygget, så det skal være tilgængeligt for enhver - også nybegyndere.

Hold styr på bil-økonomien

Alpha Drive hjælper med at holde styr på de økonomiske ting vedrørende ens bil. Dette kan både være benzinergrnskab, udgifter på bilen og kørselsregnskab.

Benzin-regnskabet udregner automatisk det gennemsnitlige antal kilometer pr. liter og den gennemsnitlige pris pr. km. Hvis man kørerture for andre kan kørselsregnskabet holder styr på op til 25 kunder, og ønskes det kan man til enhver tid få hele regnskabet eller dele heraf udskrevet på printer.

Med Alpha Credit undgår man brækdede tommelfingre og andre ubehageligheder. Programmet holder styr på dine gældsposter,

bankkonti, kreditkort og dit checkhæfte. Optil 25 konti kan styres på en gang, og der er mulighed for 250 posteriger på hvert konto. Alpha Credit kan automatisk indregne gebyrer for hævninger på kreditkort, og man kan bestille kontoudtøg lige så til man vil.

Slægtsforskning og gule lapper

Alpha Family er et slægtsforsningsprogram som kan hjælpe med at overskueliggøre selv de mest snørkede familieforbindelser. I Alpha Family kan man definere familie-led og samle dem til et helt slægtstræ. For hver person kan der indtastes navn, fødselsdato og sted, dødsdato og sted, begravelsesdato og sted og køn og ægtefælle(r). For hver ægtefælle kan der endvidere specificeres bryllupsdato og sted, samt skilsmisses dato og sted.

Det er desuden muligt at indtage andre interessante ting om en person i et særligt notatfelt, ligesom det er muligt at inkludere et billede af personen.

Programmet AlphaNote fjerner rodet med små gule lapper papir på skrivebordet. Istedet får man nu en masse små gule lapper på skærmen - er intet da helligt længere? Ideen bag Alpha Note er ganske udmærket. Man kan skrive små beskeder til sig selv og vha. alarmer få besked, hvis der er noget man skal huske. Der er bare

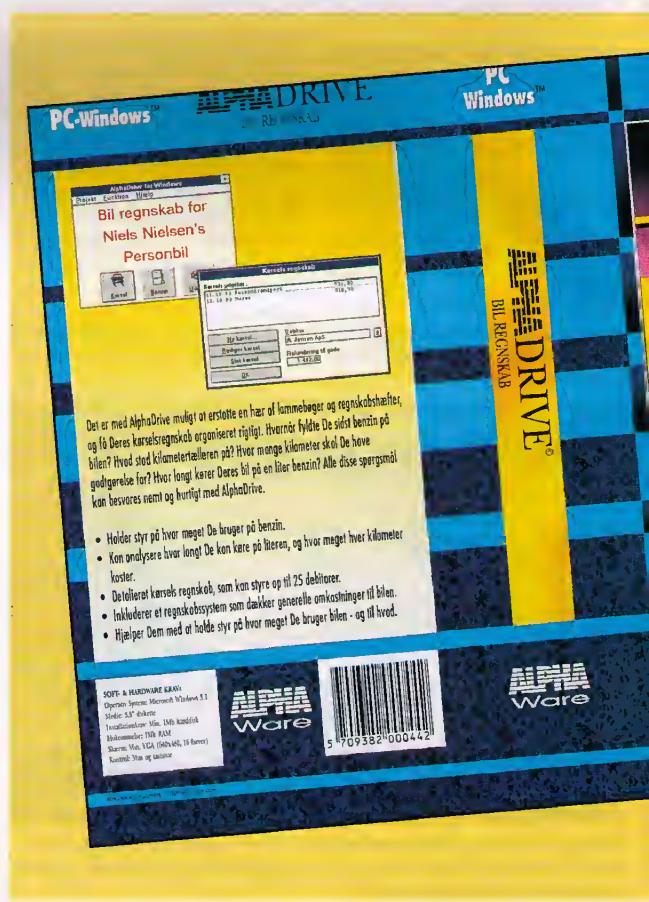
et mindre problem: Alarmerne virker IKKE når computeren er slukket!

Overlad helbrede til computeren

Alpha Care er en hypokonders
mareridt! Der er nemlig tale om
et lægeleksikon som indeholder
information om de mest almin-
delige helbredssproblemer, for-
både børn og voksne. Der er infor-
mation om alle slags sygdomme,
fra forkølelse og halsbrand til
tandpine og ørevoks, samt selv-
følgelig sygdomme af noget alvor-
ligere karakter. For hver sygdom
er der angivet symptomer, tips til
egen omsorg og hvornår man skal
søge lege.

Dette program kan sikkert spare en del opkald til vagtlægen, hvis man da ellers tør overlade sit helbrede til en computer!

Det næste program i serien er Alpha Base. Det er et databaseprogram/kartoteksprogram, som tillader brugeren at definere og oprette egne databaser over alt, ligesom fra frimærker til adresser og videobånd. Det maksimale antal poster er 1000 og det gør programmet stort nok til de fleste kartoteker. Man kan markere enkelte poster manuelt eller gennem søgning, og derigennem opnå meget fleksible udskriftsmuligheder.

Desværre er Søge-funktionen i Alpha Base under al kritik: Søgning kan kun ske på 1 felt af gangen, f.eks. på navnet i et adressekorttekst, og desuden er der IKKE tale om fritekst-søgning. Det vil sige at man SKAL skrive HELE feltets indhold for at finde frem til den ønskede post. Alpha Base er et rigtigt godt program, men desværre gør de elendige søgemuligheder programmet praktisk talt ubrugeligt.

ALPHA BUDGET

Her er programmet som kan hjælpe med hjemmebudgettet. Alle indtægter og udgifter bliver vurderet af programmet som så kan opstilles et årsbudget. Alpha Budget indeholder også en låne-simulator, hvor effekten af et lån kan vurderes. Den kan opstilles og udskrives 3 forskellige diagrammer over indtægter og udgifter, ligesom budgettet kan udskrives for udvalgte måneder eller for hele året. Belast roligt budgettet med 99 kr. og køb Alpha Budget hvis du vil have lidt mere styr på din privatøkonomi - det er alle pengene værd.

Endelig er der Alpha Power, et

program for alle dem som godt kan lide elektronik. I Alpha Power kan man foretage diverse elektronikberegninger efter Ohms lov. Desuden kan man identificere både 4 og 5 rings modstande efter farverne. Måske noget for skolerne, eller den elektronik-intereserede derhjemme.

Konklusion

Alpha-programmerne rammer markedet mellem shareware-programmerne og de professionelle software-løsninger. Programmerne er MEGET nemme at gå til, og opbygningen er indbegrebet af brugervenligheden.

En pris på 99 kr. bør ikke på nogen måde virke afskräkkende, faktisk giver alle programmerne med Alpha Base som en mulig undtagelse, fuld valuta for penge og de er så afgjort gode alternativer til de mere professionelle programmer.

Man kan med rimelighed spørge, hvorfor serien ikke hedder noget dansk, nu når den er LAVET i Danmark. Man kan jo gette på, at den samme serie skal kunne sælges i udlandet, men alligevel. ■

FAKTA:

Alpha-serien består af: Drive, Credit, Family, Note, Care, Base, Budget og Power, pris kr. 99,- pr. stk.

Kræver PC med Windows. K. E. Mathiasen (tlf: 89 44 22 00) anviser nærmeste forhandler.

Alpha-serien til PC Windows er et rent dansk produkt. I serien indgår der bl.a. kortsels-regnskab (billedet), budget, slægtforskning, database og et lægeleksikan. Prisen for et afprogrammerne er rørende billig, kr. 99.

MÅNEDENS HELDIGE ABONNENTER!

I **Privat Computers** månedlige præmie-udtrækning blandt års-abonnenterne har vi nu fundet tre meget heldige vindere - Tænk hvis DU vandt...

Denne måneds vinder har god samvittighed - han arbejder nemlig for den verdens-omspændende organisation SAFE HEX. De har som erklæret mål at bekæmpe virus på computere. Og det gør de godt - så godt, at de indtil videre er 600 medlemmer på verdensbasis.

Bjørn Moritz. 15 år, bidrager med at oversætte tekster for SAFE HEX til tysk. Brian er født i Flensborg, og Kruså er jo ganske tæt ved grænsen, så han burde kunne sproget!

Bjørn går i 9. klasse, og elsker matematik og fysik. Og han glæder sig til fremtiden, for han skal nemlig et år (eller helt nøjagtigt 10 måneder) på High School i USA.

I hjemmet står der en gammel men trofast Amiga 2000, med harddisk og modem. Modemet bruger Bjørn når han skal i kontakt med SAFE HEX eller FIDO-nettet, som er en slags mini-internet.

Hvor er Amiga?

Lige som så mange andre Amiga-ejere, har Bjørn dog svært ved at få øje på Amiga-stoffet i bladet, selvom han er meget glad for de artikler, der trods alt er. "men sådan er markedet vel", siger Bjørn meget fornuftigt.

Bjørn spiller sjældent på sin Amiga, til gengæld bruger både han og faderen i huset computeren til at skrive breve og stile - "vi skal skrive to ud af ti stile i hånden om året", fortæller Bjørn, så printeren bliver brugt flittigt.

Hvis der endelig skal spilles, foretrækker Bjørn strategi-spil, som f.eks. Civilization. Han har i øvrigt ingen søskende, så han har faktisk computeren helt for sig selv - bortset fra faderen altså - "men det var oprindeligt min fars ide, at vi skulle have en computer, så det er helt i orden," forklarer Bjørn.

Gavekortet skal (måske) bruges til et hurtigere modem, og mere hukommelse til computeren. Under alle omstændigheder var Bjørn ikke i tvivl om, hvortil gavekortet skal gå: Nemlig Betafon i København.

Sådan fordeler præmierne sig i denne måned:

1. præmien, et gavekort på kr. 5000: Bjørn Moritz, Fjordvejen 108, 6340 Kruså
2. og 3. præmien, kr. 1000 kontant: Centralbiblioteket, Rosenvænget 17, boks 171, 4800 Nykøbing F, samt Leif Dyhr, Johan Kellersvej 46, 3. th., 2450 København SV

(Vinderne får direkte besked - gaverne kan ikke ombyttes)

LANGT UDE!

Der er næsten ingen grænser for, hvad firmaer finder på af nytteløse produkter - bare for at tjene nogle lette penge...

Af Søren Bang Hansen

Vi lever i en elektronisk "fagre nye verden", hvor kun fantasien (og annoncetbudgettet) sætter grænser for, hvad der kan sælges. Og der er unægteligt sket meget siden opfindelsen af hjulet. Se bare de næste par sider, hvor vi præsenterer et udsnit af 90'ernes uundværlige hjælpemidler...

TOMMELTOT-BESKYTTER

Vi kender det alle: Efter flere timers intens joystick-vriden begynder vablerne at melde sig i skydefingeren. Men nu har et amerikansk firma fundet en løsning: "Thumb Master", den uundværlige beskyttelse for alle seriøse spillere.

Den er tætsiddende og beskytter effektivt modskader i din overbelastede tommeltot. Fås i tre størrelser og syv smarte modefarver - heriblandt selvlysende grøn og "hot pink".

Den eneste mangel, vi kan komme i tanke om ved dette produkt, er at den (i modsætning til tilsvarende præventive produkter) endnu ikke kan fås med smag.

FORSTØRRELSES-BRILLER

Problemer med at få øje på modstanderne, når du spiller computerspil på din monitor? Hvis du ikke har råd til et stort farve tv, så skal du have et par "Magnatel" briller.

En lille drejeknap på siden af stellet regulerer forstørrelsen. Alt, hvad du ser gennem brillerne, kan forstørres op til tre gange, så i teorien kan du forvandle din 14 tom-

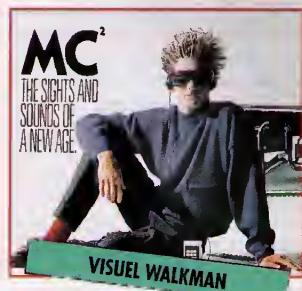
mer monitor til en 42 tommer me-gaskærm.

VISUEL WALKMAN

Musik skal ikke bare høres men også ses. Det kan ske på flere måder - først MTV og nu "MC2". Sidstnævnte er navnet på et amerikansk modefænomen, der nærmest kan beskrives som en mellemting mellem en walkman og et parsolbriller. Du får musikken ind gennem øerne, mens brillerne bombarderer dine forsvarsløse pupiller med udflippede grafikmønstre, der swinget i takt til musikken.

En sidegevinst ved "MC2" er, at den, ifølge producenten, får dig til at se enormt cool og tjkket ud. Så det er bare med at smække noget Enya eller Pink Floyd i kassetten, på med brillen - og farvel onde virkelighed. Det ultimative syretip!

ELEKTRONISK HJERNEVASK

Hvis du går og kæmper med en vinter-depression, så skal du have fat i denne her lille mirakel-boks. Den hedder "Mindvision" - og det

er en elektronisk hjernevasker. Du slutter den simpelthen til din videobåndoptager, og den vil så skrive små opmuntrende beskeder til dig på skærmen - oven i det almindelige tv-billede. "Jeg er lykkelig" skriver den - men teksten står så kort og så u tydeligt, at kun din underbevidsthed når at opfatte den. Et velkendt trick i reklamefilm - og nu kan du altså også blive lykkelig af at se fjernsyn.

FORNÆRMELSER PÅ DÅSE

Hvis du mangler nogen at diskutere med, så er denne maskine måske sagen. Men kun hvis du ikke stiller de store intellektuelle krav til din samtalepartner. Maskinen dur nemlig kun til at udsynge fornærmelser. Den hedder meget passende "The Final Word" - for maskinen får altid det sidste ord. Du trykker på knappen, og den elektroniske stemme siger "Fuck you" eller "You stupid idiot" eller noget tilsvarende.

Dette enestående produkt af det tyvende århundredes Amerika er ikke forbeholdt ensomme masochister. Du kan også med fordel bruge den, hvis du er sur på en eller anden men savner modet til selv at aflevere de magiske ord. Maskiner kan som bekendt ikke dømmes for injurier.

DESIGNER RADIO

Glem alt om små, firkantede transistor-radioer. Hvis du har bare en anelse stil og klasse, så skal du have noget i den her retning: En radio forklædt som mikrofon. I et design fra tiden omkring Anden Verdenskrig - dengang radioen endnu ikke var blevet overhalet af fjernsynet.

"On The Air" radioen kan modtage både AM og FM. Den har

udgang til hovedtelefoner, men folk vil nok glo en ekstra gang, hvis du tager den med i toget. Så kan du til gengæld ignorere dem, og øve dig i at tale i munden på Radiovisen.

STATIONÆR GOLF

Hvad er sjovest ved golf? At slå til kuglen, eller at vade fra det ene hul til det næste? Hvis du foretrækker det første, så er det her måske noget. Her er bolden nemlig ophængt i en nylonsnor, så den flyver absolut ingen steder. Den snurre bare rundt om sin stander, og når den er faldet til ro, kan du slå til den igen. Hvis du gider. Indretningen koster godt 500 kroner, men så slipper du også for at betale for flere smadrede ruder.

TELEFON-BAJER

Et af de bedste eksempler på det seneste årtis teknologiske landvindinger er udviklingen inden for telekommunikation. Og her taler jeg hverken om lommetelefoner eller hybridenet. Nej, det handler selvfølgelig om design. I gamle dage var alle telefoner ens: De lignede telefoner. Det mente tele-myndighederne nemlig var det mest praktiske. I dag ved vi, at en telefon er det eneste, en telefon ikke må ligne. Mangfoldigheden vil ingen ende tage, men den her kunne vi nu ikke stå for. Skål!

SERIØSE SOLBRILLER

Vi har hørt om UV-filtre til beskyttelse mod solens ultraviolette stråler, men det her forekommer nu en anelse overdrevet. Disse briller leveres komplet med metalforhæng, der skærmer dine øjne mod støv, flyvende småsten og (siger reklameteksten) radioaktiv stråling. Alt sammen serveret i en rustik gaveæske med russisk inskription og vistnok mest til at blære sig med - medmindre dit næste feriemål hedder Tjernobyl.

TALENDE KUGLEPEN

Deth her er smart. Du ved nok hvordan det er med geniale ideer. De dukker altid op på de mest ubejlige tidspunkter, når man ikke har mulighed for at skrive dem ned. I badet, i sengen, på cykturen...

Men hjælpen er nær. Denne kuglepen rummer nemlig en skjult mikrofon, der kan optage beskedepå op til 40 sekunder, som kuglepennen så senere kan afspille for dig - takket være en stemmechip, som de kendes fra moderne telefonsvarere.

“Pencorderen” drives af fire små batterier og er elegant udført i rustfri titanium med fornem blækpatrone. Det er altså samtidig en ganske fremragende kuglepen, og det leder mig så til min næste pointe: Hvis man alligevel har en kuglepen med sig, når ideen opstår, hvad i alverden skal man så med en 40 sekunders diktafon? Til gengæld koster den kun 995 kroner.

VILD VANDKANON

Her er så 90'ernes svar på den gammeldags vandpistol. Men tag ikke fejl: Det her er ikke legetøj. Det er et heavy-duty håndvåben for Schwarzenegger-generationsen.

“Super Saturator”, som geværet hedder, er udstyret med en motoriseret, batteridrevet pumpe, der kan levere op til 250 sprøjti i minutet. Den store tank rummer vand til 1800 skud. Og så er der indbygget højtaler, så den lyder som en rigtig maskinpistol.

Med en pris omkring 200 kroner er det et billigt alternativ til en høj-

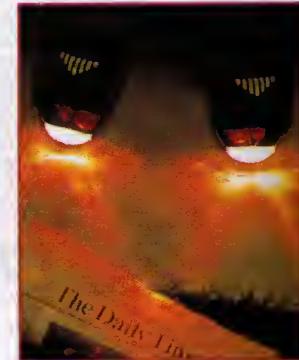
tryksrenser - eller som magtmiddel mod voldelige demonstranter.

LYSENDE SUTSKO

Så er det slut med at støde ind i møblerne og falde ned ad trappen, mens du famler rundt efter lyskontakten under de natlige ture til toilettet, køkkenet - eller hvor du nu begiver dig hen på den tid af døgnet. Hvis du har “Nite-Mates” hjemmeskoene stående ved sengekanten, kan du altid se, hvor du går - forudsat at du altså har husket at skifte til friske batterier.

I tæn af hver sko sidder en kraftig, vidvinklet lommelygte. Kontaktens sidder i hælen, så de tænder automatisk, når du tager dem på. Skoene fås i tre størrelser, og de skulle efter sigende være ret behagelige at have på. Og så ser det jo enormt sejt ud, hvis man tager sig tid til at steppe en lille “flash dance” i mørket.

STUPIDT STRANDSPIL

Måske har du allerede set tv-reklamerne for dette produkt, der mar-

kedsføres, som om det var den største opfindelse siden frisbee. De kalder det “Scatchboard”, men i virkeligheden er det bare en bold og en lille plade, som bolden kan sidde fast på, når man kaster den. Det ser måske spændende ud i en tempofyldt 15 sekunders reklamespot, men der skal ikke megen omtanke til for at indse, hvor højnelamt det i grundener. Spillet har efter sigende solgt ret godt - og er således endnu et bevis på, at alt kan sælges. Også for 130 kroner.

DYRE-STØVSUGER

Hunde- og kattehår er irriterende at have i møblerne, så noget må gøres. En almindelig børste er naturligvis håblost gammeldags i vor moderne tidsalder. Og en almindelig støvsuger er upraktisk - små killinger og hvalpe har det med at forsvinde ind i slangen på ingen tid. Løsningen er “Pet Vac” - en lille fiks, batteridrevet støvsuger. Den er kraftig nok til at tage både hår (dog vistnok kun de løse) og løpper, men alligevel er den så blod og støjsvag, at dyrene ikke lider nogen overlast.

MIRAKEL MOD SKALDETHED

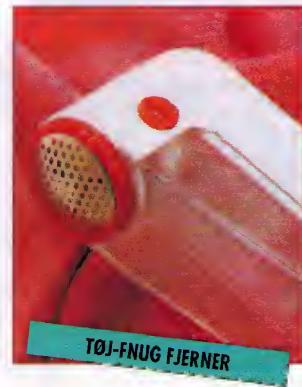
Citat fra postordre-annoncen: "Det er ikke nøjagtigt fastslættet, hvorfor dette mirakuløse middel virker. Vi kan kun sige, at hårcremen bygger på en tophemmelig opskrift, der er blevet vogtet af en familie i Lancashire lige siden 1902. Den har virket på mange, og den kan virke på dig! Håret vender tilbage som på en nysæt græsplæne - det er utroligt".

Det sidste er vi helt enige i.

TØJ-FNUG FJERNER

Det her er lidt af en klassiker. Dimensionen har nemlig været på markedet i adskillige år, hvilket må siges at være ikke så lidt af en bedrift i betragtning af, hvad den gør: Den fjerner nullermænd fra uldne sweaterere. Hvadsiger du? Plejer du at gøre det med fingrene? Piiinligt! Dette batteridrevne vidunder gør arbejdet for dig - og opsamler alle de irriterende fnug i et indbygget magasin. Batterier er ikke inkluderet.

KAN DU GØRE DET BEDRE?

Har du nogensinde set et genialt produkt og tænkt: "Det kunne jeg da sagtens have fundet på!". Eller måske endda: "Det er da for åndsvagt, jeg kunne da finde på noget meget mere nyttigt". Nå, det har du! For nyligt måske?

Så er denne her bog for dig.

KAN DU GØRE DET BEDRE?

NEJ, DET ER IKKE EN REGNEFEJL! PENTIUM TIL 486-PRIS

486DX2-66 MHZ

486DX2-66, 3VBL
4 Mb 72-pins RAM
540 Mb HD, 12 ms.
14" SVGA monitor
VLB skærmkort, 1Mb
Minitower kabinet
VLB HD-controller
3½" floppy-drev
DK 102 t. tastatur

486DX2-80 MHZ

486DX2-80, 3PCI
4 Mb 72-pins RAM
540 Mb HD, 14 ms.
14" SVGA monitor
PCI skærmkort, 1Mb
Minitower kabinet
PCI HD-controller
3½" floppy-drev
DK 102 t. tastatur

486DX4-100 MHZ

486DX4-100, 3PCI
4 Mb 72-pins RAM
540 Mb HD, 14 ms.
14" SVGA monitor
PCI skærmkort, 1Mb
Minitower, 3½" FD
PCI HD-controller
DK 102 t. tastatur
16 bit stereo lydkort
4x CD-ROM drev

PENTIUM 75 MHZ

Pentium 75, 3 PCI
8 Mb 72-pins RAM
540 Mb HD, 14 ms.
14" SVGA monitor
PCI skærmkort, 1Mb
Minitower kabinet
PCI HD-controller
DK 102 t. tastatur

PENTIUM 90 MHZ

Pentium 90, 3 PCI
8 Mb 72-pins RAM
540 Mb HD, 14 ms.
14" SVGA monitor
PCI skærmkort, 1Mb
Minitower kabinet
PCI HD-controller
3½" floppy-drev
DK 102 t. tastatur

6.795 KR. 7.395-10.295-10.495-12.895-

3 års garanti på hårddisk'en

Alle PC'er med Enhanced IDE controller (EIDE) selv om man skulle tro andet p.g.a. vore priser!

Bemærk: Alle Pentium'er leveres med fejlfri CPU,

MULTIMEDIA:

SoundB.16 kompatibel MCD+IDE 860-
SoundBlaster AWE32 2.095-
Gravis UltraSound MAX 1.850-
Teac 4x CD ROM drev 1.650-
NEC 4x CD ROM drev ATAPI 1.650-
OEM 2x CD ROM drev ATAPI 895-
15W højttalere m/stromforsyning 160-
25W højttalere m/stromforsyning 350-
80W højttalere m/stromforsyning 490-
7th Guest 99-
Descent 449-
Dark Forces 449-
Rise of the Triads 449-
Encarta -95 299-
Cinemania -95 299-
Dangerous Creatures 299-

Vi har
CD-ROM-tilføjelser.
mosæt af andet.

HARDDISKE:

Seagate 540 Mb, 14 ms
Seagate 855 Mb, 12 ms

VIRUS-FRI

WD 850 Mb, 10 ms
WD 1.08 Gb, 10 ms

SKÆRMKORT:

ET4000 W32p, 1 Mb, VL
ET4000 W32p, 2 Mb, VL

90%

Stealth64 DRAM, 1 Mb
Stealth64 VRAM, 2 Mb

PRINTERE:

Brother HL-360 Laserprinter
Canon BJC-4000 Ink-farve

2.945-

486 BUNDKORT & CPU'er:

3VL slots, 5&3 Volt, 30&72pin
3 PCI, 3&5v, 72pins, IDE contrl.
Intel DX2-66 MHz 5 Volt
AMD DX2-80 MHz 3 Volt
AMD DX4-100 MHz 3 Volt
Intel Overdrive 100 MHz

SHAREWARE

WinClean 30-
WinTune 2.0 30-
Uninstaller Dos/Win 30-
Heretic (2 HD-disketter) 60-
Descent (3 HD-disketter) 90-
Rise of the Triads (3 HD-disk.) 90-

Upgrader din PC 30-
KOM GRATIS
til nutidens krav!

Lav fejl din gamle 386 om til en rap 486-80 MHz med lynhurtig 32-bit skærmkort
fra de GRATIS 45 dage
ogdeng til Internet

14.4 Baud int. fast modem
14.4 Baud ext. fast modem
28.8 Baud 1344 ext. fast modem 2.150-
Danish brugervejledning
og dansk software medfølger.

2.595 KR.

Vi har garanti på 12 måneder,

så kom ind og få et tilbud!

GigaByte

Vendersgade 9 - 11

1363 Kbh. K

Tlf. 33 33 02 55

...lige ved Nørreport St.

og det gamle grønltorv

Åben 12 til 18
mandag - fredag

Alle priser er inklusiv moms

Forbehold for fejl/ændringer

HER FÅR DU:

✓ Mindre discount

✓ Mere for pengene

✓ Bedre

- og hurtigere -

service

Giv dine disketter

til Røde Kors!

Sælg din tapestreamer!

Slet roligt din back-up!

Få det hele lagt på

CD-ROM

DET ER: PRISER FRA

495 KR.

- hurtigere
- mere sikkert
- fylder mindre

NET PAKKE:

Få dig et netværk -

spil feks. DOOM mod

Alt dette får du:

2 netkort, 10m kabel

2 terminatører

Heretic & Doom i Shw-udgave

NYT PRIVAT COMPUTER BBS

Privat Computers elektroniske opslagstavle, COM-BBS, har fået en gevældigt ansigts-loftning, og mængder af nyt software, som du kan hente med dit modem - helt gratis.

Af Hans Henrik Bang

Hvis du ejer et modem, og har kigget på Privat Computer BBS den sidste tid, har du måske bemærket, at BBS'et har fået et nyt ansigt.

Vi har nemlig udskiftet systemet totalt, således at det eneste vi gørte før vi formaterede harddisken, var nogle enkelte ANSI grafikfiler.

Det nye system

Det nye BBS kører under BBS-programmet Remote Access 2.01, der må anses for at være det førende shareware BBS program på markedet. Det har en hel stribe muligheder, som vi ikke havde med det gamle BBS.

Da Remote Access er et helt andet system end vores gamle, var det desværre ikke praktisk muligt at konvertere brugerfilen fra det gamle til det nye system. Det betyder, at du bliver nødt til at oprette dig som bruger igen, med dermed hørende valg af password osv.

For at få adgang til download, spil mv, skal du være abonnent på Privat Computer. Ikke-abonnerter har kun adgang til postsektionen og download af tekstdokumenter.

For at blive opgraderet, vælger

du punkt A i hovedmenuen, hvorefter du kommer frem til Abonnementstatus-menuen. Her trykker du igen A, og skal nu svare korrekt på de stillede spørgsmål. Det er vigtigt at du har dit korrekte abonnementstal ved hånden. Det er det sycifrede nummer, der står på etiketten bag på dit abonnementseksemplar af Privaten. Nummeret står i anden linie lige under "postbesøget". Når du har indtastet alt dette, bliver du opgraderet indenfor 24 timer til niveau 5000, hvor du kan downloade mv.

Postsektionen

I postsektionen er der sket en hel del ændringer. Vi har omstrukturert postområderne, og tilføjet en mailpakker. Den hedder Silver Express (SX), og ideen er, at du kan ringe op, finde de beskeder du gerne vil læse, bede SX om at pakke dem og downloade dem til dig. Så får du i løbet af ganske få sekunder sendt en pakke til dig.

Så kan du ellers downloade filer, eller hvad du nu ellers skal, mens du er online og derefter logge af.

Når du er logget af, og din tele-

fonregning er holdt op med at blive større, starter du Silver Express Reader (Et program du skal downloade engang for alle) hjemme hos dig selv. Programmet finder selv den downloadede pakke i dit download directory, og starter dig op i noget, der meget ligner en postlæser på et hvilket som helst BBS. Du vælger f.eks. at læse alle nye beskeder, og ved hver besked kan du vælge "reply" for at svare på et bestemt brev. Den store forskel er blot, at her kan du i ør og mag sidde i timevis og tænke over dit svar, og læse de forskellige breve uden at blokere telefonlinien, og betale penge for det samtidigt.

Når du er færdig, har SX automatisk genereret en ny .REP fil, der indeholder dine svar. Næste gang du logger på Privat Computer BBS, går du så igen ind i Silver Express sektionen og vælger upload af pakke. Så uploader du din svarpakke fra før, og har dermed svaret på al posten fra sidst og evt. skrevet nye breve samtidigt.

For at få Silver Express til at fungere, skal du først og fremmest køre fra en PC. Silver Express er nemlig kun til PC. SX består faktisk af 2 forskellige programmer. Dels pakkeren, der allerede er installeret på Privat Computer BBS, og dels læseren, som du skal køre hjemme hos dig selv. Derfor skal du nu downloade readeren, og det gør du lettest inde fra selve Silver Express. Gå ind i postmenuen og tryk X for Silver Express. Nu loades SX, og du trykker derefter X igen for at gå ind i din personlige opstætning af Silver Express. Tryk R for at downloade læserprogrammet (vælg den først tilbuds version). Nu får du

Filområdet

Filområdet er blevet forstørret ganske drastisk, og vi har da også fået koblet CD på BBS'et. Der er nu omkring 200 filområder, med alt hvad hjertet kan begære af utilities, spil og meget andet. Vi har også lagt en hel del ting til spil, til download. Således er der 6 forskellige områder med DOOM-relaterede filer, med alt fra baneditors, til nye WAD-filer og fusoprogrammer, der får dig til at skyde 10 gange så hurtigt. I øvrigt ganske sjovt til at spille mod andre over net eller serielt.

automatisk downloadet programmet.

I resten af opstætningen, kan du så vælge hvilke områder du vil have slæbt til osv. Bemærk også, at du kan benytte 2 forskellige pakkeformater: OPX og QWK.

OPX er et format, der er specielt for Silver Express, mensom har en masse smarte faciliteter. QWK derimod er et standardiseret beskedformat, der benyttes af mange forskellige offlinereadere, som beskedlæsere normalt kaldes. Hvis du derfor allerede benytter et beskedlæser-program, der ikke er SX, skal du downloade QWK pakker, mens du skal downloade OPX pakker, hvis du vælger at bruge Silver Express.

Onlinespil

Indtil videre har vi kun installeret et onlinespil, nemlig det gammelkendte Trade Wars i en ny version. Alle registrerede abonnerter er velkomne til at deltage, og da vi har installeret den nye version er alle nybegyndere, så hvis du skal have en chance for at blive den største, er det et godt tidspunkt at starte nu.

Vi har stadig samme telefonnummer 33 13 20 03, og kører 1200/2400/9600/14.400 baud. Hvis du har nogle spørgsmål, så skriv bare en besked til Sysop.

Vi kan desværre ikke besvare spørgsmål vedr. basen pr. telefon, men har du problemer med at komme ind på basen, kan du skrive til:

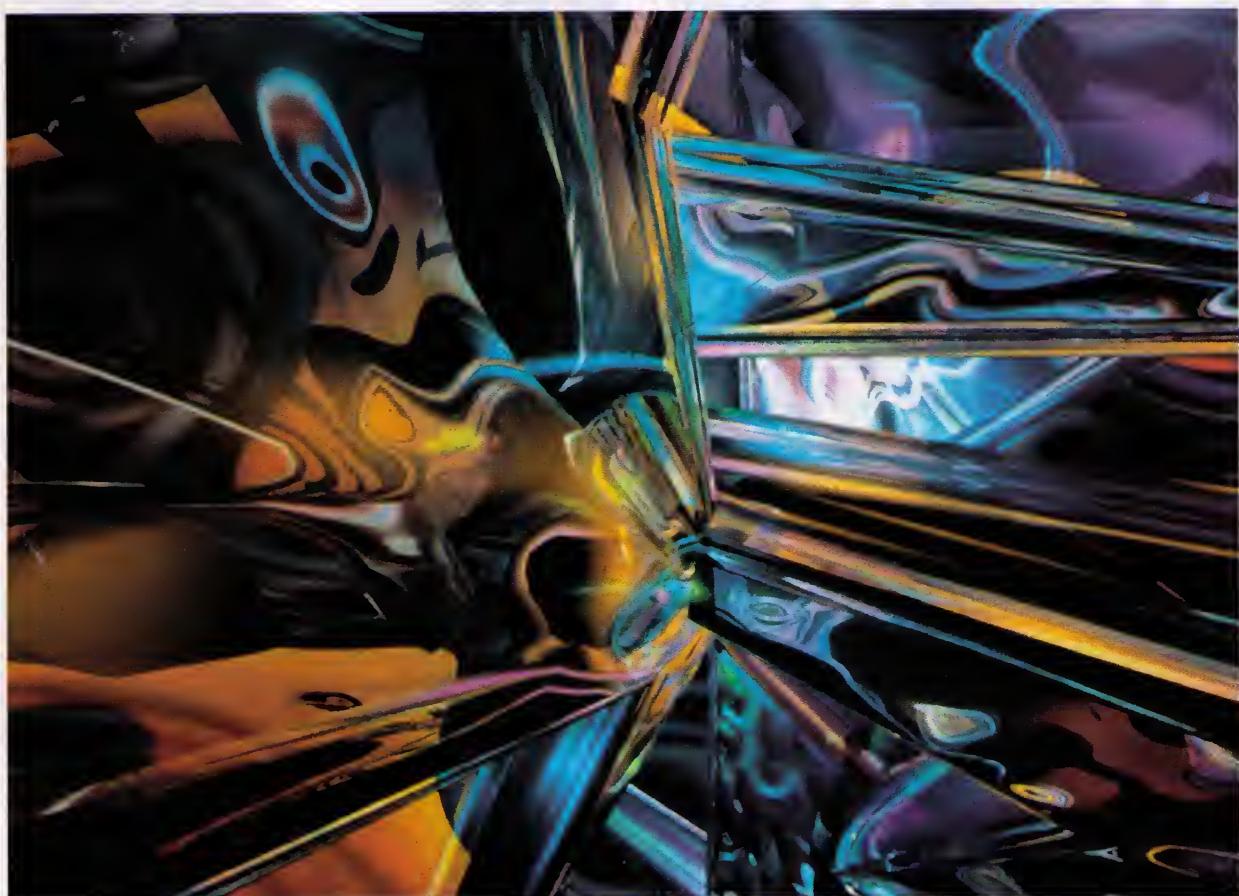
Privat Computer
St. Kongensgade 72
1264 København K.
Mærk kuverten "BBS"

I forbindelse med at vi har lavet et splinternyt BBS-system, er der nu også koblet CD-ROM på systemet. Det betyder, at du vil kunne finde en kæmpe bunke af PC-filer på basen. Ring allerede idag!

COMPUTERGRAFIKKEN

(C) Robert H. Russ, SDSC, 1994

I computer-grafikkens verden vræmmer det med frække fremmed-ord og underlige termer - i denne artikel får du overblik over ordene og hvad de betyder.

Af Bjarne Tveskov

Som så mange grene af databran-chen er den computergrafiske verden fuld føle fagudtryk, tekniske termer og forvirrende firma-navne. Hvad i alverden er Gouraud shading? Hvem er John Lasse

ter og hvad laver firmaet Quantel? I denne artikel kigger vi nærmere på nogen af begreberne og fænomenerne bag de fantastiske billede.

Anti-aliasing er en teknik som udglosser de karakteristiske, "hakkede" linier som ofte opstår i computergrafik når man f.eks tegner en skrå streg ned over skærmen. Anti-aliasing indfører passende farvenuancer i kanten af stregen, som gør billedet mere blødt og påent at se på.

Behavioral animation er i familie med Partikel animation (Se under P) og benyttes typisk når man har brug for at kontrollere en stor flok animerede dyr eller lignende. F.eks blev teknikken brugt i Walt Disney's "Løvernes Konge" til at animere en kæmpe bøffelflok der kommer løbende ned af en bjergskråning.

Her sørgede Behavioral animation, ved hjælp af formler, for automatisk "bøffeladfærd", så dyrene ikke stødte ind i hinanden eller andre forhindringer.

Cyberware er navnet på et firma der fremstiller avancerede skannere, i stand til at digitalisere tredimensionelle objekter som f.eks et ansigt eller en hel person. Anvendes meget i filmindustrien, og blev f.eks anvendt flittigt i Terminator 2 (se under T)

Dybet. James Cameron's undervands actionfilm fra 1989 regnes for en milepæl i computergrafisk sammen-

S A-Z

type af computereffekter som ikke skal bemærkes af publikum, men ikke desto mindre er vigtige for historien.

hæng pga. sekvenserne med det mystiske vandvæsen. Sammenlagt er der kun 70 sekunders animation i filmen, men det tog firmaet Industrial Light & Magic godt otte måneder at producere dem.

E vans & Sutherland var et af de allerførste succesfulde computerfirmaer på grafikområdet. E&S er først og fremmest kendt som leverandør af avancerede flygsimulatorer til det amerikansk forsvar og flyindustrien, men er på det seneste også gået ind i underholdningsbranchen. Den ene af firmaets grundlæggere Ivan Sutherland er kendt som manden der opfandt den

Gouraud shading er en effektiv formel til hurtig lyslægning af 3D objekter, opkaldt efter opfinderen Henry Gouraud. Formlen der bygger på én enkelt lyskilde er en "Quick-and-Dirty" metode til at få en umiddelbar fornemmelse af, hvordan et objekt tager sig ud i 3D. Højend grafiksystemer har ofte denne funktion bygget ind i hardwaren, ligesom visse nyere computerspil benytter teknikken.

Hollywood var opigen nem 80'erne skeptiske, for at sige det mildt overfor computerskabte effekter til spillefilm. Dette skyldtes bl.a. film som "TRON" og "The Last Star-

"Terminator 2"-filmen, med gode, gamle Schwarzenegger i hovedrollen, blev der brugt mængder af avanceret computer-grafik, til bl.a. at animere robotten T-1000 af flydende metal og en atombombe-ekspllosion (billedet). (C) Carole Pictures/Electric Image Inc.

leverandør af specialeffekter til film som Terminator 2, Dybet og Forest Gump. Iovrigt er der tre nye Star Wars film i støbeskeen, som nok er værd at glæde sig til; I de oprindelige Stjernekrigssfilm var 99% af effekterne mekaniske og kun én procent computerskabte - I den nye trilogi er forholdet det omvendte!

Jurassic Park var filmen hvor det brede publikum for alvor fik øjnene op for, hvad det var muligt at skabe med computergrafik. Især den allerde legendariske scene, hvor Tyrannosaurus Rex går til angreb på bilerne. Industrial Light & Magic kunne i '94 genanvende mange af teknikkerne fra Jurassic Park, i forbindelse med produktionen af filmen "The Flintstones".

Takket være computer-teknik og digital tryllyri "møder" Tom Hanks i filmen flere afdøde præsidenter som Nixon og Kennedy, og spiller bordtennis i verdensklasse. (C) Paramount Pictures/Industrial Light & Magic

allerførste hjelm til Virtual Reality brug (se under V).

Forest Gump filmen med Tom Hanks i hovedrollen blev en af 1994's absolut største succes'er, og nomineret til ikke mindre end 13 Oscars. Takket være ILMs digitale tryllyri "møder" Tom Hanks, i filmen, flere afdøde præsidenter som Nixon og Kennedy, og spiller bordtennis i verdensklasse. Tom Hanks' med-spiller Gary Sinise udsættes for en "digital benamputation" og har således ingen ben i filmens sidste halvdel. Filmen indvarsler en ny

fighter" der begge indeholdt flot computeranimation, men som ikke faldt i publikums smag. Men som adskillede af "opslagsordene" i denne liste vidner om, tog Hollywood dog til sidst computeren til nåde, og i dag er det nærmest uten-keligt at lave store actionfilm uden computerens hjælp.

Industrial Light & Magic blev grundlagt af George Lucas i forbindelse med den første Stjernekrigs-film. Selskabet, hvis navn til at begynde med mest var ment som en joke, udviklede sig til Hollywood's mest anerkendte

Morphing kommer af ordet metamorfose, der betyder forvandling. "Black or White"-videoen med Michael Jackson betød startskudet for en veritabel Morph-bolge, hvor snart sagt hveranden reklame indeholdt mere eller mindre vellykkede morph-effekter. Den opsigtsvæk-kende Jackson-video er iovrigt blevet beskrevet som "kostende 10.000 dollars i sekundet, men hver en cent værd"

NASA (National Aeronautic and Space Administration) Det amerikanske rumforsknings-agentur har på mange områder været pionerer indenfor praktisk anvendelse af computersimulationer og lign. Bla var det NASA som midt i firserne skabte et af de allerførste praktisk anvendelige Virtual Reality system.

Karakter animation er et af de hurtigt voksende områder indenfor animation, og bruges til at generere figurer og syntetiske skikkelses. For i tiden var det besværligt og yderst tidskrævende at lave karakteranimation, men idag findes der software der kan overtage meget af det sure arbejde.

Lassetter med fornavnet John er navnet på computeranimationens "Godfather". Sammen med firmaet Pixar har han skabt en række fantastiske kortfilm som "Luxo Jr." og "Red's dream". I 1989 vandt John Lasseter som den første nogensinde en Oscar for en computeranimeret film, nemlig "Tim Toy". Lassetter og Pixar arbejder i øjeblikket sammen med Disney-koncernen på den første 100% computeranimerede spillefilm.

Objekter kaldes de genstande man skaber i modelleringssdelen af sit 3D program, hvilket typisk sker via en såkaldt Wireframe (træmodell). Disse objekter kan man give forskellige farver, overflader osv. og kan derefter animeres. Til sidst skal de færdige billeder beregnes og tegnes på skærmen (rendering), hvilket kan tage lang tid (timer, dage, ja sågar uger eller måneder!).

Partikel animation er en teknik, der gør det relativt simpelt at animere et stort antal objekters bevægelser efter en række fælles matematiske regler. Meget velegnet til efterfølging af fænoener som f.eks. ild,

regn, fyrværkeri eller en fygende snestorm. Popgruppen Pet Shop Boys benyttede partikelanimation i den meget velykkede video "Liberation", lavet med Wavefront software på tre uger af Londonfirmaet Soho 601.

Quantel hedder firmaet som laver Paintbox'en, der er et af de mest brugte computersystemer til 2D tegning og animation. Paintbox'en anvendes ofte til avanceret retouchering af reklamefotos, til reklame og indenfor TV verdenen. Besøger man TV-Byen i Gladskæse, vil man støde man støde på mange Paintbox systemer.

Ray-tracing er en af de mest avancerede metoder til beregning af computerbilleder. Som navnet antyder går teknikken ud på at følge lysstrålernes vandring gennem en scene, hvilket giver en meget realistisk gengivelse af reflektioner, skygger osv. Da dette skal gøres for hver eneste punkt i billedet, er Ray-tracing sædvanligvis en særdeles lang-sommelig affære.

Silicon Graphics kommer man ikke uden om, når vi taler computergrafik. Firmaet som holder til i Mountain View i Californien, og har nærmest monopol som leverandør af kraftige grafikcomputer til TV og filmindustrien. Laver alt fra INDY desktop systemer til verdens pt.

Filmen "The Flintstones" kunne i '94 genanvende mange af computer-grafikken fra Jurassic Park, fra bl.a. den legendariske scene, hvor Tyrannosaurus Rex går til angreb på bilerne.

hurtigste grafiske computer; ONYX Reality Engine2.

Terminator 2 filmen med gode gamle Schwarzenegger i hovedrollen, er en ubetinget filmklassiker mht. til nyskabende effekter.

Den nádesløse T-1000 robot af flydende metal, var en teknologisk tour-de-force for Industrial Light & Magic. Faktisk var det fra starten meningen at T-1000 robotten skulle have været af glas istedet for krom, hvilket dog hurtigt viste sig at blive for krævende en opgave.

Ikke desto mindre måtte ILM investere over 3.5 mio dollars i hard- og software for at realisere filmens fantastiske effekter. Hasta La Vista, baby...

USA er så absolut stedet hvor det sker på computerfronten, men vidste du at frankmændene også er ret skræppe til computergrafik? Feks var serien om de mystiske "Quarks" der blev vist i DRs "Trolldspejlet" fra Frankrig. England er også godt med, især når det drejer sig om grafik til TV og reklamer. Efter sigende står der over 300 Silicon Graphics computere i Soho, Londons mekka for TV-produktion. Herhjemme laver både DR, TV2 og Nordisk film flot grafik til TV, men mht. computereffekter i spillefilm må Danmark betegnes som et u-land.

Virtual Reality eller "Næsten virkelighed" (eller bare VR) er teknikken, der

gør det muligt så at sige at "træde ind i computerens univers". Ved hjælp af en hjelm med to små LCD farveskærme, en elektronisk "Datahandske" og en kraftig computer opnår man illusionen af at bevæge sig rundt i en 100% syntetisk computerverden.

Indtil nu har Virtual Reality udstyr været meget dyrt, men de første VR-hjelme til hjemmebrug er så småt ved at komme på mar-

terfirmaet XAOS Tools laver software til bl.a. TV-branchen i form af effektprogrammet Pandemonium og Title programmet til avanceret tekstning.

Ydeevne kan man aldrig få nok af når man arbejder med computergrafik.

(© The Walt Disney Company)

Partikel animation er en computer-grafisk teknik der f.eks blev brugt i Walt Disney's "Løvernes Kunge" til at animere en kæmpe bæffeflak der kammer labende ned af en bjergskråning.

kedet. Her ses det engelske Virtuality system, der fortrinsvis anvendes til spil.

Som en af branchens pionerer Ed Cathmull udtrykker det; "For 20 år siden tog det 45 minutter at beregne et billede. I dag har vi computere som er flere hundrede gange hurtigere, men det tager stadig 45 minutter!"

Waldo er en betegnelse for en teknik til overførsel af bevægelsesdata fra en person til en computerskabt figur. Teknikken, der også går under betegnelsen "Motion Capture", er iøvrigt opkaldt efter den første figur som blev skabt med denne teknik til The Muppet Show.

På billedet ses et eksempel på anvendelsen af "Waldo" teknikken i form af den computerskabte "Dynamation Man". I højre hjørne af skærmen kan man skimte skuespilleren, som via en række sensorer overfører sine ansigtssudtryk og armbevægelser til computerfiguren.

Waldo er en teknik til overførsel af bevægelse fra person til computerskabt figur. I hjørnet skimtes en skuespiller, som via en række sensorer overfører sine ansigtssudtryk og armbevægelser til computerfiguren.

XAOS (udtales "Kaos") er et firma fra San Francisco, der er velkendt for deres helt specielle, organiske stil mht. computeranimation. De er bl.a. firmaet bag de smeltende tal i MTVs amerikanske top 20 show, og mange af effekterne i "Manden med plæneklipperen". Dat-

Zzzzzz. Håber ikke duer falder i søvn endnu...? Iøvrigt kunne jeg jo heller ikke så godt kalde artiklen for "Computergrafikkens A-Y" vel? ■

CD-ROM DREV: SKAL DET VÆRE NU?

**Hold øjne og ører åbne, når du skal købe CD-ROM drev.
Læs straks videre...**

Af Claus Leth Jeppesen

CD-drev er efterhånden ved at være hvertmandsøje, hvilket dels skyldes de lave priser, samt det faktum at CD-drev i dag har mange anvendelsesmuligheder.

Det betyder dog ikke, at du kan være mindre på vagt, når du skal ud og købe CD-drev, da der stadigvæk er nogle minimumskrav, du bør være opmærksom på.

For det første bør du sikre dig, at det drev du køber, minimum er et double-spin drev. At drevet er et double-spin drev betyder blot, at CD'ens omdrejningshastighed er dobbelt så stor som de første CD-drev på markedet (single-spin drev). I praksis betyder en højre omdrejningshastighed, at CD'ens data aflæses hurtigere, og for et double-spin drev betyder dette en overførelshastighed på omkring 300 kb. pr. sekund. Og så vil du være i stand til at afspille stort set alle markedets spil, og i en acceptabel hastighed.

Dernæst bør du undersøge om CD-drevet skal bruge en IDE- eller SCSI-controller. Til ICD-310 følger der en IDE-controller med i prisen. Hvis du i forvejen har en IDE harddisk controller, er det ikke sikkert, at du får brug for den, men for begyndere er det ofte nemmere at bruge den medfølgende controller, hvis der vel at mærke er plads i computeren. Du bør være vide, at controllerne ikke altid indgår i CD-drevets pris. Til gengæld kan det være, at f.eks. dit soundblaster-lydkort er i stand til at fungere som controller.

Til sidst bør du checke om drevet er XA og multisession kom-

Med Bluepoints ICD 310-CD-drev kan du styre musik-CD'er direkte fra front-panelet.

patibelt. Desuden er det også ønskværdigt, at drevet kan læse Kodaks Photo-CD format, såfremt du gerne vil manipulere i billedfiler.

Musik på dit CD-drev

Det deradskiller Bluepoints ICD-310 drev fra de fleste andre CD-drev, er de ekstra funktioner på frontpanelet. Der er normalt ingen grund til, at et CD-drev ikke også skal kunne fungere som en ganske almindelig CD-musik afspiller. Det eneste det kræver, er at du kan videreføre lydsignalet fra CD'en indi en højtalér/forstærker. På de fleste CD-drev kræves desuden et program, der kan afspille musikken. Det er imidlertid ikke

nødvendigt at bruge software på Bluepoints ICD-310 drev, idet drevet er forsynet med en playknap.

Du kan altså nøjes med at sætte din musik-CD i og trykke play, lige meget om du befinder dig i DOS eller Windows. Trykkes der på playknappen under musikafspilling, fungerer den også som pauseknap.

På CD-drevets frontpanel findes også Next og Previous knapper, med hvilke du efter behag kan blæde frem og tilbage imellem musiknumrene.

Hvad kan et CD-drev bruges til

I kraft af en CD's store lagermæssige kapacitet, er det oplagt at gå ud og anskaffe sig et par Public Domain CD'ere, der byder på alverdens spil, hjælpeprogrammer, billeder og lyd. I den forbindelse kan Bytes' Public Domain CD med den tilhørende bog, der beskriver hvert enkelt program i detaljer, varmt anbefales den seriøse computerejer. Det har været hensigten på denne CD udelukkende at udvælge 'Public Domain diamanter', som de bedste PD-programmer kaldes i bogen.

På spidsiden udkommer flere og

flere spil efterhånden også udelukkende på CD. Det betyder, at spillene kan tillade sig at fyldte mere, hvilket igen betyder flottere grafik (MPEG animationer), mere digitaliseret tale, samt bedre lydeffekter. Det er dog ikke gået op for alle spilproducenter, idet mange CD-ROM spil ikke adskiller sig væsentligt fra den tilsvarende disketteversion.

I takt med at det fremover bliver billigere og billigere at skære sin egen CD, bliver mulighederne for at bruge CD'en som backup-medie også interessant. Ville det eksempelvis ikke være rart at have en backup af HELE sin 540 MB harddisk på en CD for kun ca. 100-200 kr.?

Konklusion

Bluepoints ICD-310 drev lever op til alle de krav du kan stille til et doublespin-drev i dag. Prisen er måske en lille smule højere end andre drev af denne art, men til gengæld får du også play, previous og next knapperne med i købet.

Selv installationen tog den medfølgende installationsdisk sig af, og alle nødvendige kabler og skruer fulgte med.

Hvis du holder af musik til arbejdet kan Bluepoints ICD-310 anbefales.

FAKTA:

"Secret Recipes For The Serious Code Chef Osborne"
Af Craig Menefee, Lenny Bailes og Nick Amis
(Public Domain CD-ROM)
Pris kr. 469,-
Forhandler: Arnold Busck
Bluepoint IDC-310, double-speed CD-ROM drev
Pris kr. 995,-
UCA, tlf.: 48 14 24 70 oplyser nærmeste forhandler

Læserservice 58

**CYBERCOM BBS
NU PÅ INTERNETTET !!!**

Prøv Danmarks vildste BBS!

Vi har:

- Internet adgang til fast lav pris
- Mulighed for E-mail adresse
- Adgang for nye Fidopoints
- 16 linjer med 28800 Bps modem
- 10 gigabyte filer(Erotik, utils, drivere, spil, updates, cheats og løsninger.)
- Online konferencer
- Stjerne nummer med omstilling
- Gode tilbud fra vores forretning
- Online bestilling af varer

CYBERCOM

Falkoner Allé 16 2000 Frederiksberg
Tlf 31 23 09 60 Fax 33 25 06 25
BBS 33 25 15 45

Læserservice 61

Media-X

	HARDWARE
Iron Cross	399,- Acer Dual CD-ROM 999,-
The Lion King	269,- Mitsumi 3X IDE CD-ROM 1.695,-
Aladdin	269,- Mitsumi 4X IDE CD-ROM 1.795,-
Colonization	399,- Plextor 4X SCSI CD-ROM 4.195,-
Desert Strike	349,- Plextor 4X SCSI Extrem 6.295,-
Aces of the Deep	429,- Sony 4GB OAT SCSI Int. 7.295,-
Dawn Patrol	429,- Conner 2GB DAT SCSI Int. 6.345,-
PC-CD	349,- Conner 4GB DAT SCSI Int. 7.845,-
Lemmings 3	349,- Precision 3.5" MFZHD v/100.400,-
Wooduff	449,- Dyson 3.5" MFZHD v/100.600,-
Kings Quest VII	399,- Sound Blaster AWE32 ..... 2.195,-
Nochropolis	429,- Sound Blaster WaveBlaster 2.0 ..... 1.329,-
Kyrranda 3	449,- SyQuest 270MB EIDE Int. 3.795,-
Under a Killing Moon	429,- SyQuest 270MB SCSI Int. 3.795,-
Cyberia	449,- SyQuest 270MB Cardridge 675,-
Descent	399,- WO 420MB EIDE 9MS 1.559,-
Premier Manager 3	349,- WO 850MB EIDE 9MS 2.275,-
Little Big Adventure	499,- WO 1200MB EIDE 9MS 3.599,-
Gulty	449,- Segata 1052MB SCSI SCS 4.795,-
Wings of Glory	449,- CD4 210 + Video Modul 5.995,-
Dark Forces	399,- GameWave 32 Lydkart 799,-
Oper. Body Count	349,- Lubtex 800 Højtalster 599,-
Alien Olympics	299,-
Alone in the Dark 3	399,- FX2000 Joystick 299,-

Alle priser er inkl. moms. Der tages farbeforhold for prisændringer
Ring på Telefon: 42-45 05 77

Læserservice 63

**Bøger og software til
PC og Amiga**

PC Assembly Language Games
Programming 298,- kr.
Secrets of Frontier Elite 158,- kr.
Stereogram Workshop 298,- kr.
CD-ROM Workshop 398,- kr.
Photo CD Workshop 368,- kr.
PC Underground 398,- kr.

Ring, skriv eller fax efter vores prisliste
med over 100 bøger og mange programmer

Sall Data

Borgergade 44
DK-8450 Hammel
Giro 478 87 29
Tlf + Fax 86 96 51 33

Læserservice 59

CD-ROM TITLER

3-D Body Adventure	495,-	Hot Pics! (X-rotted billeder)	95,-
3-D Dinosaur Adventure	495,-	Klik & Play (Væg dine egne spil)	445,-
3-in-1 (CICA, spil & billeder)	79,-	Linux Develop. Resource (3 CD)	295,-
A Taste of Erotica (ampler)	95,-	Microsoft Encarta 1995	495,-
Aladdin Activity Center	395,-	Multimedia Kickoff på dansk	195,-
Animal Safari (Discovery)	395,-	NHL Hockey 95	445,-
Asian Hot Pics! (X-rotted billeder)	95,-	Overload Trix 95 (3 CD)	195,-
Books 3.0	495,-	PC Technician (Romsætt)	245,-
CICA Windows febr. 95 (2 CD)	145,-	QRZ! Ham Radio, Vinter 95	195,-
Clip Art Cornucopia (Wolnut)	245,-	Somontho Private	99,-
Clipart Warehouse (Chestnut)	125,-	Symphony Buils Interactive 2	495,-
Denish Girls Uncovered	195,-	Sherlock Holmes Detective 3	295,-
Dork Forest (LucasArts)	595,-	Simbol Jan. 95 (2 CD, Wolnut)	295,-
Dot-Poller multi-mediakatalog	39,-	Superware ShareWare	79,-
Dominator 1.5 edition	69,-	The Dream Machine	445,-
Dominator 2	79,-	US Navy Fighters	595,-
Domovine Developers Kit Vol. 1	95,-	WAY Sound Effects	195,-
From Denmark With Love Vol. 1	95,-	Wings of Glory	445,-
From Denmark With Love Vol. 2	95,-	X Wing Collection (LucasArts)	545,-

DATA-PALLE A/S

BESTIL PÅ TELEFON 9818 8989

ÅBNINGSTIDER MAN-TORSdag: 12-17.30, FREDAG 12-18

Læserservice 62

2,5" > 3,5" Harddisk installationkit	190,00
3,5" Disk DD NN (3,00/stk.) pr.100	270,00
3,5" Disk HD NN (3,50/stk.) pr.100	315,00
3,5" Diskdrev A-500 intern	575,00
3,5" Diskdrev extern m. bus/afbryder	635,00
Competition Pro 5000 joystick	150,00
Competition Pro Star-mini joystick	170,00
Scandoubler 4000	1520,00
Ramudvidelser til Amiga	fra 345,00
Støvlæg, røgafvaret A-500/600/1200	45,00
Stromforsyning til A-500/600/1200	550,00
Kickstart v.1.3/2.0/4.0/2.05 ROM-kreds	fra 355,00
Kickstart 3.1 A-500/2000	460,00
Alfa Power Controller til AT-HD	1210,00
Blizzard 1230 50Mhz 0/0MB	ring
Maxtor 3.5 AT-HD:540 MB/1525,- 850MB/2085,-	
Imomega 200 Tapestreamer: 1085,-	
Aztech dual speed: 990,- Mitsumi FX400: 1880,-	
486DX 2X-66/4MB/540MB SCSI skærm: kr.7906,50	
Epson Stylus 800 printer: kr. 2300,-	
og mange andre produkter - ring efter vor prisliste	

ABSALON DATA

Vangedevej 216A - 2860 Søborg

Tlf.: 31671193 FAX: 31671197

Ma. - Fr.: 14 - 18 Lø.: lukket

Forbehold for udsogte varer og trykjej - Priser pr. 29/3-95

Læserservice 64

ShareWare & Pc èr

Pc 486/66MHz - 420MB Harddisk 4MB Ram

3,5" Diskdrev - Mouse - SVGA Grafikkort

AT/IO Controller - Minitower - DK Tastatur -

14" SVGA Farvemonitor

Kun 7.195,- krone

Ring for at høre dage fra tilbud på en PC èr

Vi har Multi-Media PC èr, Printere & Modems m.v.

Vi yder naturligvis Garanti og Hotline, også efter

ShareWare & Public Domain

Vælg fit mellem 2100 PC-programmer

Fra 17,00 kr. pr. diskette fyldt op med

programmer. Frit valg fra vores store

Katalog

Vi har alt inden for EDB

Ring for mere information / Tilbud

Vi sender også til hele Danmark

SysOp Data 75 80 37 37

7173 Vonge

Læserservice 60

**LAV DIT EGET
T-SHIRT TRYK etc.**

Verdensnyhed!
Professionelt resultat!

Tekstiltrykspapiret
til farvekrudt, fedtfarver, tusch.

Ink-Jet eller Matrixprinter

Farve i printeren giver farve i trykket.
Kun sort? Mall!

Privat • Forening • Skole • Virksomhed

Ring eller fax for yderligere information

Tlf. Int. +45 4015 3603

Fax Int. +45 4015 5620

PrintPromotion AB
Box 4107, S-203 12 Malmö, Sverige

Læserservice 65

**AMIGA
NEWS!**

SPEEDUP CD+HD

• Der går Amiga 600, Amiga 1200 eller Amiga 4000's interne harddisk-controller ATAPI og enhanced IDE kompatibel.

• Med SpeedUp CD+HD er der muligt at tilslutte op til 4 enheder på den interne harddisk-controller.

SpeedUp CD+HD giver automatiske opslag på op til 7 gange den normale højde.

• SpeedUp CD+HD har det unikke tilslutte Enhanced IDE og ATAPI CD-ROM drev på den interne harddisk-controller. Tape-streamer support under udvikling.

• Ved brug af SpeedUp CD+HD på Amiga 600 eller Amiga 1200 sammen med CD-ROM drev, 3,5" harddisk og 340MB/540MB ocellearkter, skal man være i besiddelse af en 4,5A strømforsyning og et 3,5" harddisk-indlæg.

SpeedUp CD+HD har det unikke tilslutte Enhanced IDE og ATAPI CD-ROM drev på den interne harddisk-controller. Tape-streamer support under udvikling.

• Ved brug af SpeedUp CD+HD på Amiga 4000 sammen med CD-ROM drev, 3,5" harddisk og 340MB/540MB ocellearkter, skal man være i besiddelse af en 4,5A strømforsyning og et 3,5" harddisk-indlæg.

SpeedUp CD+HD har det unikke tilslutte Enhanced IDE og ATAPI CD-ROM drev på den interne harddisk-controller. Tape-streamer support under udvikling.

• Ved brug af SpeedUp CD+HD på Amiga 4000 sammen med CD-ROM drev, 3,5" harddisk og 340MB/540MB ocellearkter, skal man være i besiddelse af en 4,5A strømforsyning og et 3,5" harddisk-indlæg.

Acceleratorkort

Blizzard 1220 til AT/200, 26,5 mhz 68020 ocellet, med 4 mb ram

Blizzard 1230-III til AT/200, 50 mhz 68030 ocelletoriker med 50 mhz

68862, redline ur og plads til 32 mb 72 pin SIMM ram

CyberStorm til A4000, 40 mhz 68040 CPU med MMU og FPU

CyberStorm til A4000, 50 mhz 68040 CPU med MMU og FPU

CyberStorm Fast SCSI-II controller

CyberStorm I/O modul (Fast SCSI-II controller, Ethernet, serial, port)

FastLane 23 fast DMA controller til Amiga 4000

CyberVision64 grafikkort med 2 mb video ram (A3000/A4000)

CyberVision64 grafikkort med 4 mb video ram (A3000/A4000)

Ved CyberVision64 grafikkort præserves

Harddisk

408 mb 3,5" Master enhanced IDE harddisk (Demomodel)

545 mb 3,5" Seagate Fast ATA harddisk, dopris pr. 28.03.95

855 mb 3,5" Seagate Fast ATA harddisk, dopris pr. 28.03.95

1080 mb 3,5" Seagate Fast ATA harddisk, dopris pr. 28.03.95

Kit til montering af 3,5" harddisk i Amiga 1200

Kit

Kit

Scanner

Epson GT-6500, 600 dpi fladt scanner inkl. kabel til ImageFX

699,-

Der henvises til vores salgs- og leveringsbetingelser. Priser inkl. moms

Fax: 56 63 21 77 * Telefon 40 11 01 00 * Telefon 56 63 22 77

Sendes
ufrankeret
Modtageren
betaler portoen

audio media as
+++ 1003 ++
St. Kongensgade 72
1045 København K

LÆSERSERVICE

Vil du høre mere fra vore annoncører så send
COM 5/95 kuponen - portoen er betalt.

Firma:

Navn:

Stilling:

Adresse:

Postnr./By:

Tlf.nr.:

JA, jeg vil meget gerne modtage mere information fra de annoncører, hvis LÆSERSERVICE nr. er: (sæt O om) COM 5/95

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	32	33	34	35	36
50	51	52	53	54	55	56	57	58
59	60	61	62	63	64	65	66	67

Evt. demo/bestillingsdiskette PC Amiga

3 uger efter udgivelsen sender vi dit navn videre til annoncørerne.
Har du ikke indsendt laserservicekuponpen inden de 3 uger, må vi bede dig
om selv at tage kontakt med annoncørerne.

LÆSERSERVICE

Du skal udfylde kuponpen for at få kontakt med de annoncører, hvis produkter du er interesseret i. Skriv navn, adresse og evt. firma på kuponpen.

Sæt O om de Læserservicenumre som refererer til de annoncører, du ønsker information fra. Nummeret finder du ved annoncørfortegnelsen på omstændende side. Når vi har modtaget kuponpen, sørger vi for kontakten mellem dig og firmaet.

JA TAK! Jeg vil gerne have et abonnement på:

Privat Computer 11 numre (1/1 år) for kr. 387,50
 Privat Computer 6 numre (1/2 år) for kr. 217,50
 Jeg vil gerne starte mit abonnement fra og med
nr.   /19

COM 5/95

Andet:

JA TAK! Jeg vil have en samlemappe til 1/1 årgang
(11 udgivelser) af Privat Computer til kr. 69,50 incl. porto.

Navn:

Adr.:

Postnr./by:

For alle tilbud gælder, at der skal betales ekstra porto for forsendelser til Grønland og udlandet.
Kuponpen sendes i frankeret kuvert til: audio media as, St. Kongensgade 72, 1264 København K

LÆSERSERVICE

Læserservice

Side

1	Betafon	2-3
5	Computer Business Center	15
17	Creative Labs	68
11	Den Blå Butik	33
7	DenniTech	21
4	Diamond Data	14
14	Gigabyte	56
13	High-Line Data	46
6	Media-X	20
3	Multi-Gros	9
10	Olsen Foto	29
8	PM Multimedia	27
16	Ramsoft	67
12	SES	33
2	Struer Data	4
15	Witeq Data	66
9	Xerox Extra	29

Børsen

50	DAN BBS	62
51	Sisseck's Toner Service	62
52	Tempo Telecom	62
53	Origo Data	62
54	Digital Systems	62
55	Kelds Shareware	62
56	Universal Marketing	62
57	Knowhow Gruppen	62
58	CyberCom	63
59	Data Palle	63
60	Print Promotion	63
61	Media-X	63
62	Absalon Data	63
63	Sall Data	63
64	SysOp Data	63
65	MR Gruppen	63

Næste nummer af
Privat Computer
udkommer
onsdag den 31. maj

OEM = OVERSVØMMER EGET MARKED?

Mit navn er Christian og jeg er forundret. Jeg har haft fornøjelsen af at teste en del af Microsofts multimedie-mirakler, og er i hvert fald klar til at skrive under på, at Microsoft kan andet end at lave styresystemer. Titler som Encarta, Cinemania og Books-half indfriar enhver multimedie-ejers fugtigste drømme - de kombinerer på forunderligste vis lyd, grafik, tekst, tale og video og kan samtidig bruges til noget! Microsoft har vist, hvilken vej hjemme-computeren skal gå. Deres nærmest monopolagtige status tillader dem at diktere frem for at følge. Microsoft ER markedet.

Samtidig er Bill Gates den rigeste nord på Jorden - en status han har fået på kun 15 år, og et eksempel på efterlevelse.

Det besynderlige er, at disse kendgerninger må kombineres med begrebet OEM - og at Microsoft er ligeglade.

To priser på samme produkt

Lidt forklaring er på sin plads. OEM står for Other Equipment Manufacturer eller Only Equipment Manufacturer. Kort fortalt går det ud på, at en OEM-versjon af eksempelvis Encarta sælges uhyre billig til hardwarefabrikanten, der til gengæld selger det i en såkaldt bundle sammen med deres CD-drev. Alle er glade: Microsoft, fordi der dermed selges flere CD-drev, hardware-fabrikanten, fordi han har nemmere ved at sælge sit drev - og kunden, fordi han får et bedre tilbud.

På næsten enhver OEM-CD, der bliver solgt uden pakke og ofte uden manual står der, at den ikke må selges separat. Alligevel vil du se masser af annoncer i dette blad, der kan sælge dig Encarta '95 for omkring 250 kroner, til trods for at den officielle pris ligger på mellem 600 og 800 kroner. For de ca. 500 kroner ekstra får du en flot æske og en minimal manual - programmet er nøjagtig det samme.

Forklaringen er, at hardwarefabrikantene sælger deres OEM-CD'ere videre til engelske stordistributører, der sælger dem videre til danske forhandlere, der stadigvæk tjener penge på de billige CD'ere. Dermed udkonkurrerer Microsoft faktisk sig selv, og får svært ved at sælge deres produkter til den oprindelige pris.

Det er der mange, der er kede af. En officiel Microsoft-forhandler i København, der ønsker at være anonym, føler sig snydt af Microsoft. Til trods for deres store arbejde for at opfylde forhandlerbetingelser, gør Microsoft intet for at stoppe de billige

Intet sted i verden er Microsofts succes-CDROM'er billigere end i Danmark. Men det er en hemmelighed hvorfor.

Af Christian Sparrevohn

OEM-titler - og dermed er det dyrt, besværligt og en dårlig forretning at forsøge at sælge det samme program 200% dyrere. Det virker uprofessionelt på en måde, som nærmest er ubegrifeligt.

Det er værd at lægge mærke til, at hverken den danske forhandler eller kunden gør noget ulovligt - det er den hardwarefabrikant, der har solgt sine CD'ere videre, der er en synder. Men intet tyder på, at handlen stopper.

Det groteske situationen understreges i en samtale, jeg havde med en representant fra DenniTech, jeg mødte i London. Han så for-

retningsmuligheder i at købe OEM-titler og sælge dem til England og Tyskland, hvor de er dyrere. Dermed forsvinder endnu mere fortjeneste fra Microsoft.

Microsoft er ligeglade

På samme tur mødte jeg en Microsoft-mand, der nægtede at forholde sig til problemet. Han påstod faktisk, at han ikke vidste, hvad OEM var.

For at blive lidt klogere ringede jeg til Microsoft i Danmark, og fik et Tonny Lillholm fra salgsafdelingen:

CS: Hvad er egentlig meningen med at sælge OEM-software i Danmark, når I dermed udkonkurrerer jeres egne forhandlere?

TL: Det føler vi heller ikke, at vi gør. Prisen er på vej ned på vores fuldtidsprodukter. Vi har netop kørt kampagne på en del af dem, og visolgte masser af enheder.

CS: Jo, men I udelukker jo jer selv fra en mulig profit...

TL: Strømmen af OEM-produkter flyder til Danmark, og det kan vi ikke gøre så meget ved. Det er meget svært at finde dem, der har lækket OEM-titlerne, så målet er nok snarere at sænke priserne, så de om 5-10 år mødes med OEM-priserne

CS: I er altså villige til at vente så lang tid... Ville du mene, at der er en økonomisk fordel i OEM-versionerne?

TL: Det kunne meget vel tænkes. Det betyder jo, at med så mange computere, som der sælges i Danmark, så sælges der også mange Microsoft-produkter. Det kan vise sig at have en markedsføringsmæssig værdi i sidste ende, selvom det koster lidt nu.

CS: Så I har ikke tænkt jer at stoppe OEM-versionerne?

TL: Nej, og det ville også være nærmest umuligt.

Her starter min forundring. Microsoft har altså intet imod, at vi køber billige udgaver af deres produkter, til trods for at de rent faktisk ikke må sælges, uden at være assisteret af CD-drev eller lignende. De forhandlere, der rent faktisk er gået med til at kalde sig officielle Microsoft-forhandlere, kan ikke regne med anden støtte end prissænkninger, der over en længere periode vil udligne priserne. Og de hurtige og smarte, der ikke forpligter sig af bindende aftaler, vil fortsat tjene på det.

Det virker paradoksalt - og usandsynligt, at det skulle være erklaret politik. For mig at se virker det snarere som om, at Microsoft har dummet sig, sovet i timen og nu ikke kan stoppe udviklingen.

Måske slipper de godt fra det. Når CD-drev bliver leveret som standardudstyr i alle nye PC'ere (ganske som hårddiske gør i dag), mister OEM sin betydning. Det kunne meget vel blive ledssagnet af nye prisstigninger, når det tabte skal tjenes ind. I mellemtiden er der intet, der kan forhindre dig i at købe klasseprodukter til en meget billig pris - og forhandlere i at lede efter nye samarbejdspartnere.

GLÆD DIG TIL NÆSTE NUMMER AF DANMARKS BEDSTE EDB-BLAD!

Er allerede på gaden fra og med torsdag d. 31. maj!

Bagom filmen Stargate

Nu kan du sidde derhjemme og se, hvordan den nye biograf-film Stargate egentlig blev lavet. Stargate havde Danmarks-premiere for et par måneder siden, og nu kan du selv, via en CD-skive, gå på opdagelse i det kæmpe arbejde, der ligger i at lave en film - bl.a. med 40 minutters speciel-effects og optagelser fra "bag-scenen", og meget mere.

Jeg vil ha' en printer!

Ja-ja, og hvem vil ikke det? Og selvfølgelig må den ikke koste noget, samtidig med at den skal være den allerbedste på markedet. Vi testede printere for et par måneder siden her i Privaten, men har lavet en mini-test af HP's nye og pris-billige HP DeskJet 540. Kig med og døm selv.

Jamen, er det ikke... Jo - Det er jo Kurt Russell! Han har hovedrollen i den nye film, Stargate. Og den kan du få meget mere af vide om på en CD-ROM, der netop håndler om hvordan de strikkede denne film sammen.

(Med forbehold for ændringer)

TILBUD FRA WITEQ DATA

PC-SYSTEMER

HARDDISKE

850 Mb/11mS IDE Harddisk Conner	2.195,-
540 Mb/12mS IDE Harddisk Conner	1.625,-
420 Mb/13mS IDE Harddisk Conner	1.445,-
2,1 Gb/9,5mS SCSI-2 Harddisk Conner	7.495,-
540 Mb/14mS SCSI-2 Harddisk Quantum	1.995,-

Losdele

VL-Bus Multi Controller til 4 HD & 2 FD	195,-
IO: 1p 2s 1g Enhanced IO	
Logitech Pilot Mus, seriel	240,-
ARK 1000 Grafikkort, 1 Mb, Wintach: 50	765,-
1 Mb RAM, 30-pins SIMM	299,-
4 Mb RAM, 30-pins SIMM	1.199,-
4 Mb RAM, 72-pins SIMM	1.235,-
16 Mb RAM, 72-pins SIMM	4.395,-
Sony DC2120 Bånd, QIC-80 formateret, v/5 stk.	99,-
HP EPL Toner, til f.eks. HP III P, original	599,-
Precision HD disketter, formateret, pr. 10 stk.	45,-
God kvalitet! Leveres i PLAST BOX!	

Multimedia

Stingray 8322, 6x speed CD-ROM drev	3.999,-
Stingray 8222, 4x Speed CD-ROM drev	1.645,-
Bogte Stingray CD-ROM drev et ATAPI-interface (IDE)	

Sound Power Pro 16, 16-bit JAZZ lydkort	795,-
JAZZ chipset, SB Pro 16 komp. 3 CD-ROM interface, m. Højttalere & Mic.	

Trust Dynamic 30, 25W højttalere m. forst.	245,-
--	-------

CD-ROM DREV, LYDKORT & HØJTTALER / MIC.

- Sound Power 16 Pro LYDKORT	
- Hopax CD-ROM Drev, Dual Speed	
- Højttalere & Mikrofon	

JAZZ SAMLET SÆT FOR	
KUN 1.750,-	

Priser er incl.
25% moms.

Alle priser er fra d. 28. marts 1995
Der tages forbehold for fejl og prisændringer.

CD-ROM TITLER

MPC Wizard 2.0 - Check dit multimedia system	97,-
MS Encarta '94, Oplagsværk, restparti.	273,-
MS Encarta '95, Oplagsværk	491,-
MS Cinemania '95, Oplagsværk, Box	430,-
City 2000, spil	147,-
Chess Master 3000, spil	168,-
Critical Path eller LawnMower Man, spil	168,-
Cyber Race eller Mega Race, spil	168,-
Dark Seed eller MicroCosm, spil	168,-
The 7th Guest, spil	168,-
Gabriel Knight - "Sins of the Fathers", spil	194,-
Mad Dog 2, spil	194,-
Bloodnet, spil	222,-
Outpost, spil	222,-
Comanche "Maximum Overkill", spil	273,-
Larry 6, spil	273,-
Magic Carpet eller X-Wing, spil	273,-
Subwar 2050, spil	273,-
Star Wars Rebel Assault, spil	273,-
Hell, spil	273,-
... andre CD'ere .... priser fra	49,-
Vi forhandler mange andre CD-ROM titler, ... ring og snak med Jens (7586 1220)	

RISE
OF THE ROBOTS KUN 273,-

OPRYDNINGSTILBUD!

Vi ryder op på vores bælt...

...derfor har vi mange titler...

til næsten INGEN penge!

Ring og hør hvilke vi har tilbage

PRISER FRA 30,-

INGENØR FIRMAET

WITEQ DATA

ÅLBORG 98-38-36-56

VEJLE 75-86-12-20

HERNING 97-21-60-30

Sound
BLASTER

VIND EN ORIGINAL

Sound Blaster fra Creative Labs har længe været de-facto standarden for lyd på PC. Det betyder:

- at Sound Blaster er din garanti for kompatibilitet med de mange tusinde programmer/spil på markedet, der understøtter Sound Blaster standarden. Derfor bør du vælge et originalt Sound Blaster lydkort fra Creative Labs, når du investerer i multimedia.
- at du ikke behøver at være bange for fremtiden. Alle Sound Blaster lydkort er i dag 16-bit således, at du selv med vores mindste lydkort opnår lyd i CD-kvalitet uden nogen former for støj og knitren.
- at alle vores lydkort (undtagen SB 16 Value) kan opgraderes, efterhånden som dine behov vokser. Fælles for alle modeller er dog MIDI interface (for tilslutning af keyboard) samt tilslutning af joystick og CD-ROM drev af IDE-typen.

Creative Labs giver dig nu muligheden for at vinde en Wurlitzer jukebox til 50 CD'er.

Gå ned til din professionelle PC-forhandler og hent konkurrencebetingelserne samt få mere information om de mange nye spændende multimedia-pakker med bl.a quadrospeed (4X) CD-ROM drev, Microsoft titler, spil samt de originale Sound Blaster lydkort.

Sound Blaster produkterne fra Creative Labs forhandles bl.a. af:

CREATIVE
CREATIVE LABS

Super
Radio

Merlin

Merlin har alt brug for din computer

FONA

Vi tilbyder priserne med!

UNIPRO
COMPUTER
CENTER

**COMPUTER
CITY**
EUROPE

Fredgaard

Læser Service nr. 17